

15.12.2021

Kansainvälinen palkkaverovertailu 2021

Mikael Kirkko-Jaakkola

TIIVISTELMÄ

Selvityksessä tarkastellaan palkansaajan verotusta ja palkkasidonnaisia veronluonteisia työnantajamaksuja sekä niihin kohdistunutta veropolitiikkaa Suomessa ja 17 Suomen kaltaisessa kehittyneessä OECD-maassa. Palkkaverotusta vertaillaan neljällä eri palkkatasolla (29 900, 46 000, 70 700 ja 149 500 euroa vuodessa) tehtyjen laskelmien avulla. Pääpaino on perheettömiä palkansajia koskevissa laskelmissa, mutta myös perheen vaikutusta tarkastellaan.

Suomessa palkkaverotus on selvityksen matalimmalla palkkatasolla Euroopan vertailumaiden keskitasoa. Verotus kiristyy kuitenkin nopeasti palkansaajan tulojen noustessa, kun korkeat marginaaliveroprosentit iskevät uralla etenemisen ja lisäansioiden kannustimiin jo matalahkoilla tulotasolla.

Suomalaisittain keskipalkkaisen veroprosentti ylittää Euroopan vertailumaiden keskiarvon 3,1 prosenttiyksiköllä. Suomi on vertailun kuudenneksi kirein verottaja keskituloisella, 46 000 euron palkkatasolla. Keski- ja suurempituloisilla perheettömillä palkansajilla tuloveroprosentit ovat korkeimmat Belgiassa.

Keskipalkkaisen 100 euron palkankorotuksesta tai muusta tulonlisäyksestä 48,2 euroa menee meillä nouseviin veroihin. Tällä tulotasolla marginaaliveroprosentti on Suomessa Pohjoismaiden korkein ja siten vähiten kannustava.

Mitä suurempia tulotasoja tarkastellaan, sitä kireämpää palkkaverotus on Suomessa vertailumaihin nähden. Selvityksen suurimmalla tulotasolla veroprosentti on kolmanneksi korkein Belgian ja Italian jälkeen, 7,6 prosenttiyksikköä kireämpi kuin Euroopan vertailumaissa keskimäärin.

Tänä vuonna palkansaajan veroprosentti jää Ruotsissa kaikilla neljällä tulotasolla Suomea matalammaksi, kun naapurimaassa verotusta kevennettiin nyt pieni- ja keskituloisia painottaen. Jo viime vuonna Ruotsissa leikattiin ylimpiä marginaaliveroprosentteja peräti viidellä prosenttiyksiköllä. Suurituloisimmalla palkkatasolla marginaaliveroprosentti on nykyään Suomessa vertailun toiseksi korkein (58 %) Belgian jälkeen.

Työnantajamaksut kiristyivät Suomessa kuluvana vuonna, kun väliaikainen työeläkemaksualennus päättyi ja työttömyys- ja sairausvakuutusmaksu nousivat. Pidemmällä aikavälillä työnantajamaksut ovat kuitenkin keventyneet työmarkkinajärjestöjen solmiman kilpailukykyopin johdosta. Maksut ovat Suomessa Euroopan vertailumaiden keskitasoa.

Selvityksen on tehnyt Veronmaksajain Keskusliiton pääekonomisti Mikael Kirkko-Jaakkola. Osa veroprosenteista on laskettu tilintarkastus- ja verokonsultointitoimisto PwC:ssä. Veronmaksajain Keskusliitto on julkaissut kansainvälistä vertailutietoa työn ja palkan verotuksesta vuodesta 1995 lähtien.

Euroopan vertailumaat ovat Alankomaat, Belgia, Britannia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Norja, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi, Sveitsi, Tanska ja Viro. Lisäksi selvityksessä on kolme maata Euroopan ulkopuolelta: Australia, Kanada, ja Yhdysvallat.

SISÄLTÖ

1	Johdanto.....	5
1.1	Työn verotukseen liittyviä käsitteitä.....	5
1.2	Selvityksen vertailumaat	6
1.3	OECD:n palkkaveroselvitys.....	6
1.4	Vertailun palkkarakenne ja perhetyypit	7
1.5	Vertailussa käytetyt veroperusteet.....	9
1.6	Palkkatulojen muuntaminen eri valuutoiksi.....	11
2	Kokonaisveroaste ja verotuksen rakenne	12
2.1	Kokonaisveroasteet	12
2.2	Verorakenne ja työn verotus.....	13
3	Vertailumaiden veropolitiikka.....	15
3.1	Verotus Euroopan maissa.....	15
3.2	Verotus Euroopan ulkopuolisissa maissa	34
4	Työn verotus vuonna 2021	39
4.1	Palkansaajan tuloveroprosentit.....	39
4.2	Palkansaajan marginaaliverot	45
4.3	Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut	48
4.4	Palkkaverokiila – työvoimakustannukseen kohdistuvat palkkasidonnaiset verot yhteensä	50
5	Suomen palkkaverotus verrattuna Skandinaviaan, Viroon, Saksaan ja Britanniaan.....	53
6	Lopuksi.....	64
	Lähteitä.....	65

LIITTEET:

- Liite 1 Vertailun palkkatulot eri valuutoissa.
- Liite 2.1 Tuloveroasteet 2021, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 2.2 Tuloveroasteet 2021, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 3 Marginaaliveroasteet 2021, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 4 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut 2021.
- Liite 5.1 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2021, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 5.2 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2021, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe, kaksi lasta.

1 JOHDANTO

Selvityksessä tarkastellaan palkkatulojen verotusta Suomessa ja 17 relevantissa vertailumaassa. Vertailumaista 14 on Euroopasta (Alankomaat, Belgia, Britannia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Norja, Ranska, Ruotsi, Saksa, Sveitsi, Tanska ja Viro) ja kolme Euroopan ulkopuolelta (Australia, Kanada ja Yhdysvallat).

Pääpaino on neljällä esimerkkipalkkatasolla tehdyissä laskelmissa, joilla pyritään kuvaamaan tuloverotusta Suomessa ja ulkomailla suomalaisen palkansaajan näkökulmasta.

Johdantoluvussa käydään läpi verokiilaan liittyviä määritelmiä ja palkkaverovertailun lähtökohtia. Luvussa 2 luodaan lyhyt katsaus vertailumaiden kokonaisveroasteisiin ja palkkaverojen merkitykseen kokonaisverotuksessa. Luvussa 3 esitellään selvityksen vertailumaissa viime aikoina toteutettuja tai suunnitelmassa olevia palkkaverotusta koskevia verouudistuksia.

Kansainvälisen palkkaverovertailun esimerkkilaskelmien tulokset on esitetty luvuissa 4 ja 5. Kappaleessa 4.1 käydään läpi vertailumaiden tuloveroprosentit ja kappaleessa 4.2 marginaaliveroprosentit. Kappaleessa 4.3 esitellään työnantajan sosiaalivakuutusmaksuja ja kappaleessa 4.4 koko työvoimakustannukseen kohdistuvaa palkkaverokiilaa. Luvussa 5 vertaillaan tarkemmin Suomen palkkaverotusta muihin selvityksen Pohjoismaihin sekä Viroon, Saksaan ja Iso-Britanniaan. Luvussa 6 kootaan yhteen selvityksen keskeisiä huomioita.

1.1 Työn verotukseen liittyviä käsitteitä

Työn veroja ovat työntekijöiden palkastaan maksamat tuloverot sekä veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut, työnantajan maksamat palkkasidonnaiset veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut sekä joissakin maissa työnantajan maksamat koko palkkasummaan sidotut verot¹. Nämä verot ja veronluonteiset maksut muodostavat verokiilan työvoimakustannuksen ja palkansaajan saaman nettotulon väliin.

Työn kokonaisverokiilaan luetaan näiden lisäksi mukaan myös kulutuksesta maksettavat välilliset verot. Ne pienentävät palkansaajan nettotulojen ostovoimaa ja vaikuttavat sitä kautta palkkavaateisiin työvoimakustannuksia korottavasti.

Tuloverot ja veronluonteiset maksut muodostavat suurimman osan työn verokiilasta. Usein verokiilasta puhuttaessa tarkoitetaan vain työntekijän ja työnantajan maksamia palkkasidonnaisia veroja ja veronluonteisia maksuja. Myös tässä sel-

¹ Näitä viimeksi mainittuja työnantajamaksuja ei Suomessa peritä.

vityksessä keskitytään työn välittömien verojen kansainväliseen vertailuun, eli siihen osaan kokonaisverokiilaa, josta kulutusverojen osuus on jätetty pois. Tätä verokiilan osaa kutsutaan palkkaverokiilaksi.

Verokiilalla on olennainen osa taloustieteellisessä tutkimuksessa. Verokiilan kaventaminen alentaa työhön kohdistuvia kustannuksia ja lisää siten työllisyyttä työn kysynnän kautta. Toisaalta tuloverojen madaltuminen tekee työnteosta kannattavampaa, mikä vaikuttaa työn tarjontaan. Ilman kompensoivaa veronkorotusta, se nostaa myös ostovoimaa ja parantaa kulutuskysyntää.

Veronmaksajain Keskusliitto on jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan seurannut verokiilan ja palkkaverotuksen kehitystä Suomessa (esim. Kurjenoja 1998 ja Lehtinen 1995). Palkkaverokiila on Suomessa kaventunut 1990-luvun huippuvuosiin verrattuna ennen kaikkea siksi, että tuloverotusta kevennettiin 90-luvun lopulla ja 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. 2010-luvun alkupuolella työn verotus kuitenkin kiristyi. Kehitys katkesi vuoden 2017 tuloverokevennyksen ansiosta. Vuosina 2018-2019 palkkaverotus pysyi jotakuinkin ennallaan, mutta työn verotus keveni työnantajamaksujen alentuessa. Vuonna 2020 palkkaverokiila keveni koronavuoden väliaikaisen työeläkemaksualennuksen johdosta. Selvitysvuonna palkkaverokiila kiristyi, kun sosiaalivakuutusmaksuja korotettiin pitkälti koronakriisin ennusteiden myötä ja väliaikainen eläkemaksualennus päättyi.

1.2 Selvityksen vertailumaat

Vertailumaiden joukko on suppeampi kuin kaikkia EU- tai OECD-maita koskevissa vertailuissa. Selvitykseen on valittu elintasoltaan ja -olosuhteiltaan palkansaa-jalle vertailukelpoisimpia maita, jotka ovat Suomen tärkeitä vientimaita ja joihin kohdistuu merkittävästi työperäistä muuttoliikettä Suomesta. Pohjoisen Euroopan maat ovat vertailujoukossa kattavasti edustettuina.

Mukaan otetuissa maissa luonnollisten henkilöiden tuloverotus ja sosiaalivakuutusmaksut muodostivat merkittävän osan julkisen sektorin verokertymästä.

Selvityksessä on mukana kaikkiaan 12 Euroopan unionin jäsenmaata (joista yhdeksän on euromaita): Alankomaat, Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi, Tanska ja Viro sekä kuusi EU:n ulkopuolista maata: Australia, Britannia, Kanada, Norja, Sveitsi ja Yhdysvallat.

1.3 OECD:n palkkaveroselvitys

OECD on jo pitkään laatinut julkaisuja keskipalkkaisen työntekijän verorasituksesta jäsenmaissaan. Uusimman selvityksen laskelmat ulottuvat verovuoteen 2020 saakka (OECD 2021a). OECD:n laskelmien veroperusteet ovat siten vanhempia kuin tässä selvityksessä.

Toinen keskeinen ero Veronmaksajien ja OECD:n selvitysten välillä on laskelmien pohjana olevissa tulotiedoissa. OECD:n lähtökohtana on keskituloisen kokoaika-työtä tekevän palkansaajan vuosipalkka kussakin maassa. Tulotasoa ei siten ole vertailtu maiden välillä, vaan palkansaajien verotusta verrataan kunkin maan paikallisella palkkatasolla. Veronmaksajien selvityksessä tarkastellaan samoja suomalaisittain relevantteja palkkatasoja, jotka muunnetaan markkinakurssein vertailumaiden valuuttaan.

OECD:n selvityksessä tarkasteltavien palkkojen väliset erot ovat melko pieniä. Perheettömän työntekijän työn verotus lasketaan keskipalkan lisäksi 67 ja 167 prosenttia keskipalkasta ansaitseville. Hyvin monessa maassa vertailun suurituloisimman (167 prosenttia keskipalkasta) työntekijän palkka ei ulotu korkeimmille marginaaliveroprosenteille, kuten esimerkiksi Suomessa. OECD:n tarkastelussa suomalainen suurituloisen ansaitsee vuodessa 76 350 euroa vuonna 2020.

Eroista huolimatta OECD:n vertailun antama kuva keskituloisen kokoaika-työtä tekevän työntekijän verotuksesta on hyvin samankaltainen kuin samaa verovuotta koskevassa viimevuotisessa Kirkko-Jaakkolan (2020) palkkaveroselvityksessä. Molemmissa vertailuissa keskipalkkaista perheetöntä palkansaajaa verottaa ankarimmin Belgia ja Saksa (eri järjestyksessä tosin). Suomi oli kuudenneksi ankarin perheettömän keskituloisen palkansaajan verottaja Veronmaksajien vuotta 2020 koskevassa selvityksessä ja viidenneksi ankarin OECD:n selvityksessä samojen vertailumaiden joukossa. OECD:n selvityksessä Suomen keskipalkka (45 719 €) oli hie-man Veronmaksajien keskipalkkaa (45 000 €) korkeampi.

OECD:n selvitykseen sisältyy verotuksen lisäksi myös joitakin lapsiperheille suunnattuja tulonsiirtoja, jotka on tässä rajattu tarkastelujen ulkopuolelle.

1.4 Vertailun palkkarakenne ja perhetyypit

Selvityksessä tarkastellaan palkkatuloilla elävää työntekijää neljällä eri tulotasolla. Pienin palkkataso on asetettu siten, että se riittäisi uskottavasti kokoaika-työtä tekeväälle yksinäiselle palkansaajalle toimeentulon ainoaksi lähteeksi. Tulotaso on tarkoituksenmukaisesti kohtuullisen korkea, koska matalille tuloille kohdennettuja tulonsiirtoja ei selvityksessä ole tarkoitettu tarkastella.

Selvityksen toiseksi alin palkkataso, 46 000 euroa, vastaa jotakuinkin kokoaikaisten työntekijöiden keskipalkkaa Suomessa tänä vuonna. Tilastokeskuksen Ansiotasoindeksin mukaan kokoaikaisten palkansaajien kuukausiansioiden keskiarvo vuoden 2021 toisella ja kolmannella neljänneksellä oli noin 3 680 euroa/kk. Kun tämä kerrotaan 12,5:llä, palkansaajan vuosiansioiksi saadaan 46 000 euroa. Tällöin vuositulon laskennassa on huomioitu lomarahojen vaikutus, joka on selvityksessä oletettu puolen kuukauden palkaksi.

Neljästä palkkatasosta alin on noin 65 prosenttia keskipalkasta ja toiseksi alin taso noin 65 prosenttia toiseksi ylimmästä palkkatasosta. Tarkasteltavan palkkahaitarin ylin esimerkkipalkka on peräti viisinkertainen alimpaan palkkatasoon verrattuna. Laaja palkkahaitari auttaa hahmottamaan palkkaverotuksen progressiota kattavasti.

Vertailun ylin palkkataso, 149 500 euroa vuodessa, on suomalaisittain varsin korkea. Monissa maissa palkkahaitari on kuitenkin leveämpi kuin Suomessa. Ylimmän esimerkkipalkan on tarkoitus auttaa kuvaamaan kaikkein korkeimpia marginaaliveroja, ja se ylittääkin tuloveroasteikon ylimmän tuloluokan alarajan useassa maassa². Suomessa korkein 60,8 prosentin marginaalivero saavutetaan toki hieman matalammilla tuloilla, noin 90 000 - 93 000 euron vuosipalkalla³. Vertailun korkeimman esimerkkipalkan kohdalla marginaaliveroprosentti on Suomessa 58.

OECD:n (2021a) käyttämät maakohtaiset keskipalkat vuodelta 2020 löytyvät liitteestä 1. Viron, Espanjan ja Italian keskipalkat ovat selvästi pienempiä kuin selvityksen toiseksi alin vertailupalkka, mutta Sveitsissä, Norjassa ja Tanskassa keskimääräinen palkka ylittää sen selvästi. Ruotsissa, Britanniassa, Irlannissa ja Belgiassa maan keskipalkka on varsin lähellä selvityksessä käytettävää suomalaista keskipalkkaa.

Taulukossa 1.1 esitetään laskelmissa käytetyt palkkatasot perhetyypeittäin. Selvityksen palkkarakenteella kuvataan tuloverojärjestelmän progressiivisuutta meillä ja vertailumaissa eikä tyypillisten esimerkkipalkansaajien verotusta. Valituille palkkatasoille löytyy toki vastineita suomalaisessa palkansaajakentässä. Taulukon alla joi-takin esimerkkejä Tilastokeskuksen (2021a) palkkatilastoista poimittujen kokoai-kaisten palkansaajien vastaavanlaisista kokonaisansioista vuodelta 2020⁴.

Yksinäisen tulonsaajan lisäksi palkkaveroselvityksessä tarkastellaan kaksilapsista perhettä, jossa lasten iät ovat 5 ja 7 vuotta.⁵ Lapsiperheissä joko toinen puoliso on täysin tuloton tai molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä. Yhden tulonsaajan perhe on monissa maissa yleisempi perhetyyppi kuin Suomessa, missä 15–64-vuotiaiden naisten työllisyysaste oli 70,7 ja miesten 72,5 prosenttia vuonna 2020. Suomen kannalta on mielekästä tarkastella perhettä, jossa molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä, mutta yhden tulonsaajan perhe kuvaa paremmin perheiden verotusta osassa maista.⁶

² Esimerkiksi Belgiassa korkein raja on 41 360 euroa ja Alankomaissa 68 507 euroa. Osassa maita tuloveroasteikon ylin tuloluokka on sen sijaan hyvin korkealla. Saksassa se alkaa vasta 274 612 eurosta, Yhdysvalloissa 523 600 dollarista (noin 435 000 euroa) ja Sveitsissä 755 200 Sveitsin frangista (noin 700 000 euroa).

³ Marginaaliveroprosentti on korkeimmillaan tällä tulovälillä kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen ja työtulovähennyksen alenemisen vuoksi. Tätä korkeammilla tuloilla marginaalivero laskee hieman ta-saantuen 58 prosenttiin.

⁴ Kuukausipalkat on kerrottu 12,5:llä, jotta vuosituloksi on saatu vuosipalkka lomarahoineen.

⁵ Monessa maassa lasten iät vaikuttavat verotuksen kautta annettavan perhetuen suuruuteen.

⁶ Alin tulotaso (29 900 euroa) yhden tulonsaajan suomalaisella kaksilapsisella perheellä ei ole käytännössä kovin realistinen, kun mahdollisia tulonsiirtoja ei huomioida.

Taulukko 1.1 Esimerkkipalkkatasot vuonna 2021, euroa/vuosi.

Yksinäinen henkilö ja yhden tulonsaajan perhe	
	29 900
	46 000
	70 700
	149 500
Kahden tulonsaajan perhe	
	29 900 + 46 000 = 75 900
	46 000 + 70 700 = 116 700
	70 700 + 149 500 = 220 200

Matalin palkkataso (2 392 e/kk) asettuu hyvin lähelle esimerkiksi kokoaikaisten

- yksityisen sektorin tarjoilutyöntekijöiden,
- kuntasektorin lastenhoitajien,
- hammashoitajien ja
- kirjastovirkailijoiden mediaanipalkkaa.

Toiseksi alin palkkataso (3 680 e/kk) vastaa esimerkiksi kokoaikaisten

- rajavartijoiden,
- kuntasektorin sosiaalityöntekijöiden ja
- luokanopettajien mediaanipalkkaa sekä
- yksityisen sektorin IT-tekniikoiden/käyttäjätukihenkilöiden keskipalkkaa.

Toiseksi ylimmän esimerkkipalkan (5 656 e/kk) suuruisia ammattikohtaisia mediaanipalkkoja on esimerkiksi

- neuvottelevilla virkamiehillä,
- terveydenhuollon erityisasiantuntijoilla,
- lainopillisilla erityisasiantuntijoilla ja
- rehtoreilla.

Ylin palkkataso (11 960 e/kk) asettuu lähelle esimerkiksi

- apulaiskaupunginjohtajien keskipalkkaa,
- valtiohallinnon pääjohtajien ja kansliapäälliköiden mediaanipalkkaa,
- lääkärien sekä
- vähittäis- ja tukkukaupan johtajien ylintä palkkakymmenystä.

1.5 Vertailussa käytetyt veroperusteet

Laskelmissa tarkastellaan palkkatuloihin kohdistuvia tuloveroja ja veronluonteisia sosiaaliturvamaksuja. Tältä osin laskelmien lähtökohta on sama kuin OECD:n työn verotusta koskevissa selvityksissä. Tässä selvityksessä tarkastellaan kuitenkin pel-

kästään verotusta, eli sosiaalietuuksia ei ole huomioitu, vaikka palkansaaja voisi niihin olla oikeutettu. OECD:n tarkastelussa sen sijaan esimerkiksi Suomen lapsilisä on huomioitu perheellisten tulonsaajien tapauksessa.

Laskelmissa huomioidaan yleiset palkasta tehtävät verovähennykset. Mahdolliset paikalliset tuloverot (kunnallis- tai osavaltioverot yms.) lasketaan keskimääräistä tai edustavaa verokantaa käyttäen. Yhdysvaltojen (Coloradon osavaltio), Kanadan (Ontarion osavaltio) ja Sveitsin (Zürichin kantoni) osalta laskelmat on tehty valitulle esimerkkialueelle, joka edustaa maan keskitasoa ja jonka verotaso ei ole poikkeuksellinen.

Suomen osalta laskelmissa on huomioitu seuraavat palkansaajan maksamat verot ja veronluonteiset maksut: valtion tulovero, kunnallisvero, kirkollisvero, sairausvakuutuksen päiväraha- ja sairaanhoitomaksu, palkansaajan työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksu sekä yleisradiovero. Laskelmissa on käytetty vuoden 2021 keskimääräistä kunnallisveroprosenttia 20,02 % sekä keskimääräistä kirkollisveroprosenttia 1,39 %. Verojen rajaus on kirkollisveroa lukuun ottamatta sama kuin kansantalouden tilinpidossa ja kansainvälisissä verotilastoissa (OECD 2021a ja 2021b). Kirkollisvero sisällytetään laskelmiin, koska valtaosa (lähes 70 prosenttia) suomalaisista kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon vuoden 2021 alussa. Kirkollisveroa ei Suomea, Ruotsia ja Tanskaa lukuun ottamatta ole otettu huomioon muiden maiden verolaskelmissa.

Työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja tarkasteltaessa veronluonteisiksi tulkitaan kaikki lakisääteiset ja pakolliset maksut, jotka maksetaan sosiaalietuuksien rahoittamiseksi, ja jotka määräytyvät työntekijän palkkatulojen, yrityksen maksaman palkkasumman tai yrityksen työntekijöiden lukumäärän perusteella. Lisäksi veronluonteinen sosiaalivakuutusmaksu ei ole vastikkeellinen, eli suoritetun maksun määrä ei suoraan vaikuta etuuden määrään. Sosiaalivakuutusmaksujen rajaus pyrkii noudattamaan OECD:n verotilastoissa käytettyä luokitusta (OECD 2021a ja 2021b).

Käytännössä varsinkin työnantajien sosiaalivakuutusmaksujen vertailtavuuteen liittyy monia tulkinnanvaraisuuksia. Työnantajamaksujen suuruuteen vaikuttavat joissakin maissa myös oletukset työntekijän ammatista⁷.

Suomessa yksityisen työnantajan maksamat sosiaalivakuutusmaksut ovat yhteensä keskimäärin 21,06 prosenttia palkasta vuonna 2021, kun vakuutettu on alle 53-vuotias. Huomioidut maksut ovat työeläke-, työttömyys-, tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut sekä sairausvakuutusmaksu.

Työnantajan sairausvakuutusmaksu on kaikilta työnantajilta 1,53 % palkasta. Työnantajan palkkasumman mukaan porrastettuna työttömyysvakuutusmaksuna

⁷ Ranskan sosiaalivakuutusmaksu laskettaessa on oletettu, että kolmen alimman palkkatason työntekijät eivät ole esimiesasemassa ja ylimmän palkkatason työntekijä on. Italiassa taas on oletettu kahden ylimmän palkkatason työntekijän olevan esimiesasemassa teollisuussektorilla (dirigenti in industria).

on käytetty yksityisten työnantajien keskimääräistä 1,41 prosentin maksua. Keskimääräinen eläkevakuutusmaksu on Eläketurvakeskuksen (2021) mukaan 24,4 prosenttia palkasta. Kun tästä vähennetään alle 53-vuotiaan työntekijän maksu, eli 7,15 %, työnantajan eläkevakuutusmaksuksi saadaan 17,25 %.

Keskimääräinen työnantajan tapaturmavakuutusmaksu on 0,8 % ja ryhmähenkivakuutusmaksu 0,07 %. Työnantajan toimialasta ja koosta johtuen todelliset veronluonteiset työnantajamaksut voivat olla suurempia tai pienempiä kuin selvityksessä käytettävä yksityisten työnantajien keskiarvo.

Työnantajamaksujen taso on yhteensä noin kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2020, jolloin työnantajan työeläkemaksussa oli väliaikainen alennus koronaviruksen johdosta. Alennus rahoitetaan korottamalla työnantajamaksua vuosille 2022-2025.

Työmarkkinajärjestöjen neuvottelema kilpailukykysojmus lasi työnantajamaksuja vuosina 2017-2019. Vaikka maksut nousivat tarkasteluvuodelle, työnantajamaksujen kokonaistaso on yli kolme prosenttiyksikköä matalampi kuin vielä vuonna 2016.

Suomea, Ruotsia, Saksaa, Viroa, Australiaa ja Yhdysvaltoja koskevat laskelmat on tehty Veronmaksajain Keskusliitossa. Muiden maiden osalta verolaskelmat on piennin poikkeuksin⁸ laatinut Veronmaksajain Keskusliiton toimeksiannosta kansainvälisen tilintarkastustoimisto PwC:n Helsingin toimisto. Laskelmat on tehty kullakin tarkasteltavalle maalle vuonna 2021 alkavan verovuoden veroperusteiden mukaan.

1.6 Palkkatulojen muuntaminen eri valuutoiksi

Veronmaksajain Keskusliiton ennen vuotta 2002 tehdyissä palkkaverovertailuissa tarkasteltiin ostovoimaltaan vertailukelpoisia palkkatuloja (esim. Autio ja Kurjenoja 2001). Vuonna 2002 euron käyttöönoton myötä aikaisempaa käytäntöä muutettiin, ja siirryttiin tällöin kaikkien mukana olevien euromaiden kohdalla euromääräisesti samoihin palkkatasoihin.

Veronmaksajien palkkaverovertailu tarkastelee sitä, kuinka paljon euroja palkansaajalle jää verojen jälkeen käteen suomalaisen palkansaajan näkökulmasta. Selvityksessä ei käsitellä hintatason huomioivaa netto- tai bruttopalkan ostovoima eri maissa. Esimerkkipalkat on euroalueen ulkopuolisten maiden kohdalla muunnettu maan valuutaksi vuoden 2021 ensimmäisen neljänneksen keskikursseilla (liite 1).

⁸ Ranskan ja Italian työnantajamaksut on laskettu OECD:n, IBFD:n ja PriceWaterhouseCoopersin tietojen perusteella.

2 KOKONAISVEROASTE JA VEROTUKSEN RAKENNE

2.1 Kokonaisveroasteet

Kokonaisveroaste suhteuttaa kaikki julkisen sektorin keräämät verotulot bruttokansantuotteeseen. Mittari kertoo julkisen sektorin laajuudesta kansantaloudessa. Kokonaisveroasteen tulkintaan liittyy kuitenkin haasteita kansainvälisissä vertailuissa. Eroja maiden välillä synnyttävät muun muassa valtioiden mahdollisuus jakaa julkista tukea joko suorina tukina tai verovähennyksinä sekä tulonsiirtojen verokohtelu. Myös mm. eläkejärjestelmän rahoitustapa sekä harmaan talouden osuus kansantaloudessa vaikuttavat veroasteen tasoon. Kokonaisveroaste kertoo kuitenkin mahdollisimman vertailukelpoisesti verorahoituksen merkityksen julkisen sektorin palveluiden ja tulonsiirtojen rahoittamisessa ja siten se on laajasti käytetty tilastotieto. Taulukossa 2.1 esitetään vertailumaiden kokonaisveroasteita vuosilta 1980–2020.

Luvut perustuvat OECD:n julkaisemiin vertailukelpoisiin tilastoihin. Vuonna 2020 kokonaisveroaste oli korkein Tanskassa. OECD-maiden korkeimman veroasteen titteliä on pitänyt 1960-luvulta lähtien jokin Pohjoismaa lukuun ottamatta vuosia 2017 ja 2018, jolloin sitä piti Ranska.

Taulukko 2.1 Kokonaisveroasteet selvityksen vertailumaissa 1980–2020, % suhteessa BKT:een (*:llä merkitty luku vuodelta 2019). Lähde: OECD 2021b

	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020
Tanska	41,5	43,9	44,4	46,5	46,9	48,0	44,8	46,1	46,5
Ranska	39,5	42,0	41,2	42,5	43,4	42,9	42,1	45,3	45,4
Belgia	40,7	43,7	41,4	42,8	43,8	43,4	42,9	44,1	43,1
Italia	28,6	32,4	36,3	38,5	40,5	39,0	41,7	43,0	42,9
Ruotsi	43,1	44,1	48,8	45,1	50,0	47,3	42,9	42,6	42,6
Itävalta	38,6	40,4	39,3	41,3	42,3	41,0	41,0	43,1	42,1
Suomi	35,3	39,2	42,9	44,5	45,8	42,0	40,6	43,5	41,9
Alankomaat	39,7	39,3	39,7	37,2	36,9	35,0	35,7	37,0	39,7
Norja	41,9	41,9	40,2	39,4	41,7	42,5	41,8	38,4	38,6
Saksa	36,4	36,1	34,8	36,3	36,4	34,4	35,5	37,3	38,3
Espanja	21,9	26,8	31,5	31,3	33,1	35,2	31,3	33,8	36,6
Viro	35,0	31,1	29,8	33,2	33,3	34,5
Kanada	30,3	31,6	35,1	34,6	34,7	32,7	31,0	32,8	34,4
Britannia	33,4	35,1	32,9	29,4	32,8	32,6	32,1	31,8	32,8
Australia	26,2	27,8	28,1	28,3	30,5	29,9	25,2	27,7	27,7*
Sveitsi	22,6	23,1	23,1	24,9	27,0	25,8	25,6	26,6	27,6
Yhdysvallat	25,6	24,7	26,0	26,6	28,3	26,1	23,4	26,2	25,5
Irlanti	30,1	33,6	32,4	31,8	30,8	30,0	27,7	23,2	20,2
OECD keskiarvo	30,1	31,5	30,8	32,1	33,0	32,7	31,6	32,9	33,5

Kokonaisveroasteet vaihtelevat maiden välillä huomattavasti. Myös yksittäisen maan veroaste vaihtelee eri vuosina veropolitiikasta ja suhdannetilanteesta riippuen. Esimerkiksi Suomen kokonaisveroaste oli vuonna 1985 kahdeksas vertailun 17 OECD-maan joukossa. 1990-luvun alun talouslama ja sen aikana toteutetut veronkiristykset nostivat Suomen veroasteen kuitenkin vertailumaiden kolmen kiireimmän joukkoon.

Korkeimmillaan veroaste oli Suomessa vuonna 2000, minkä jälkeen se kääntyi alenevalle uralle mm. tuloverokevennyksen johdosta. Vuonna 2010 veroaste oli vertailumaiden kahdeksas. Tämän jälkeen verotusta kiristettiin, ja kokonaisveroaste nousi lähes vuosittain vuoteen 2016 asti, jolloin se oli Suomessa vertailumaiden neljänneksi korkein. Nyt viime vuosina veroaste on kuitenkin kääntynyt laskuun. Viime vuonna Suomen kokonaisveroaste oli seitsemänneksi korkein. Selvitysvuonna 2021 kokonaisveroasteen ennakoidaan kuitenkin nousevan selvästi poikkeuksellisesta koronavuodesta 2020, jolloin mm. väliaikainen eläkevakuutusmaksuallennus kevensi veroastetta (Valtiovarainministeriö 2021).

2.2 Verorakenne ja työn verotus

Valtaosa verotuotoista kerätään OECD-maissa työn verotuksella eli henkilöiden tuloveroilla ja pakollisilla sosiaalivakuutusmaksuilla, joihin tässä selvityksessä jatkossa keskitytään. Muita perinteisiä veroluokkia ovat kulutusverot, yrityksiltä perittävät tuloverot sekä omaisuusverot.

Suomessa henkilöiden tulovero oli valtiolle pitkään suurin yksittäinen tulonlähde. Sen merkitys on kuitenkin vähentynyt 1990-luvulta lähtien. Toisaalta samaan aikaan työnantajien ja työntekijöiden maksamien sosiaaliturvamaksujen taso ja kunnallisveroprosentit ovat nousseet. Työstä perittävien verojen osuus verotuotoista on siten pysynyt 1970-luvulta lähtien melko samana, mutta 90-luvun laman myötä ja jälkeen painopiste on siirtynyt sosiaaliturvamaksujen ja kunnallisverojen suuntaan.

Monissa Euroopan maissa välittömät verot, välilliset verot ja sosiaaliturvamaksut tuottavat verotuotoista kukin karkeasti kolmanneksen. Maiden väliset vaihtelut verorakenteen painotuksissa ovat kuitenkin suuria, kuten taulukosta 2.2 nähdään. Suurimpia poikkeuksia on Tanska, jossa verorakenne painottuu erityisesti tuloverotukseen. Toisaalta työhön kohdistuvat sosiaalivakuutusmaksut ovat Tanskassa poikkeuksellisen matalia. Sosiaalivakuutusmaksujen ja muiden palkkasummaverojen merkitys on sen sijaan erityisen suuri Ranskassa, Espanjassa, Itävallassa ja Virossa.

Euroopan ulkopuolisissa vertailumaissa verorakenne painottuu tuloverotukseen kokonaisveroasteiden ollessa toisaalta monia Euroopan maita selvästi matalampia.

Kehittyvissä kansantalouksissa, kuten esimerkiksi Meksikossa ja Baltian maissa, verorakenne painottuu tyypillisesti kulutuksen verotukseen.

Taulukko 2.2 Verorakenne selvityksen maissa 2020 (*:llä merkityt tiedot vuodelta 2019), eri verolajien prosenttiosuus maan kokonaisverotuotoista, %. Lähde: OECD 2021b

	Henkilöiden tulo- verot	Yritysten tu- loverot	Sosiaaliva- kuutusmak- sut ja palkka- summaverot	Omaisuus- verot	Kulutus- verot	Muut verot
Alankomaat	22,8	7,8	34,3	4,2	30,3	0,6
Australia*	42,0	17,1	4,7	9,8	26,3	0,0
Belgia	27,7	7,7	31,8	8,0	24,8	0,0
Britannia	28,9	7,1	21,3	11,8	31,0	0,0
Espanja	23,8	5,4	37,5	6,7	26,7	0,0
Irlanti	32,7	15,9	18,0	5,7	27,8	0,0
Italia	26,9	4,9	31,5	5,7	26,9	4,1
Itävalta	22,0	4,9	43,5	1,4	27,2	1,0
Kanada	36,3	12,3	16,5	12,1	21,6	1,2
Norja	29,2	6,2	29,1	3,4	32,2	0,0
Ranska	21,0	5,1	36,9	8,8	27,0	1,2
Ruotsi	29,1	6,6	33,4	2,2	28,6	0,1
Saksa	27,0	4,3	39,7	3,3	25,7	0,0
Suomi	30,0	5,0	27,5	3,6	33,9	0,1
Sveitsi	30,7	11,1	25,1	7,8	18,8	6,6
Tanska	54,2	5,6	0,7	4,2	30,7	4,5
Viro	17,8	4,9	37,3	0,6	39,3	0,0
Yhdysvallat	41,1	5,1	24,9	11,9	16,9	0,0
OECD*	23,5	9,6	27,3	5,5	32,6	1,5

3 VERTAILUMAIKEN VEROPOLITIIKKA

3.1 Verotus Euroopan maissa

Alankomaat

Tuloverotusta uudistetaan vaiheittain – palkkaverotus jatkoi kevenemistä.

Alankomaiden kokonaisveroaste on EU-maiden keskiarvon tuntumassa. Henkilöiden ja yritysten tuloverot tuovat verotuloista yhteensä noin 30 prosenttia ja sosiaalivakuutusmaksut yli kolmanneksen. Kulutusverojen osuus kokonaisverotuloista on noin 30 prosenttia.

Hallitus on uudistanut tuloverotusta portaittain viime vuosien aikana. Vuonna 2019 tuloveroasteikon keskimmäisiä marginaaliveroprosentteja alennettiin 2,75 prosenttiyksiköllä ja verohyvityksiä korotettiin. Vuoden 2020 alusta veroasteikon tuloluokkien määrä väheni neljästä kahteen ja samalla ylintä marginaaliveroprosenttia alennettiin reilulla kahdella prosenttiyksiköllä sekä verohyvityksiä korotettiin. Kevennykset jatkuivat vuonna 2021, kun tuloveroasteikon alinta prosenttia alennettiin hieman ja verosta tehtävää työllisyshyvitystä korotettiin reilulla 400 eurolla. Yrittäjävähennystä taasen on pienennetty portaittain.

Asteikon prosentit ovat kuluvana vuonna 37,10 ja 49,50. Alempi veroprosentti sisältää yleiset sosiaalivakuutusmaksut (27,65 % 35 129 euroon saakka vuonna 2021), joilla rahoitetaan muun muassa eläkkeitä ja terveydenhuoltoa⁹.

Tulonsaajat ovat oikeutettuja tuloriippuvaiseen perushyvitykseen, jonka määrä on kuluvana vuonna maksimissaan 2 837 euroa. Työtulojen perusteella saatavan työllisyshyvityksen määrä on maksimissaan 4 205 euroa. Tämä Suomen työtulovähennyksen kaltainen verohyvitys pienenee, kun tulot ylittävät 35 653 euroa. Hyvitykseen ei ole enää oikeutettu, kun tulot ovat noin 105 736 euroa tai enemmän. Ennen vuotta 2016 myös kaikkein suurituloisimmat saivat hyvityksen. Alle 12-vuotiaan lapsen pienempituloisempi vanhempi tai yksinhuoltaja on oikeutettu verohyvitykseen, joka on 11,45 prosenttia tuloista 29 738 euron tuloihin saakka ja sen tulotason yläpuolella 2 815 euroa.

Työnantajat maksavat sosiaalivakuutusmaksuja, joille on asetettu palkansaajakohdattaiset ylärajat. Yritysveroprosentteja laskettiin pienempien voittojen osalta vuosina 2020 ja 2021. Alun perin tarkoituksena oli laskea myös 25 prosentin suurempiin

⁹ Alankomaiden sosiaalivakuutus koostuu kahdesta järjestelmästä. Kaikkien rahoittaman kansallisen järjestelmän ohella työntekijöiden sairaus- ja työttömyysetuudet rahoitetaan pelkästään työnantajilta perittäviltä sosiaalivakuutusmaksuilla.

voittoihin kohdistuvaa verokantaa, mutta vuodelle 2022 sitä ollaankin päinvastoin korottamassa 25,8 prosenttiin.

Perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia, myönnetään verovapaata lapsilisää. Lapsilisän määrä riippuu lapsen iästä ja tietyissä tapauksissa myös perheen koosta. Matalammilla vuosituloilla lapsilisää kasvatetaan tulosidonnaisella osalla. Puolisoita verotetaan yksilöllisesti heidän omista tuloistaan, mutta tiettyjen tulojen (kuten asuntotulo) ja kustannusten (lastenhoitomenot) kohdalla puolisoit saavat itse päättää erien keskinäisestä jakamisesta.

Ansiotulojen ohella Alankomaissa verotetaan myös laskennallista asuntotuloa progressiivisilla veroasteikoilla. Sen sijaan muiden tulolähteiden, kuten huomattavista osakeomistuksista saatujen tulojen sekä säästöjen ja investointien tuoton, verotus on suhteellista. Huomattavien osakeomistusten tuottoihin sovellettava verokanta on 26,9 prosenttia. Kolmannen tulolähteen tuoton, eli käytännössä muiden pääomatulojen, verokanta nostettiin 30:sta 31 prosenttiin kuluvaan vuoden alusta. Sitä sovelletaan nettovarallisuuden laskennalliseen tuottoon. Laskennallinen tuottoprosentti on kuitenkin sitä suurempi, mitä suurempi on nettovarallisuus.

(European Commission 2021a, International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b, OECD 2021a ja 2021b)

Belgia

Ei erityisiä muutoksia palkkaverotukseen.

Belgia on korkean kokonaisveroasteen maa, jossa verorakenne painottuu välittömiin veroihin ja työn verotukseen. Palkkaverokiila on perinteisesti ollut OECD- ja EU-maiden korkeimpia. Kulutusverojen osuus kaikista verotuotoista alittaa sen sijaan EU:n keskiarvon, mutta omaisuuden ja sen tuottojen perusteella verotuottoja kerätään eurooppalaisessa mittakaavassa merkittävästi.

Vuonna 2016 Belgiassa aloitettiin mittavan veroreformin toteuttaminen portaittain. Uudistuksilla tavoiteltiin maan kilpailukyvyyn parantamista leikkaamalla historiallisen korkeita työvoimakustannuksia. Kevennykset rahoitettiin lähinnä valmisteverojen korotuksilla. Työn verotus keveni merkittävästi vuonna 2016 tuloverotukseen kohdennettujen kevennysten ja työnantajamaksujen leikkaamisen johdosta. Vuonna 2017 työn verotukseen ei tullut merkittäviä muutoksia, mutta kevennyksiä jatkettiin suunnitellusti vuosina 2018 ja 2019.

Vuosina 2020 ja 2021 palkkaverotukseen tehtiin enää lähinnä indeksitarkistuksia. Yhteisöveroprosentti laski kuitenkin 25 prosenttiin vuoden 2020 alussa. Vielä vuonna 2017 yritysvero oli lähes yhdeksän prosenttiyksikköä korkeampi. Koronakriisin aikana väliaikaisia kohdennettuja kevennyksiä on tehty mm. arvonlisäverotukseen ja työnantajan sosiaalivakuutusmaksuihin.

Verovelvollisen työtuloja verotetaan Belgiassa progressiivisella valtion tuloveroasteikolla. Neliportaisen asteikon marginaaliverot ovat 25 prosentista 50 prosenttiin. Vuonna 2019 aiemmin tuloriippuvainen perusvähennys muutettiin kiinteäksi samalla kuin sitä korotettiin. Se on selvitysvuonna 9 050 euroa ja käytännössä se merkitsee tämän suuruista verovapaata tuloa. Sen veroja vähentävä vaikutus määräytyy kuitenkin ensisijaisesti veroasteikon alempien veroprosenttien perusteella verohyvityksenä. Summaa korotetaan mm. lapsiluvun perusteella.

Belgian verojärjestelmä sisältää myös joukon muita verovähennyksiä tai verohyvityksiä. Näitä ovat mm. tulonhankkimisvähennys ja pienituloisille palkansaajille suunnattu verohyvitys.

Belgian liittovaltioluonteen vuoksi tulo- ja kiinteistöverot sekä rekisteröintimaksut vaihtelevat paikallisesti. Alueiden henkilötulovero lasketaan edellä käsitellyistä tuloveroista. Flanderissa ja Valloniassa alueiden osuus tuloveroista on 24,975 prosenttia ja liittovaltion loput 75,043 prosenttia. Brysselin alueella prosentti on hieman pienempi. Kunnilla voi olla suhteellisesti määräytyviä paikallisia lisämaksuja ja ne voivat myöntää ylimääräisiä verohelpotuksia. Kunnallisten lisäverojen keskiarvo on 7-7,5 prosenttia liittovaltiolle ja alueille maksettavasta tuloverosta.

Työntekijöiden yleiset sosiaalivakuutusmaksut ovat 13,07 prosenttia palkasta ja työnantajien noin 25 prosenttia.

Verovuonna 2005 Belgiassa siirryttiin periaatteessa puolisoiden erillisverotukseen, jossa avio- ja avoliitossa asuvien puolisoiden tulot arvioidaan molemmille erikseen. Puolisoiden verotus arvioidaan kuitenkin yhteisesti, minkä vuoksi verotus noudattaa käytännössä enemmän puolisoiden yhteisverotusta. Suurempituloinen puoliso voi esimerkiksi siirtää osan tuloistaan toiselle puolisolalle, jos vähemmän ansaitsevan puolison tulot alittavat 30 prosenttia paremmin ansaitsevan ansiotuloista.

(European Commission 2021a, International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b, OECD 2021a ja OECD 2021b)

Britannia

Kevennysvuosien jälkeen yritysverotukseen luvassa kiristyksiä.

Britannian veroaste on selvästi EU:n keskiarvon alapuolella OECD:n keskiarvon tuntumassa. Progressiivinen työn verotus on kevyttä kun työn sivukulut ovat matalat. Sen sijaan omaisuudesta kertyy Britannialle verotuottoja BKT:een suhteutettuna vertailumaista kolmanneksi eniten. Kulutusverot ovat taasen EU-maiden keskimääräistä tasoa BKT:hen nähden.

Britannia oli vuonna 2010 ensimmäisiä Euroopan maita, jotka kiristivät hyvätuloisten palkansaajien tuloverotusta finanssikriisin iskettyä. Kiristys toteutettiin lisää-

mällä valtion kaksiportaiseen tuloveroasteikkoon uusi 50 prosentin marginaaliveroaste 150 000 Englannin punnan ylittävälle verotettaville tuloille. Samalla hyvätuloisten oikeutta perusvähennykseen rajattiin siten, että vähennys alkaa pienentyä 100 000 Englannin punnan ylittäviltä tuloilta¹⁰. Mirrlees Review'ssa (2011) arvioitiin, että ei ole varmaa tuottiko marginaaliveron korotus 50 prosenttiin lainkaan verotuloja, vai vähensikö se jopa niitä. Vero kohdistui noin 300 000 henkilöön.

Kun monessa muussa Euroopan maassa vielä luotiin uusia kiristyksiä hyvätuloisille, niin Britannia kääntyi vuonna 2013 kiristysten tiellä toiseen suuntaan ja laski tuloveroasteikon ylimmän marginaaliveroprosentin 50 prosentista 45 prosenttiin.

2010-luvun loppupuolella perusvähennystä ja tuloveroasteikon keskimmäistä tulo-rajaa nostettiin useampaan otteeseen inflaatiotarkistusta suuremmilla korotuksilla, mikä kevensi tuloverotusta. 6.4.2019 lukien perusvähennys nostettiin 11 850 punnasta 12 500 puntaan. Britanniassa verovuosi alkaa 6. päivä huhtikuuta. Vuonna 2018 alkavalle verovuodelle korotettiin tuloveroasteikon keskimmäistä tulo-rajaa tuhannella punnalla 34 500 puntaan ja vuonna 2019 raja nousi 37 500 puntaan. Tämän jälkeen puntamääriin on tehty vain inflaatiotarkistuksia.

Tuleville vuosille Boris Johnsonin hallitus on jäädyttänyt monia verotuksen tulotasoja, mm. perusvähennyksen sekä tuloveroasteikon keskimmäisen prosentin tulo-ajan verovuoteen 2025/26 saakka. Isompia veronkiristyksiä on luvassa osinkoverotukseen (1,25 %-yks) vuonna 2022 ja yritysverotukseen vuonna 2023, kun tuoloin alkavan verovuoden alusta yritysverokantaa nostetaan 19 prosentista peräti 25 prosenttiin. Lisäksi luvassa on joitakin korotuksia sosiaalivakuutusmaksuihin.

Aiemmin maan hallitus pyrki vauhdittamaan talouskasvua kilpailukykyisemmällä yritysverotuksella, minkä johdosta yritysverokanta laski vuosikymmenen alun 28 prosentista 19 prosenttiin ja osinkojen ja myyntivoittojen verotusta uudistettiin.

Työnantajien sosiaalivakuutusmaksua maksetaan 13,8 prosenttia tietyn viikkopalkan ylittävältä osalta.

Vaikka Britanniassa on erillisverotus, pienituloisen puoliso voi tietyin edellytyksin siirtää suurituloisemmalle 10 % perusvähennyksestään. Kannustinloukkujen purkamiseksi käyttöön ollaan vähitellen otettu uusi tukimuoto, Universal Credit, joka on korvannut useampia vanhoja sosiaaliturvaetuuksia ja verovähennyksiä. Esimerkiksi tulosidonnaiset pienituloisten verotusta keventäneet verohyvitykset työtulo-vähennys (Working Tax Credit) ja lapsihyvitys (Child Tax Credit) on pääasiassa korvattu tällä sosiaalituella.

(HM Revenue & Customs 2019, International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b, OECD 2021b)

¹⁰ Vähennys pienenee yhdellä punnalla jokaista kahta puntaa kohden rajan ylittäviltä tuloilta.

Espanja

Tuloveroasteikkoon uusi korotettu veroprosentti yli 300 000 euron tuloille.

Espanjan kokonaisveroaste on heilahdellut poikkeuksellisen paljon suhdanteiden mukana. Ennen finanssikriisiä vuonna 2007 veroaste oli 36,4 prosenttia bruttokansantuotteesta, mutta kaksi vuotta myöhemmin enää alle 30 prosenttia. Tämän jälkeen veronkorotukset ovat nostaneet veroastetta jonkin verran, mutta Espanja on yhä EU-maiden keskiarvoon nähden matalan veroasteen maa. Työnantajien sosiaalivakuutusmaksut ovat kuitenkin suhteellisen korkeita.

Finanssikriisin jälkeen Espanja leikkasi julkisia menoja, korotti veroja ja uudisti sekä eläkejärjestelmäänsä että työmarkkinoita. Ansiotulojen verotukseen ei säästynyt kiristyksiltä.

Vuonna 2012 tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja korotettiin kautta linjan progressiivisesti nousevalla väliaikaisella lisäverolla, jonka voimassaoloa jatkettiin myöhemmin vuoden 2014 loppuun asti. Sen myötä veroasteikon alin marginaali oli 24,75 ja ylin 52 prosenttia vielä vuonna 2014.

Vuosina 2015 ja 2016 tuloverotusta uudistettiin laajasti veroasteikkoja muuttamalla. Tarkoituksena oli etenkin pieni- ja keskituloisten työn verotuksen keventäminen portaittain. Vuonna 2016 tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja alennettiin kautta linjan 1-2 prosenttiyksiköllä. Sen myötä asteikon marginaaliveroprosentit olivat pitkään yhteensä 19 ja 45 prosentin välillä olettaen itsehallintoalueen yhtäläisen veroasteikon valtion kanssa. Aiemmin kaikkien itsehallintoalueiden asteikot olivat yhtenevät valtion tuloveroasteikon kanssa, mutta sittemmin useimmat alueet ovat muuttaneet niitä.

Vuodelle 2021 tuloveroasteikkoon luotiin uusi ylin veroporras, joka korotti asteikon marginaaliveroprosenttia kahdella prosenttiyksiköllä 300 000 euron ylittäviltä ansiotuloilta.

Tuloverotus on pääsääntönä yksilökohtaista, mutta avioliitossa elävät voivat valita yhteisverotuksen. Sekä työntekijät että erityisesti työnantajat maksavat pakollisia sosiaalivakuutusmaksuja, joille on kuukausittaiset euromääräiset ala- ja ylärajat.

Espanjan verojärjestelmä sisältää useita vähennyksiä. Tuloista riippumaton perusvähennys on 5 550 euroa. Yhteisverotettavina toiselle puolisoista vähennys on 3 400 euroa. Pienituloiset palkansaajat ovat oikeutettuja työllisyysvähennykseen.

Perhevähennyksen saa alle 25-vuotiaiden samassa taloudessa asuvien lasten perusteella. Euromäärä kasvaa lasten lukumäärän mukaan, minkä lisäksi pienistä lapsista saa vielä lisävähennyksen. Alle kolmevuotiaiden lasten palkansaajaäideille on kohdennettu oma 1 200 euron verohyvitys, jolla kannustetaan äitejä palaamaan takaisin työelämään.

(European Commission 2021a, International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b, OECD 2021a ja OECD 2021b)

Irlanti

Ei muutoksia tuloverotukseen.

Irlannissa on selvityksistä matalin kokonaisveroaste. Se johtuu pitkälti kansainvälisten suuryritysten aiheuttamasta kansantuotteen kaksinumeroisista kasvuluvuista kuluvalle vuosikymmenellä. Irlannin keveät yritysverokäytännöt ovat houkuttelevat maahan mm. Applen kaltaisia suuryrityksiä. Henkilötuloverot muodostavat suunnilleen kolmasosan kokonaisverokertymästä ja kulutusverot hieman vähemmän. Sosiaalivakuutusmaksujen merkitys on EU:n keskiarvoon verrattuna pieni ja yritysverojen suuri.

Irlannissa puoliset voivat valita joko yhteis- tai erillisverotuksen. Tuloveroasteikko muodostuu 20 prosentin perusprosentista ja 40 prosentin korkeammasta marginaaliverosta. Perheettömän tulonsaajan tuloraja on 35 300 euroa, jonka alittavaan tuloon sovelletaan alempaa prosenttia ja ylittävään korkeampaa. Paikallistason tuloveroja ei peritä.

Tuloverotukseen vaikuttavat useat verosta vähennettävät verohyvitykset. Perushyvitys on 1 650 euroa veronmaksajaa kohden. Lisäksi palkansaaja on oikeutettu myös yhtä suureen työllisyshyvitykseen.

Tuloista kerätään laajasti veroa myös progressiivisen sosiaalimaksun (Universal Social Charge) muodossa. Maksuprosentteja on neljä, minimissään alle 12 012 euron tuloilta peritään 0,5 prosenttia maksun noustessa kahdeksaan prosenttiin 70 044 euron ylittävien palkkatulojen osalta. Suurimmille, yli 100 000 euron yrittäjätuloille maksu on 11 prosenttia.

Palkkatuloihin kohdistuu lisäksi varsinaisia sosiaalivakuutusmaksuja ilman ylärajaa. Palkansaajamaksut ovat neljä prosenttia ja työnantajamaksut noin 11 prosenttia palkasta ja niillä rahoitetaan muun muassa eläkkeitä.

Viimeisten vuosien aikana Irlannissa on tehty lähinnä joitakin pieniä keventäviä muutoksia tuloverotukseen. Välillisen verotuksen puolella polttoaineiden hiilidioksidiveroa on nostettu ja koronan myötä arvonlisäverotukseen tehty kohdennettuja kevennyksiä.

(European Commission 2021a, International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b, OECD 2021a ja 2021b)

Italia

Palkkaverotuksessa vain pieniä muutoksia.

Italia on ollut koko 2000-luvun korkean veroasteen maa, jossa verotusta on kiristetty entisestään finanssikriisin jälkeisinä vuosina. Verotuloja kerätään erityisesti tuloverotuksella ja sosiaalivakuutusmaksuilla. Välillisen verotuksen puolella ympäristöveroilla (joista etenkin energiaveroilla) on suuri merkitys, mutta arvonlisävero ei ole ollut niin merkittävässä roolissa kuin EU:ssa yleisesti. Arvonlisäverokantojen merkittävästä korottamisesta olikin jo sovittu, mutta ne peruttiin koronapandemian iskettyä.

Italian julkinen talous joutui koetuksille Euroopan velkakriisin myötä. Julkisen talouden sopeutustoimet painottuivat varsinkin aluksi veronkiristuksiin. Kiristykset kohdistuivat välilliseen verotukseen ja omaisuuden verotukseen mutta jossain määrin myös henkilöiden ja yritysten tuloverotukseen.

Vuonna 2011 käyttöön otetun yli 300 000 euron verotettavista tuloista perittävän kolmen prosentin ”solidaarisuusmaksun” voimassaolo päättyi vuoden 2016 lopussa. Palkkaverotuksessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2016 jälkeen. Sen sijaan vuoden 2017 alussa yritysveroprosenttia laskettiin 3,5 prosenttiyksiköllä.

Valtion tuloveroasteikko on viisiportainen ja sen marginaaliveroprosentit ovat 23 prosentista 43 prosenttiin. Valtion tuloveron lisäksi Italian alueilla ja kunnilla on oikeus määrätä työtuloille erillinen lisävero. Palkansaajan alueelliset lisäverot vaihtelevat 1,23 ja 3,33 prosentin välillä ja ne voivat olla progressiivisia. Kunnalliset verot voivat vaihdella nollasta 0,9 prosenttiin.

Työntekijän keskimääräinen sosiaaliturvamaksu on kymmenen prosentin suuruusluokkaa riippuen jonkin verran bruttopalkan suuruudesta. Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut ovat noin kolmannes palkan päälle riippuen toimialasta ja työntekijän asemasta.

Tuloverotus perustuu erillisverotukseen, mutta verohyvityksiä myönnetään puolison ja lasten lukumäärän perusteella. Työ- tai eläketulojen perusteella on oikeutettu myös erilliseen ansiotuloverohyvitykseen. Hyvityksen määrä riippuu verovelvollisen kokonaistuloista, joiden tulee alittaa 55 000 euroa. Työtulojen perusteella myönnettäessä hyvityksen maksimimäärä on 1 880 euroa. Vuonna 2020 pienipalkkaisille kohdennettu maksimissaan 960 euron lisähyvitys korvattiin uudella laajemmalle tuloalueelle kohdistuvalla hyvityksellä. Hyvitys on kuluvana vuonna maksimissaan 1 200 euroa.

(European Commission 2021a, International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b, OECD 2021a ja OECD 2021b)

Itävalta

Palkkaverotuksen kevennykset jatkuvat.

Itävallan kokonaisveroaste on korkea, ja yli puolet verotuloista kerätään työn verotuksella. Sosiaaliturvamaksujen ja palkkasummaverojen merkitys on mittava. Veroste kääntyi 2000-luvun alkupuolen laskutrendistä pikkuhiljaa nousuun finanssikriisin jälkeen tehtyjen julkisen talouden sopeutustoimien johdosta. Hallitus toteutti useita sopeutustoimia niin tulojen lisäämiseksi kuin menojen karsimiseksi. Etenkin valmisteveroja nostettiin. Verotuksen osalta suunta muuttui keventäväksi kuitenkin vuonna 2016.

Vuoden 2016 alussa Itävallassa toimeenpantiin merkittävä veroreformi, jonka ansiosta palkansaajien tuloverotus keveni tulotasosta riippuen jopa useamman prosenttiyksikön pieni- ja keskituloisimpiin painottuen. Verouudistus kevensi verotusta kokonaisuudessaan, vaikka vastineeksi pääomatuloihin liittyviä veroja ja alennettuja arvonlisäveroja hieman nostettiin.

Tuloveroasteikko uudistettiin kolmiportaisesta kuusiportaiseksi keventäen verotusta kautta linjan aivan suurituloisimpia lukuun ottamatta. Aiemmin ylintä, 50 prosentin, marginaaliveroa perittiin yli 60 000 euron tuloilta. Nyt 50 prosentin marginaali koskee 90 000 euron ylittäviä tuloja. Kaikkein suurituloisimmille yli miljoona euroa vuodessa tienaaville luotiin uusi 55 prosentin marginaaliveroluokka, jonka oli tarkoitus olla voimassa vuoden 2020 loppuun.

Koronaviruksen perusteella hallitus alensi taannehtivasti veroasteikon alinta 25 prosentin marginaaliveroastetta viidellä prosenttiyksiköllä verovuodesta 2020 alkaen. Lisäksi korkeimman marginaaliveron voimassaoloa jatkettiin vuoteen 2025 saakka. Alinta 20 prosentin (oli 36,5 % vielä vuonna 2015) marginaaliveroastetta maksetaan 11 000 euron verotettavista vuosituloista alkaen.

Maan hallitus on jatkamassa tuloveronkevennysten linjalla vuosina 2022 ja 2023, kun veroasteikon prosentteja alennetaan portaittain ja perhevähennystä nostetaan. Kevennykset ovat osa isompaa veroreformia, jossa tarkoituksena on ottaa käyttöön uusi hiilidioksidivero. Samassa yhteydessä myös yhteisöveroprosenttia ollaan laskeudessa.

Tulonhankkimisvähennyksen ohella palkkatuloista myönnetään automaattisesti könttäsummainen verohyvitys työmatkakuluista. Lisäksi verovelvollinen saa vähentää tulostaan maksetut sosiaaliturvamaksut ja tietyillä edellytyksillä myös korkeimmoja sekä lääke- ja koulutuskustannuksia.

Puolisoita verotetaan erikseen, mutta pienituloinen puoliso oikeuttaa ylimääräiseen 494 euron verohyvitykseen, jonka määrä nousee lasten lukumäärän kasvaessa. Myös yksinhuoltajat ovat oikeutettuja tähän hyvitykseen. Myös perhevähennyksen voi vaatia lasten lukumäärän perusteella. Se on 1 500 euroa lasta kohden ja sen voi

jakaa puolisoiden kesken. Vuonna 2019 varsinainen lapsivähennys poistettiin ja tilalle luotiin tuloista riippumaton lapsihyvitys, joka maksetaan kuitenkin verotuksesta erillään lapsilisän yhteydessä.

Palkansaajien sosiaalivakuutusmaksut ovat vajaan 20 prosenttia ja työnantajilla ylisen. Sosiaaliturvamaksujen ohella työnantajat maksavat Itävallassa palkkasummasta välillisiä veroja. Tällainen veronluonteinen maksu suoritetaan rahastoon, joka tasaa vanhemmuudesta aiheutuvia kustannuksia. Sen lisäksi kunnille maksetaan kolmen prosentin veroa palkkasummasta.

(European Commission 2021a, EY 2016, International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b, RIS 2020, OECD 2021b)

Norja

Vain pieniä tarkistuksia tuloverotukseen.

Norja on ollut muiden Pohjoismaiden tapaan korkean kokonaisveroasteen maa, mutta 2010-luvulla veroaste on alentunut EU:n keskiarvon tuntumaan. Yritysten tuloverot, etenkin öljyn ja kaasun jalostuksesta, tuottavat huomattavasti tuloja valtion budjettiin. Sosiaaliturvamaksut suhteessa BKT:hen jäivät sen sijaan EU:n keskiarvojen alle. Työn verotus onkin Norjassa maltillista.

Norjassa on käytössä ansio- ja pääomatulojen eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa kaikkia tuloja verotetaan tasaverokannalla ja työ- ja eläketuloja sen lisäksi progressiivisella veroasteikolla. Tarkemmin verotettavien tulojen laskemisessa hyödynnetään kahta tulokäsitettä: tavalliset tulot ja henkilökohtaiset tulot.

”Tavallisia tuloja” ovat kaikki tulot, kuten pääomatulot ja palkkatulot, ja niihin kohdistuu suhteellinen 22 prosentin verokanta, joka sisältää maakunta- ja kuntaveroon sekä valtion veron. Tavallisten palkkatulojen verotuksessa otetaan huomioon tiettyjä tyypillisiä vähennyksiä, kuten tulonhankkimisvähennys ja perusvähennys. Yhteisverotettaville puolisoille kohdistettu korotettu lisävähennys poistettiin vuonna 2018.

Tasaverokantaa alennettiin vuonna 2016 kahdella prosenttiyksiköllä ja 2017-2019 vuosittain yhdellä prosenttiyksiköllä.

Työhön liittyvistä ”henkilökohtaisista tuloista” maksetaan tasaveroprosentin lisäksi veroa tuloveroasteikon mukaan, jos tulot ylittävät asteikon alimman tulorajan. Progressiivisen tuloveroasteikon soveltamisessa käytetään bruttomääräistä tuloa, eli siitä ei myönnetä vähennyksiä. Tasaveroprosentin kevennysten vastineeksi tuloveroasteikon prosentteja korotettiin vuosina 2016-2019. Vuodelle 2021 tuloveroasteikon kahta alinta marginaaliveroprosenttia hieman laskettiin.

Tuloveroasteikko on neliportainen ja sen ylin marginaalivero on tänä vuonna 16,2 prosenttia yli 1 021 550 Norjan kruunun ylittäviltä tuloilta. Tuloveroasteikon rajoja ja vähennyksiä on tarkistettu vuosittain. Vuodelle 2020 kunnallisverotuksen perusvähennystä pienennettiin samalla kun Norjan yleisradion rahoittamiseksi kerätty lupamaksu poistettiin ja rahoitus siirrettiin valtion budjettiin.

Bruttopalkasta maksetaan 8,2 prosentin sosiaaliturvamaksuja. Työnantajien kansalliset sosiaalivakuutusmaksut ovat noin 14 prosenttia, mutta työskentelypaikkakunnasta riippuen ne voivat olla selvästi matalampiakin. Koronaviruksen takia yritysten maksuun annettiin neljän prosenttiyksikön alennus osan vuodesta 2020.

Yritysten tuloveroprosenttia on laskettu lähes vuosittain prosenttiyksiköllä vuoteen 2019 saakka. Kun vielä vuonna 2013 yrityksiä verotettiin 28 prosentin verokannalla, nyt kanta on 22. Pankkien yritysveroprosentti on pidetty kuitenkin 25 prosentissa. Lisäksi pankit maksavat 15 prosentin veroa palkkasummasta.

Vuodelle 2022 uusi hallitus on korottamassa mm. varallisuusveroa ja osinkoveroa. Pieni- ja keskituloisten palkkaverotusta ollaan taasen hieman keventämässä.

(European Commission 2021a, International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b, OECD 2021a ja 2021b)

Ranska

Henkilötuloveroissa ei muutoksia, yritysveroprosentit jatkavat kevenemistä.

Ranskan kokonaisveroaste oli OECD-maiden korkein vuosina 2017 ja 2018. Veroaste on noussut viime vuosina tilastohistorian korkeimmalle tasolle jo 45-46 prosenttiin. Erityisesti työnantajien maksamat palkan sivukulut ovat korkeat. Lisäksi omaisuuden ja pääomaan kohdistuvat verot ovat BKT:een suhteutettuna korkeimmasta päästä. Tuloverotusta monimutkaistavat erilaiset verovähennykset, verotuet sekä myös puolisoitten yhteisverotus.

Julkisen talouden sopeutustoimina verotusta kiristettiin etenkin vuosina 2011-2013. Vuonna 2012 käyttöön otettiin väliaikaiseksi tarkoitettu, edelleen voimassa oleva, poikkeuksellinen lisävero. Tämä maksu on kolme prosenttia 250 000 euron ylittäviltä tuloilta ja neljä prosenttia 500 000 euroa ylittäviltä tuloilta yksinäiselle palkansaajalle. Puolisoilla tulorajat ovat kaksinkertaiset. Valtion tuloveroasteikkoon luotiin vuonna 2013 uusi, 150 000 euron verotettavista tuloista alkava tulo-luokka, jonka ylittäviä tuloja verotetaan 45 prosentin verokannalla. Tuolloin toteutettiin myös muita veromuutoksia runsaasti, vaikka Francois Hollanden vaalilupa-
paus 75 prosentin marginaaliveroasteesta suurituloisille ei toteutunutkaan suunnitellusti Ranskan perustuslakikomitean lausunnon vuoksi¹¹. Hollande ei kuitenkaan

¹¹ Perustuslakikomitea piti veroa ongelmallisena Ranskan yhteisverotuksen vuoksi, mikä olisi asettanut suurituloiset perheelliset ja perheettömät kotitaloudet taloudellisesti hyvin erilaiseen asemaan.

luopunut lisäverosta suurituloisille, vaan 75 prosentin vero perittiin yrityksiltä, jotka maksoivat yli miljoonan euron palkkakorvauksia työntekijöilleen vuosina 2013 ja 2014.

Vuonna 2015 verosopeutuksesta siirryttiin enemmän kilpailukykyä ja talouden toimeliaisuutta avittavan veropolitiikan suuntaan, kun valtion tuloveroasteikon silloinen alin porras poistettiin.

Viime vuosina tuloveroasteikon rajoihin ja vähennyksiin on tehty inflaatiotarkistukset normaaliin tapaan. Lisäksi vuodelle 2017 pienituloisimpien tuloveroja kevennettiin 20 prosentilla (kun perheettömän palkansaajan tulot enintään 18 500 euroa ja pariskuntien 37 000 euroa).

Vuodelle 2020 tuloveroasteikon alinta veroprosenttia laskettiin kolmella prosenttiyksiköllä, mikä kevensi etenkin pienituloisimpien veroja.

Nykyisen presidentin, Emmanuel Macronin aikana yritysveroprosenttia on laskettu portaittain pienempiä voittoja ja yhtiöitä alkuun painottaen. Kun vuonna 2018 korkein yritysveroprosentti oli 33,33, vuonna 2022 se tulee olemaan 25.

Ranskassa puolisoita verotetaan yhdessä. Työtuloja verotetaan valtion progressiivisellä neliportaisella tuloveroasteikolla. Vuonna 2018 pääomatulot eriytettiin progressiivisesta tuloverotuksesta ja niitä verotetaan 30 prosentin tasaverolla (ml. sosiaaliverot). Veronmaksajat voivat pyytää kuitenkin niiden verottamista progressiivisen tuloveroasteikon perusteella.

Valtion tuloveron lisäksi tuloista peritään sosiaaliveroja. Vuoden 2019 alusta kolme erillistä sosiaalimaksua yhdistettiin yhdeksi sosiaaliveroksi. Tämän lisäksi on vielä kaksi erillistä sosiaalimaksua. Yhteensä näiden kaikkien sosiaaliverojen taso on 17,2 prosenttia. Kunnilla ei ole verotusoikeutta työtuloihin.

Työntekijät ja työnantajat maksavat työtuloista myös veronluonteisia sosiaalivakuutusmaksuja, jotka ovat pääsääntöisesti vähennyskelpoisia muussa tuloverotuksessa. Maksuja ja niistä saatavia vähennyksiä on viime vuosina muutettu ja samalla työnantajan palkkasidonnaisiin maksuihin on tehty joitakin kevennyksiä.

(European Commission 2021a International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b, OECD 2021a ja 2021b)

Ruotsi

Ylimmän marginaaliveron lasku sai jatkoksi tuloveronkevennyksiä.

Ruotsin kokonaisveroaste on korkea, vaikka erityisesti tuloverotusta on kevennetty 2000-luvun aikana. Työn verotus on kuitenkin yhä kansainvälisesti vertaillen kiireää, kun sosiaalivakuutusmaksuilla ja palkkasummaveroilla on merkittävä rooli

verotuksessa. Verorakenteessa kulutus- ja omaisuusveroilla on sen sijaan hieman pienempi merkitys kuin Suomessa.

Ruotsissa on ollut käytössä vuodesta 1991 lähtien eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa ansiotuloja verotetaan progressiivisesti ja pääomatuloihin kohdistuu 30 prosentin verokanta.

Valtion tuloveroa peritään ansiotuloista 20 prosenttia 523 200 kruunun ylittäviltä verotettavilta tuloilta. Veroasteikko oli aiemmin kaksiportainen, mutta vuoden 2020 alusta ylempi 25 prosentin porras, joka kohdistui noin 700 000 kruunun ylittäviin tuloihin, poistettiin. Tämä kevensi merkittävästi suurimpien ansiotulojen verotusta. Korkeimmat marginaaliverot laskivat tämän johdosta peräti viidellä prosenttiyksiköllä. Pitkällä aikavälillä tämän kuuden miljardin kruunun verokevennyksen arvioidaan rahoittavan itsensä, kun verotulot nousevat työllisyyden ja aktiiviteetin kasvaessa.

Kunnat ja maakärjäkunnat (landsting) ovat Ruotsissa merkittäviä ansiotulojen verottajia, sillä niiden yhteenlaskettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 32,27 prosenttia. Kunnallisveroprosentti vaikuttaa muun muassa palkansaajan työtulovähennyksen ja eläkeläisten perusvähennyksen määrään. Kirkkoon kuuluvat maksavat kirkollisveroa keskimääräisen prosentin ollessa 1,04 % ja kaikki veronmaksajat hautausmaksua, joka on 0,23%.

Vuodesta 2019 alkaen radio- ja tv-lupamaksu korvattiin uudella verona kerättävällä palvelumaksulla (Public service-avgift). Maksu on prosentin tuloista, kuitenkin enintään 1 329 kruunua vuonna 2021.

Palkansaajan ainoa sosiaalivakuutusmaksu on yleinen eläkemaksu, joka on 7 prosenttia tuloista, mutta maksimissaan 38 500 kruunua vuodessa. Työnantajat maksavat lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja yhteensä 31,42 prosenttia palkasta.

Tärkeimmät pienituloisten verotusta keventävät vähennykset ovat perusvähennys ja työtulovähennys. Kaikkein pienituloisimpien verovelvollisuus poistetaan perusvähennyksellä, mutta myös suurituloiset ovat oikeutettuja perusvähennykseen. Perusvähennys on alle 65-vuotiailla maksimissaan 36 700 Ruotsin kruunua. Iäkkäämpien henkilöiden perusvähennys voi olla suurempi.

Vuonna 2007 käyttöön otettu työtulovähennys on työtuloihin perustuva verosta tehtävä vähennys. Vähennystä kasvatettiin merkittävästi vuosina 2008-2010 ja 2014, jolloin se oli keskeinen työkalu työn verotuksen keventämistä tavoittelevassa veropolitiikassa. Työtulovähennys on suhteellisesti suurimmillaan pieni- ja keskituloisilla palkansaajilla. Maksimissaan verohyöty nousee kuluvana vuonna noin 30 980 kruunuun keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla laskettuna. Vähennystä korotettiin viimeksi indeksitarkistusten lisäksi vuonna 2019. Ikääntyneitä, vähintään 65-vuotiaita kannustetaan tekemään töitä korotetulla työtulovähennyksellä.

Työtulovähennystä muutettiin vuodesta 2016 lähtien siten, että vähennys pienentyy nykyään kolmella prosentilla reilun 600 000 kruunun ylittävien tulojen osalta. Aiemmin työtulovähennys ei pienentynyt tulojen kasvaessa, toisin kuin Suomen vastaavat vähennykset. Työtulovähennyksen leikkaantuminen kohottaa marginaaliveroprosenttia lähes 1 700 000 kruunun tuloille saakka, minkä jälkeen vähennystä ei enää saa.

Vuosittain useimpiin kruunumääriin veroparametreihin tehdään myös indeksitarkistus. Tuloveroasteikon indeksitarkistus on hintatason muutos lisättyinä kahdella prosenttiyksiköllä.

Vuodelle 2021 hallitus kevensi kaikkien veroa maksavien ansiotulonsaajien verotusta 1 500 kruunulla. Lisäksi koronapandemian perusteella hallitus toteutti vuosille 2021 ja 2022 tilapäisen pienituloisille palkansaajille kohdennetun verokevennyksen, joka on enintään 2 250 kruunua vuodessa. Tämä väliaikainen vähennys poistuu kokonaan 500 000 kruunun vuosituloilla.

Aiemmin mainittua 1 500 kruunun erityistä verokevennystä oltiin nostamassa myös vuodelle 2022, mutta hallituksen budjettiesitys kaatui Ruotsin valtiopäivillä. Äänestyksen voittaneessa opposition budjettiehdotuksessa veronkevennys oli kohdennettu työtulovähennyksen korotukseen hallituksen esittämän kaikkiin ansiotuloihin kohdistuneen vähennyksen sijaan. Kuitenkin opposition budjetissa myös eläkkeensaajien verotusta ollaan erikseen keventämässä yli 65-vuotiaiden perusvähennystä korottamalla.

Viime vuosina myös kotitalouspalveluista saatavia vähennyksiä ollaan kasvatettu ja laajennettu.

(International Bureau of Fiscal Documentation 2021b, Regeringskansliet 2019 ja 2021, OECD 2021b, Statistiska Centralbyrån 2021 ja Sveriges Riksdag 2021)

Saksa

Solidaarisuusveron leikkaus kevensi tuloverotusta.

Saksan kokonaisveroaste on eurooppalaista keskitasoa. Verotuotoista peräti 40 prosenttia muodostavat palkkasidonnaiset veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut. Välilliset, kulutuksesta kerättävät, verot ovat sen sijaan EU:n matalammasta päästä.

Saksan veropolitiikka on ollut pitkään varsin muuttumatonta. Tuloverotukseen on tehty lähinnä vain inflaatiotarkistuksia. Koronakriisin aikoina Saksassa kuitenkin tuettiin taloutta mm. arvonlisäverokantojen väliaikaisilla alennuksilla. Lisäksi vuosille 2020 ja 2021 yksinhuoltajien 1 908 euron vähennys korotettiin 4 000 euroon ja lapsihyvitystä nostettiin.

Tuloverotuksen puolella pitkään aikaan merkittävin kevennys oli vuoden 2021 alusta toteutettu solidaarisuusveron poisto 90 prosentilta tulonsaajista. Tämä Saksan yhdistymiseen perustuva maksu on ollut 5,5 prosenttia tuloveroista. Nyt maksu koskee vain noin 75 000 euroa vuodessa ansaitsevia (ja puolisoiden tapauksessa, kun yhteenlasketut tulot ovat tuplaten enemmän).

Puolisoita verotetaan yhdessä, jos he eivät vaadi erillisverotusta. Suurin osa pariskunnista hyötyy yhteisverotuksesta, jossa verot määrätään yhteistulojen puolituksen perusteella. Työtuloja verotetaan Saksassa liittovaltion progressiivisella funktiopohjaisella tuloveroasteikolla, jonka ylin marginaalivero on 45 prosenttia. Verosteikkoa sovelletaan 9 744 euron ylittävälle verotettaville tuloille vuonna 2021.

Lapsiperheet saavat tukea joko lapsivähennyksen tai verotuksen kautta annettavan lapsilisän (lapsihyvitys) muodossa. Lapsivähennys on yhteensä 4 194 euroa lasta kohden vuonna 2021.

Liittovaltion tuloveron lisäksi työtuloista peritään erilaisia lakisääteisiä sosiaaliturvamaksuja. Suurin osa maksuista on saman suuruiset työntekijöille ja työnantajille, kummallekin noin 20 prosenttia palkasta. Euromääräisen maksimimäärän jälkeen maksuja ei kuitenkaan enää peritä. Maksut ovat pääasiassa vähennyskelpoisia muussa verotuksessa.

(Bundesfinanzministerium 2021, European Commission 2021a International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b, OECD 2021a ja OECD 2021b)

Suomi

Palkkaverokiila laveni, kun sekä työntekijän että työnantajan veronluonteiset maksut nousivat.

Suomessa veronkiristykset käänsivät kokonaisveroasteen nousuun finanssikriisin jälkeen. Vuonna 2016 veroaste oli 3,1 prosenttiyksikköä korkeampi vuoden 2010 pohjiin verrattuna. Vuonna 2017 veroaste aleni ensimmäistä kertaa vuoden 2010 jälkeen. Kokonaisveroaste laski neljättä vuotta peräkkäin vuonna 2020, mutta selvitysvuonna veroasteen ennakoitaan kääntyvän selvään nousuun. Merkittävänä tekijänä työeläkemaksun väliaikaisen koronakevennyksen päättyminen, joka kiristi työn verokiilaa vuoteen 2020 verrattuna.

Tuloverot ja kulutusverot tuovat kumpainenkin karkeasti noin kolmanneksen verotuotoista ja pakolliset sosiaalivakuutusmaksut alle 30 prosenttia. Suomessa verotus painottuu välittömään verotukseen EU-keskiarvoon verrattuna.

1990-luvun alun lamassa palkkaverotus kiristyi merkittävästi. Vuodesta 1996 lähtien Palkansaajien tuloverotusta alettiin keventää vähitellen sosiaalivakuutusmaksuja ja valtion tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja alentamalla sekä kun-

nallisveron ansiotulovähennystä laajentamalla. Vuonna 2006 otettiin käyttöön valtion verotuksessa tehtävä ansiotulovähennys, joka korvattiin uudella työtulovähennyksellä vuonna 2009.

Pitkä, asteittaisten tuloverokevennysten ajanjakso päättyi vuoteen 2009, jolloin palkansaajien tuloverot kevenivät vielä tulotasosta riippuen vajaalla prosenttiyksiköllä. Sen jälkeen palkansaajien tuloverotus pysyi Suomessa vuoteen 2012 saakka suurin piirtein ennallaan.

Vuonna 2013 tuloverotus kiristyi, kun ansiotuloverotukseen aikaisempina vuosina tehdyistä inflaatio-/ansiotasotarkistuksista luovuttiin. Suurituloisempien verotusta kiristi myös 100 000 euron ylittävälle verotettaville tuloille luotu uusi tuloluokka. Tämä solidaarisuusveroksi kutsuttu veronkorotus oli kaksi prosenttia tuloajan ylittävistä tuloista. Vuoden 2013 alussa televisiolupamaksun korvannut yleisradiovero kiristi myös tuloverotusta.

Vuosina 2014 ja 2015 tuloverotus kiristyi kunnallisveroprosenttien ja palkansaajamaksujen noususta johtuen. Lisäksi vuonna 2015 suurempituloisempien verotusta kiristi solidaarisuusverotuksen alarajan lasku 90 000 euron verotettaviin tuloihin sekä ylimpien tuloluokkien jättäminen ansiotasotarkistuksien ulkopuolelle. Tuloverotuksessa tapahtui myös merkittävä periaatteellinen muutos, kun käyttöön otettiin uusi lapsivähennys vuosille 2015–2017. Perheasema ei ollut pitkään aikaan vaikuttanut lähtökohtaisesti tuloverotukseen.

Vuonna 2016 pieni- ja keskituloisten palkkaverotukseen kohdistettiin kevennys työtulovähennystä korottamalla. Verotusta kiristi samalla kuitenkin työttömyysvakuutusmaksun 0,5 prosenttiyksikön nousu. Suurituloisempien verotusta sen sijaan kiristettiin alentamalla ”solidaarisuusveron”, eli valtion tuloveroasteikon korkeimman prosentin, alarajaa yhä 72 300 euroon vuosien 2016-2017 ajaksi. Sitten väliaikaista kiristystä on jatkettu, viimeksi nykyisen hallituksen ohjelmassa koko alkaneen vaalikauden loppuun, eli vuoteen 2023 saakka.

Vuodelle 2017 hallitus toteutti työmarkkinajärjestöjen neuvottelemien kilpailukykykysymyksen tukemiseksi merkittävän tuloverokevennyksen. Vaikka jotkin palkansaajan sosiaalivakuutusmaksut nousivat, kokonaisuudessaan palkansaajan veroprosentti aleni noin 0,6 prosenttiyksiköllä. Verotus keveni kaikilla palkkatasoilla ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2009. Työn verotusta mittaava palkkaverokiila aleni vielä palkkaverotuksen kevennystä enemmän, reilun prosenttiyksikön verran kilpailukykykysymykseen liittyvien työnantajamaksujen kevennysten johdosta.

Vuonna 2018 työn verotus keveni entisestään, koska kilpailukykykysymykseen perustuvat työnantajamaksujen kevennykset jatkuivat. Sen sijaan palkkaverotus pysyi jotakuinkin ennallaan, kun hallituksen tuloverotuksen kevennykset kompensoivat karkeasti työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksujen korotukset.

Vuonna 2019 palkkaverotus pysyi suunnilleen ennallaan, kun palkansaajan työeläkevakuutusmaksu nousi saman verran kuin työttömyysvakuutusmaksu aleni. Kaikkein pienituloisimpien tuloveroja maksavien verotus hieman keveni, kun hallitus toteutti ansiotulojen verotukseen 130 miljoonan euron kevennyksen korottamalla perusvähennystä, työtulovähennystä sekä eläketulovähennyksiä. Palkkaverokiila jatkoi kevenemistään työnantajamaksujen yhä alentuessa.

Vuonna 2020 palkkaverotus kääntyi keski- ja suurituloisilla kiristäväksi kilpailukykysovimuksesta juontuvien palkansaajan sosiaalivakuutusmaksujen muutosten myötä. Pienituloisimpien palkkaverotus pysyi sen sijaan jotakuinkin ennallaan, kun maksukorotusten vaikutusta kompensoi pienituloisten ansiotuloverotuksen 200 miljoonan euron kevennys. Keski- ja hyvätuloisilla veroprosentti kiristyi kokonaisuudessaan 0,2-0,4 prosenttiyksiköllä. Koronaviruksen johdosta työnantajien eläkevakuutusmaksua päätettiin alentaa 2,6 prosenttiyksiköllä 1.5.-31.12.2020 maksettavien palkkojen osalta, mikä käänsi työnantajamaksujen kokonaistason laskuun. Väliaikaisen alennus kompensoidaan korottamalla työnantajan eläkevakuutusmaksua vuosille 2022-2025.

Vuodelle 2021 hallitus ei tehnyt ”indeksitarkistuksia” lukuun ottamatta yleisiä muutoksia ansiotulojen veroperusteisiin. Työttömyysvakuutusmaksun ja sairausvakuutuksen päivärahamaksun korotukset kiristivät kuitenkin palkkaverotusta noin 0,2 prosenttiyksiköllä. Työn verotusta kiristi myös työnantajamaksujen muutokset, kun työttömyysvakuutusmaksu ja sairausvakuutusmaksu nousivat ja työeläkevakuutuksen väliaikainen kevennys päättyi.

(European Commission 2021a, Tilastokeskus 2021b)

Sveitsi

Tuloverot pysyivät Sveitsissä ennallaan.

EU-maihin verrattuna Sveitsin kokonaisveroaste on varsin matala, 27,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Verotus on painottunut vahvasti välittömiin veroihin, ja henkilöiden maksamat tuloverot bruttokansantuotteeseen suhteutettuna ovat suunnilleen OECD:n keskitasoa.

Tuloveroprosenteista ja verovähennyksistä säädetään Sveitsissä kolmella tasolla: liittovaltiotasolla, 26 kantonissa ja noin 2 200 kunnassa. Liittovaltion ohella kantonit voivat määrätä omia verolakejaan. Lisäksi kunnat määräävät omat tuloveronsa liittovaltion ja kantonien verojen päälle lisämaksun muodossa. Alueet keräävätkin valtaosan välittömistä veroista, kun taas liittovaltion verotuotot kertyvät pääosin välillisistä veroista. Lukuisten eri osapuolten vuoksi Sveitsin tuloverojärjestelmä on

varsin omalaatuinen ja vaikeasti vertailtava. Niin kantonit kuin kunnatkin harrastavat keskenään vilkasta verokilpailua, mikä on Sveitsissä laajalti hyväksyttyä¹².

Palkasta maksettavat veroprosentit vaikuttavat muihin maihin nähden ensi silmäyksellä varsin matalilta. Yksi syy on se, että keskimääräinen palkkataso on Sveitsissä selvästi korkeampi kuin Suomessa¹³ ja selvityksen muissa vertailumaissa. Jos vertailtaisiin todellisten maittaisten keskipalkkojen verotusta Suomessa ja Sveitsissä, Sveitsin verotus ei enää olisikaan yhtä keveää.

Sveitsissä sekä työntekijä että työnantaja maksavat veroiksi luokiteltavia eläke- ja työttömyysvakuutusmaksuja kumpikin noin 6,4 % palkasta. Näiden lisäksi maksetaan lakisääteisiä työeläke- ja sairausvakuutusmaksuja yksityisille vakuutusyhtiöille. Nämä vakuutusmaksut riippuvat mm. vakuutetun iästä ja vakuutusyhtiöstä. Koska OECD ei luokittele niitä veroiksi, niitä ei ole huomioitu tämänkään selvityksen laskelmissa. Niiden merkitys bruttopalkkaan suhteutettuna voi kuitenkin olla keskipalkkaisella sveitsiläisellä toistakymmentä prosenttia.

Liittovaltion ansiotuloverotaulukon prosentit ovat 0,77 ja 13,2 välillä yksittäisille palkansaajille. Jos tulot ylittävät veroasteikon ylimmän rajan, koko tuloon sovelletaan kuitenkin 11,5 prosentin verokantaa. Kantonien ja kuntien verotus pohjautuu perusveroasteikkoon, johon soveltamalla kunkin kantonin ja kunnan omaa kerrointa saadaan selville lopullinen tuloveron määrä. Zürichin perusveroasteikko alkaa 2 prosentista päättyen 13 prosenttiin. Tuloveroasteikkoon sovellettava kantonin kerroin on Zürichissä 1,0 ja kunnallisen lisämaksun kerroin on 1,19. Tyypillisesti kantonien ja kuntien verotaso on noin kaksi kertaa liittovaltion verotaso. Neljällä seurakunnalla on oikeus kerätä veroja, mutta kirkollisvero ei ole pakollinen vero.

Liittovaltion tuloveroperusteet ovat olleet muuttumattomat jo pidemmän aikaa. Kuluvana vuonna liittovaltion tuloveroasteikon tuloarajoihin ei tehty edes inflaatiotarkistuksia. Verovähennysten suhteellinen merkitys Sveitsin verojärjestelmässä on pieni. Tyypillisiä vähennyksiä ovat tulonhankkimisvähennys, puoliso- ja lapsivähennys sekä vähennykset maksettujen sosiaaliturvamaksujen perusteella. Myös vähennykset vaihtelevat alueittain huomattavasti. Sveitsissä verotetaan myös asuntuloa.

¹² Sveitsin tuloverojärjestelmän erikoisuus on mahdollisuus kiinteään verotuksen (*pauschalbesteuerung, lump-sum assesment*), jossa tietyillä edellytyksillä maassa asuvat varakkaat ulkomaalaiset maksavat vuosittain veroa veroviranomaisten kanssa neuvotellun kiinteän määrän. Maksun suuruus pyritään määrittämään verovelvollisen elantokustannusten perusteella, ja veropohjaksi saatetaan asettaa esimerkiksi verovelvollisen kiinteistön arvo. Maksettavan kiinteän veron minimitasoa kartoittava laki tuli voimaan vuonna 2016. Taloudellinen kriisi on lisännyt kritiikkiä varakkaiden ulkomaalaisten kiinteää verotusmahdollisuutta vastaan ja 30.11.2014 Sveitsissä äänestettiin veromenetelmän poistosta. Äänestäjät kuitenkin hylkäsivät poistoehdotuksen.

¹³ Keskimääräinen palkka Sveitsissä on tässä vertailussa käytettyä toiseksi ylintä (70 700 €/v) tulotasoa selvästi korkeampi.

Puolisoiden tulot verotetaan Sveitsissä yhteisverotuksella. Vuoden 2008 alusta pienempituloisen puolison kannustimia osallistua työelämään parannettiin myöntämällä vähennys pienten tulojen perusteella sekä luomalla kahden tulonsaajan perheille puolison ansiotulovähennys.

(International Bureau of Fiscal Documentation 2009a ja 2021b, OECD 2021a, 2021b ja 2021d, [www. swissinfo.ch](http://www.swissinfo.ch) 2015)

Tanska

Pientä viilausta tuloverotukseen.

Tanskan kokonaisveroaste oli OECD-maiden korkein vuonna 2020. Verotulot kerätään lähes yksinomaan tuloveroilla sekä kulutuksen verottamisella¹⁴, sillä sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä lähes olematon rooli. Tanskan veropoliittikka on tähdännyt kuluvalle vuosikymmenellä työn verotuksen keventämiseen, mutta veroasteet eivät ole laskeneet dramaattisesti. Kuntien rooli tuloverotuksessa on merkittävä.

Tanskassa käynnistettiin vuonna 2010 suuri, koko vuosikymmenelle ulottuva verouudistus. Sen oli tarkoitus keventää tuloveroja ja kiristää kulutusveroja suunnaten verotuksen painopistettä kohti kulutusta, ympäristöä sekä kansanterveyttä rasittavia tuotteita. Verouudistusta rahoitettiin myös karsimalla erilaisia verovähennyksiä ja verovapauksia vuosina 2012–2019.

Vuonna 2012 päätettiin toisesta uudesta verouudistuksesta, joka toteutettiin vaiheittain kymmenen vuoden aikana. Työn verotusta kevennettiin tuloveroasteikon ylintä rajaa nostamalla ja vähennyksiä kasvattamalla. Verokevennykset rahoitettiin vain osittain muita veroja nostamalla, esimerkiksi indeksoimalla eräitä valmisteveroja. Myöhemmin päätettiin myös yritysveroprosentin laskemisesta 25 prosentista (2013) 22 prosenttiin vuoden 2016 alusta.

Joistakin suunnitelmista myös peräännyttiin, kun vihreän energiatuotannon rahoittamiseen tarkoitettua energiaveroa päätettiin leikata portaittain vuosina 2017–2022. Vastaavat verotuotot haettiin tuloveroasteikon perusprosenttia maltillisesti kiristämällä.

Vuonna 2020 hallitus linjasi uudesta vihreästä verouudistuksesta, jonka tavoitteena on hiilidioksidipäästöjen leikkaus 70 prosentilla vuosikymmenen aikana. Ensimmäisessä vaiheessa energiatuotannon nykyisiä päästöperusteisia veroja korotetaan.

Palkkatuloista myönnetään automaattisesti perusvähennys, ansiotulovähennys sekä eräitä työhön liittyviä yleisiä vähennyksiä. Vuonna 2021 ansiotulovähennys on

¹⁴ Henkilöiden tuloverot kerryttävät yli puolet maan kaikista verotuotoista.

10,6 prosenttia palkasta ja maksimimäärää 40 600 kruunua. Yksinhuoltajilla vähennys 23 400 kruunua korkeampi. Lisäksi toinen, vuonna 2018 lanseerattu työtulovähennys on 4,5 prosenttia 200 300 kruunun ylittäviltä tuloilta ja maksimimäärä 2 600 kruunua. Vähennysten maltillisesta nostosta on sovittu vuoteen 2022 asti.

Vuonna 2019 vähennysten kasvattamisen vastapainona valtion tuloveroasteikon alempi veroprosentti nousi 11,15 prosentista 12,16 prosenttiin. Vuonna 2021 se on 12,09 prosenttia. Palkkatuloihin sovellettava ylempi prosentti on 15, ja se kohdistuu 544 800 kruunun ylittäviin tuloihin.

Tuloveroasteikon lisäksi valtiolle maksetaan tuloverotuksessa vähennyskelpoista ”työmarkkinamaksua” (Arbejdsmarkedsbidrag), joka on kahdeksan prosenttia bruttopalkasta. Näiden verojen lisäksi palkkatuloista peritään kunnallisveroa. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti on noin 25. Yhden prosentin terveysmaksu poistui vuoden 2019 alusta. Kirkollisveroa, keskimäärin 0,87 prosenttia, maksavat vain kirkkoon kuuluvat jäsenet. Palkkaverotukseen on asetettu 52,06 prosentin verokatto, jota suuremmaksi marginaalivero ei voi nousta (verokatto ei sisällä kirkollisveroa eikä ”työmarkkinamaksua”).

Lakisäateistä eläketurvaa rahoitetaan veroilla sekä pienessä määrin ATP-vakuutusmaksuilla. ATP-maksu on kokoaikaiselta palkansaajalta reilu 1 000 kruunua vuodessa. Työnantajan maksu on kaksinkertainen. Ansiosidonnaiset työmarkkinaeläkkeet riippuvat työmarkkinaosapuolten toimialakohtaisista sopimuksista ja ne ovat pääsääntöisesti maksuperusteisia. Niihin säästämistä ei lueta pakollisiksi veroiksi.

(European Commission 2021a, OECD 2021a ja 2021b, International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b)

Viro

Ei isompia muutoksia tuloverotukseen useampaan vuoteen.

Viron veroaste on korkeampi kuin muiden Baltian maiden, mutta selvästi matalampi kuin EU-maissa keskimäärin. Työnantajilta kerättävät sosiaaliturvamaksut ovat BKT:een suhteutettuna OECD-maiden korkeimmat. Myös kulutusverojen merkitys veroasteessa on suuri.

Viro laski vuoden 2015 alusta tuloista perittävän tasaveron 21 prosentista 20 prosenttiin. Muutos koski sekä henkilöiden että yhtiöiden maksamaa veroa. Vielä vuonna 2004 veroprosentti oli 26, mutta sen jälkeen prosenttia kevennettiin vuosittain yhdellä prosenttiyksiköllä aina 21 prosenttiin asti. Vuonna 2009 kansainvälinen finanssikriisi pienensi verokertymiä ja kasvatti julkisia menoja, minkä vuoksi Viro luopui suunnitelmistaan keventää tulovero asteittain 18 prosenttiin.

Viron tuloverotus ei ole puhdas tasaverojärjestelmä, sillä verovelvollisen kokonaistuloon kohdistuu henkilökohtainen perusvähennys. Vuonna 2018 vähennys korotettiin 2 160 eurosta 6 000 euroon ja siitä tehtiin tuloriippuvainen. Kun aiemmin vähennyksen sai jokainen palkansaaja, nyt se alkaa pienentyä vuositulojen ylittäessä 14 400 euroa. Vähennys leikkaantuu kokonaan pois 25 200 euron tuloilla. Muutos kevensi huomattavasti monien pienituloisten verotusta, mutta kiristi suurituloisempien.

Vuodesta 2018 eteenpäin puolisoita on verotettu erikseen. Puolisoista toinen on kuitenkin oikeutettu 2 160 euron lisävähennykseen, kunhan puolisoitten yhteenlasketut tulot eivät ylitä 50 400 euroa. Perheellisistä toinen vanhemmista on oikeutettu korotettuun perusvähennykseen. Lapsikohtainen korotus on 1 848 euroa toisesta perheen alle 18-vuotiaasta lapsesta. Vuoden 2020 alusta summaa korotettiin 3 048 euroon kolmannesta lapsesta eteenpäin.

Pidemmän aikavälin suunnitelmissa Viron hallitus aikoo keventää eläkkeensaajien verotusta siten, että keskimääräisen suuruiset eläkkeet olisi vapautettu verosta vuoden 2023 alusta.

Ainoa palkansaajilta perittävä sosiaalivakuutusmaksu¹⁵, työttömyysvakuutusmaksu on 1,6 prosenttia. Työnantajien työttömyysvakuutusmaksu on 0,8 prosenttia. Työn sivukulua nostaa merkittävästi työnantajan palkkasumman perusteella maksama 33 prosentin sosiaalivero.

(European Commission 2021a, International Bureau of Fiscal Documentation 2021a ja 2021b, Riigi Teataja 2021, OECD 2021b)

3.2 Verotus Euroopan ulkopuolisissa maissa

Australia

Tuloverokevennyksiä aikaistettiin edellisvuonna koronaviruksen takia.

Australia on kevyen verotuksen maa. Monet sosiaaliturvaan liittyvät ja useissa vertailumaissa julkisen sektorin harteilla olevat tehtävät kuuluvat Australiassa yksityiselle sektorille. Veroasteesta suurin osa kerätään yksityisten henkilöiden sekä yritysten tuloveroilla. Verovuosi vaihtuu poikkeuksellisesti heinäkuun alussa.

Hallitusten finanssipolitiikan tavoitteena on ollut palauttaa budjetin ylijäämä finanssikriisin jälkeen pidemmällä aikavälillä. Valmisteveroja on korotettu ja henkilöverotuksen puolella vuonna 2014 otettiin käyttöön väliaikainen kahden prosentin

¹⁵ Vuoden 1983 jälkeen syntyneiden on maksettava palkastaan myös pakollista kahden prosentin maksua henkilökohtaiselle eläketilille. Eläkemaksujen maksamisen on voinut laittaa tauolle koronavirukseen liittyvänä poikkeustoimena 31.8.2021 saakka.

”budjetinpaikkausmaksu” yli 180 000 Australian dollarin vuosituloille kolmeksi vuodeksi. Vuonna 2017 maksun poistuminen kevensi suurituloisimpien verotusta.

Vuonna 2018 hallitus aloitti seitsemän vuotta kestäväen tuloverouudistuksen, jonka tarkoituksena on keventää verotaakkaa. Pääasiassa muutokset oli tarkoitus toteuttaa kolmessa vaiheessa vuosina 2018, 2022 ja 2024. Koronaviruksen takia Australian hallitus aikaisti osan veronkevennyksiä kuitenkin jo verovuodelle 2020-2021 elvyttääkseen taloutta.

Ensimmäisessä vaiheessa vuoden 2018 heinäkuussa alkaneella verovuodelta kevennettiin pieni ja keskituloisten veroja uudella verohyvityksellä sekä nostamalla valtion neliportaisen tuloveroasteikon toiseksi ylintä alarajaa. Vuoden 2019/20 budjetin yhteydessä päätettiin verohyvityksen korottamisesta taannehtivasti koskien myös verovuotta 2018/19. Hyvityksen maksimimäärä nousi 520 Australian dollarista 1 080 dollariin. Vähennyksen voimassaoloa on jatkettu verovuoden 2021-2022 loppuun saakka.

Jo ennestään pienituloisille oli kohdennettu 445 dollarin hyvitys, jota korotettiin vuonna 2020 alkavalle verovuodelle 700 dollariin. Samalla myös tuloveroasteikon rajoja nostettiin huomattavasti. Veroasteikkoa ollaan yhä keventämässä entisestään vuonna 2024.

Verotettavista tuloista maksetaan liittovaltion veron lisäksi kahden prosentin Medicare-maksua, jolla rahoitetaan perusterveydenhuoltoa. Sellaisilla suurituloisilla, joilla ei ole riittävää terveyskuluvaluutusta, Medicare-maksua korotetaan tulotasosta riippuen 1-1,5 prosenttiyksiköllä. Pienituloiset voivat saada Medicare-maksusta alennusta. Muita sosiaaliturvamaksuja tai paikallisia tuloveroja Australiassa ei peritä¹⁶. Osavaltiot perivät palkkasummasta kuitenkin veroa hieman eri perustein. Esimerkiksi väestöluvultaan suurimmassa osavaltiossa New South Walesissä, maksu on 4,85 prosenttia 1,2 miljoonan dollarin ylittävältä palkkasummalta.

(Australian Government 2021, Commonwealth of Australia 2018 ja 2020, IBFD 2021b, NSW Government 2021, OECD 2021a ja 2021b)

Kanada

Kevennysvuosien jälkeen vain pienempiä tarkistuksia tuloverotukseen.

Kanadan kokonaisveroaste on hieman OECD-maiden keskiarvoa korkeampi. Valtaosa verotuotoista kerätään tulo- ja kulutusveroilla, kun taas sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä pienempi rooli. Omaisuusverot ovat taasen BKT:een suhteutettuna OECD-maiden korkeimmat.

¹⁶ Osa eläkejärjestelmästä rahoitetaan työnantajilta perittävillä 9,5 %:n maksuilla (superannuation guarantee system). Maksua ei katsota kuitenkaan veroksi, sillä yksityisellä sektorilla on järjestelmässä liian suuri rooli.

Kanadan tuloverot vaihtelevat asuinpaikan mukaan, koska liittovaltion ohella kaikilla provinseilla ja maakunnilla on oikeus kerätä tuloveroja. Pääasiassa aluetason verot kohdistuvat vain korkeimpiin tuloihin. Verojärjestelmä sisältää lukuisia verovähennyksiä. Tosin vuoden 2016 alusta niitä karsittiin jonkin verran. Esimerkiksi lapsihyvitys poistettiin, kun se ja muita perheellisiin kohdistettuja etuuksia korvattiin uudella verottomalla lapsilisällä (child benefit).

Vuosina 2016-2019 Kanadan hallituksen talouspolitiikan teemana oli keskiluokan aseman vahvistaminen. Tämä on näkynyt verotuksessa siten, että vuodelle 2016 liittovaltion tuloveroasteikon toiseksi alinta veroprosenttia laskettiin 22 prosentista 20,5 prosenttiin. Samalla asteikkoon lisättiin uusi ylin tuloluokka 200 000 dollarin ylittävälle tuloille. Veroasteikon ylin marginaalivero nousi 29 prosentista 33 prosenttiin.

Perusvähennys on Kanadassa toteutettu verohyvityksen muodossa. Tätä hyvitystä on tarkoitus nostaa portaittain vuosina 2020-2023 pieni ja keskituloisimpiin kohdistuen.

Vuodesta 2007 alkaen pienituloisille työntekijöille on suunnattu ansiotulohyvitys (vuoteen 2018 saakka *working income tax benefit*). Hyvitystä laajennettiin merkittävästi vuodelle 2019 ja sen nimi muutettiin (nykyisin Canada Workers Benefit). Hyvityksen myötä pienipalkkaisen verot voivat olla negatiiviset. Vähennystä laajennettiin vuodelle 2021. Tyypillisten verovähennysten lisäksi verojärjestelmässä on säästämiseen, kouluttautumiseen ja esimerkiksi vapaaehtoiseen palomiestointintaan liittyviä verohyvityksiä.

Eläkevakuutusmaksut on jaettu puoliksi työntekijän ja työnantajan kesken. Vuonna 2021 kummankin maksu on 5,45 prosenttia. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on 1,58 prosenttia ja työnantajan 2,21 prosenttia. Sosiaalivakuutusmaksuilla on vuosittaiset maksimimäärät, jotka tulevat täyteen jo keskipalkkaisella.

(Canada Revenue Agency 2021, Government of Canada 2021, International Bureau of Fiscal Documentation 2021b, OECD 2021a ja 2021b)

Yhdysvallat

Uusi presidentti toteutti kohdennettuja tuloverokevennyksiä.

Vertailun maista Yhdysvalloissa on toiseksi matalin kokonaisveroaste Irlannin jälkeen, 25,5 prosenttia suhteessa BKT:een vuonna 2020. Kokonaisveroaste on laskenut reilun prosenttiyksikön vuodesta 2017 Presidentti Trumpin verokevennyksen myötä. Kulutusverot ovat epäsuosittuja Yhdysvalloissa ja ne tuottavat bruttokansantuotteeseen suhteutettuna vähiten OECD-maista. Omaisuuden verotus tuo verotuloista OECD:n keskiarvoon verrattuna taas huomattavan osuuden.

Yhdysvaltojen tuloverojärjestelmä on varsin sekava lukuisten verohyvitysten, yhteisverotusmahdollisuuden sekä liittovaltion rakenteen vuoksi. Sekavuutta lisää myös se, että osa veroperusteista on säädetty väliaikaisiksi, mutta niiden voimassaoloa on yleensä tapana jatkaa. Vuonna 2001 alkanut väliaikainen veronkevennysohjelma säädettiin pysyväksi vuoden 2013 alusta alkaen palkansaajilla, joiden verotettavat tulot alittavat 400 000 dollaria. Perheellisillä palkansaajilla raja oli hieman korkeampi. Rajan ylittävistä tuloista oli vuoteen 2018 asti maksettava liittovaltiolle 39,6 prosentin vero aikaisemman 35 prosentin sijaan. Muissa tuloluokissa marginaali-veroprosentit pysyivät ennallaan.

Presidentti Donald Trumpin hallinto toteutti mittavat verokevennykset vuoden 2018 alusta sekä yritysverotukseen että henkilöverotukseen. Liittovaltion veroasteikon kaikkia prosentteja alennettiin ja joitakin vähennyksiä korotettiin. Asteikon ylin veroaste alennettiin 37 prosenttiin ja raja, jonka ylittäviltä tuloja se koskee, nousi vajaalla 100 000 dollarilla 500 000 dollariin yksinäisen henkilön osalta. Perusvähennys nostettiin yksinäisellä henkilöllä 6 350 dollarista 12 000 dollariin. Vuosina 2019 ja 2020 asteikkoon ja perusvähennykseen tehtiin ainoastaan inflaatiotarkistuksia.

Vuonna 2018 lapsihyvitys tuplattiin 2 000 dollariin lasta kohden ja tuloraja, josta vähennys alenee, nostettiin 200 000 dollariin (pariskunnilla 400 000 dollariin). Samalla kuitenkin joitakin vähennyksiä poistettiin (mm. personal and dependent exemptions). Lisäksi osavaltioiden ja paikallistasojen verojen vähentämistä liittovaltion verotuksessa rajoitettiin 10 000 dollariin. Veronmaksaja voi valita vähentääkö hän perusvähennyksen vai käyttääkö sen sijaan muita erillisiä vähennyksiä, joihin kuuluu mm. liittovaltion ja paikallistason tuloverojen sekä asuntolainan korkojen vähentäminen.

Trumpin verokevennykset ovat suurimmaksi osaksi väliaikaisia, kuten paikalliseen tapaan kuuluu. Ne poistuvat ilman uusimista viimeistään vuoden 2025 jälkeen. Kyse on kuitenkin mittavasta verotuksen kevennyksestä sen voimassaoloaikana. Käytettävissä olevat tulot kasvoivat veromuutoksista tehtyjen arvioiden mukaan prosentuaalisesti eniten hyvätuloisilla vuonna 2018. Vain viidellä prosentilla veronmaksajista verotuksen arvioidaan kiristyneen.

Uusi presidentti Joe Biden kevensi heti presidenttikautensa alkuun kohdennetusti tuloverotusta, kun pienituloisten lapsettomien ansiotulovähennystä nostettiin ja lapsihyvitystä korotettiin vuodelle 2021. Lapsihyvitys on nyt 3 600 dollaria alle 6-vuotiasta lasta kohden ja 3 000 dollaria yli 6-vuotiasta lasta kohden. Muutokset tehtiin väliaikaisiksi yhdelle vuodelle, mutta niitä on tarkoitus jatkaa myös vuodelle 2022.

Bidenin veropolitiikan tavoitteena on tukea keskiluokkaa. Tuleville vuosille on suunnitteilla myös mm. osavaltio- ja paikallisverojen vähentämiskaton nosto 80 000 dollariin sekä 15 prosentin minimivero suuryritysten voitoille.

Yhdysvalloissa tuloverosta myönnetään ansiotyön ja lasten perusteella verohyviksiä, joiden myötä verot voivat olla negatiivisia pienimmillä palkkatasoilla. Lapsihyvityksen ohella keskeinen työtuloista myönnettävä verohyvytys on vuonna 1975 käyttöön otettu ja useaan kertaan laajennettu ansiotulovähennys (Earned Income Tax Credit). Ansiotulovähennys on pienituloisille työssäkäyville palkansaajille hakemuksesta myönnettävä verohyvytys, jonka määrään vaikuttaa tulojen ohella hakijan perhetilanne ja lasten lukumäärä. Vuonna 2021 perheettömän palkansaajan hyvityksen maksimimäärä nousi lähes 1 000 dollarilla 1 503 dollariin, ja nyt vähennys poistuu kokonaan tulojen ylittäessä 21 420 dollaria. Yli kaksilapsisilla perheillä maksimimäärä on suurin, 6 728 dollaria, ja hyvitystä myönnetään tuolloin lähes 60 000 dollarin tuloille asti.

Koronaviruksen talousvaikutusten helpottamiseksi verohallinto on maksanut vuosina 2020 ja 2021 korona-avustuksia, jotka ovat tänä vuonna 1 400 euroa henkilöä kohden. Näitä väliaikaisia poikkeuksellisia tukia ei selvityksen laskelmaosiossa ole huomioitu, vaikka ne verojärjestelmän kautta annettavaksi tueksi voitaisiin lukea.

Liittovaltion tuloveroasteikon tularajoja ja keskeisten verovähennysten määriä muutetaan Yhdysvalloissa vuosittain inflaation mukaan.

Osavaltioilla on myös laajat oikeudet verottaa palkkatuloja. Vain yhdeksän osavaltiota (esim. Alaska, Florida, Texas, Washington) 50:stä ei peri palkasta veroa. Lisäksi kaupungeilla ja piirikunnilla voi olla omia paikallisia tuloveroja.

Vuonna 2021 pakollinen työntekijän eläkemaksu on 6,2 prosenttia palkasta. Eläkemaksulle on kuitenkin säädetty 142 800 dollarin vuosittainen palkkakatto, minkä jälkeen sitä ei peritä. Työntekijät maksavat palkastaan myös 1,45 prosentin sairausvakuutusmaksua (medicare-maksu). Työnantajalle kohdistuu myös samat maksut yhtä suurina. Lisäksi työnantajat maksavat työttömyysvakuutusmaksua joka on kuusi prosenttia palkasta 7 000 dollarin palkkaan asti. Maksusta saa kuitenkin verohyviksen, minkä myötä efektiivinen prosentti on 0,6. Myös osavaltioilla on omia työttömyysvakuutusmaksuja.

(IRS 2021, Joint Committee on Taxation 2021, OECD 2021a ja 2021b, Tax Policy Center 2018, Tax Foundation 2021)

4 TYÖN VEROTUS VUONNA 2021

Tässä luvussa vertaillaan palkansaajaan kohdistuvaa tuloverotusta selvityksen 18 maassa esimerkkilaskelmien avulla. Pääpaino on yksittäisen palkansaajan verotuksessa, mutta myös perheaseman vaikutusta ja työn verokiilaa tarkastellaan.

Aluksi vertaillaan palkansaajan maksamien verojen ja veronluonteisten sosiaalivakuutusmaksujen osuutta bruttotuloista, eli tuloveroprosentteja. Tämän jälkeen marginaaliveroja, eli tulonlisäyksestä aiheutuvaa veronlisäystä. Palkkaan kohdistuvien työnantajamaksujen merkitys otetaan myös huomioon, kun lopuksi vertaillaan koko palkkaverokiilan osuutta palkkakustannuksista. Kattavammin laskelmat löytyvät liitteistä 2-5.

4.1 Palkansaajan tuloveroprosentit

Suomessa tuloverotus perustuu henkilöiden erillisverotukseen. Monissa vertailumaissa perheasema vaikuttaa kuitenkin merkittävästi verotukseen, joko puolisoiden yhteisverotuksen tai perheille suunnattujen vähennysten johdosta. Siksi tarkastellaan erillään perheettömien ja perheellisten verotusta. Suomessakin vuosina 2015-2017 käytössä ollut lapsivähennys kevensi hieman lapsiperheiden verotusta tulotasosta riippuen.

Perheetön palkansaaja

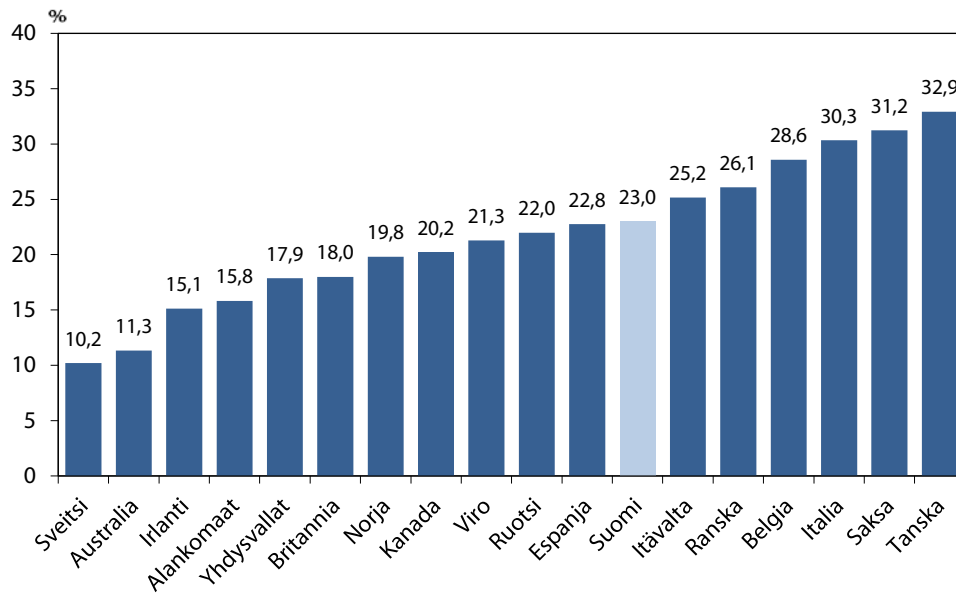
Suomi on vertailumaiden keskikastia pienipalkkaisen palkansaajan verottajana, kun tarkastellaan yksinäisen henkilön tuloveroprosenttia (ml. veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut). Mitä suurempia palkkatasoja tarkastellaan, sitä kireämpää verotus on vertailumaihin nähden.

Vertailun EU-maista Suomea kevyemmin pienipalkkaista verottavat Irlanti, Alankomaat, Viro, Ruotsi ja Espanja (kuva 4.1). Ruotsin veroprosentti laski tällä tulotasolla Suomea kevyemmäksi selvitysvuonna, kun Ruotsin hallitus toteutti tuloverokevennyksen, josta osa on pysyväksi tarkoitettu, mutta pienituloisille suunnattu koronakriisiin liittyvä verohuojennus kaksivuotinen (2021 ja 2022).

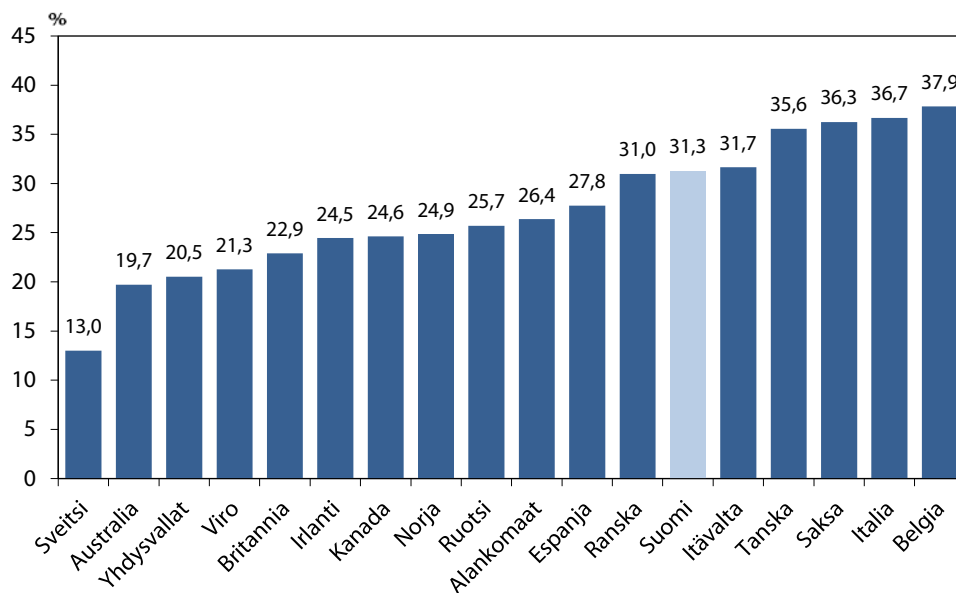
Palkkaverotus on suhteellisesti keveämpää EU:n ulkopuolella. Verotusta vertailtaessa täytyy kuitenkin huomioida, että esimerkiksi Sveitsissä ja Norjassa tyypilliset palkkatasot ovat tässä käytettyä alinta esimerkkipalkkaa selvästi korkeampia. Virossa keskimääräinen palkkataso sen sijaan on alle 60 prosenttia pienimmästä esimerkkipalkasta.

Kireintä perheettömän pienipalkkaisen verotus on Tanskassa ja Saksassa, joissa veroprosentit nousevat jo Suomen keskipalkkaisen veroprosentin tasolle ja sitä korkeammalle.

Kuva 4.1 Tuloveroprosentit vertailumaissa 2021, kun vuosipalkka on 29 900 euroa, perheetön palkansaaja

Kuva 4.2 Keskipalkkaisen, vuosipalkka 46 000 euroa, perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit vertailumaissa vuonna 2021

Suomalaisittain keskipalkkaisella tulotasolla Suomen sijoitus muihin vertailumaihin nähden hieman heikkenee, sillä Suomen verotus kiristyy monia muita maita

nopeammin. Suomi on kuudenneksi kirein verottaja keskituloisella palkkatasolla (kuva 4.2), kun selvityksen pienipalkkaisimman kohdalla Suomi on seitsemänneksi kirein (kuva 4.1).

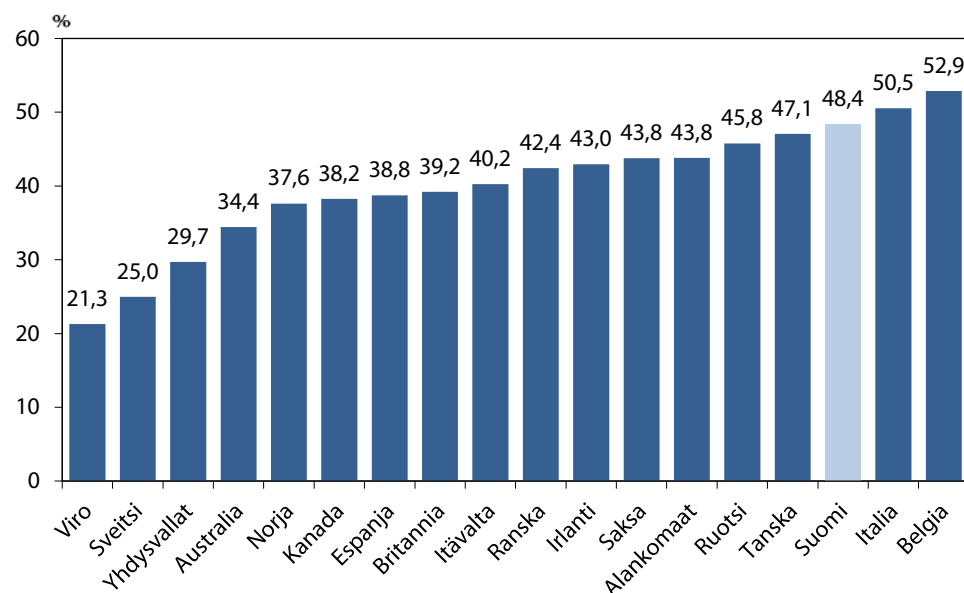
Viron verojärjestelmä tuottaa suomalaisella keskipalkalla jo vertailun EU-maiden matalimman veroasteen. Alankomaissa veroprogressio taas nostaa tuloveroprosenttia kaikkein eniten 29 900 euron tuloilta 46 000 euron tuloille. Myös Belgiassa veroprosentti nousee Suomea enemmän, vertailumaiden kireimmäksi.

Ruotsissa progressio kiristyy vasta korkeammilla tuloilla, ja niinpä suomalaista keskipalkkaa verotetaan Ruotsissa 5,6 prosenttiyksikköä keveämmin kuin Suomessa. 46 000 euron vuosituloilla veroero merkitsee jopa 2 500 euroa vuodessa. Veroprogressio iskee Suomessa kovemmin kuin Ruotsissa pienipalkkaisesta keskipalkkaiseen työhön siirtyessä, kun vielä 29 900 euron tuloilla veroero on prosenttiyksikön Ruotsin hyväksi.

Belgia, Saksa, Italia ja Tanska ovat pieni- ja keskipalkkaisten perheettömien palkansaajien verottajina omaa kireää luokkaansa, mutta ainoastaan Belgia ja Italia ovat Suomea ankarampia verottajia kaikilla vertailun tulotasolla.

Korkeimmalla tulotasolla Suomi on vertailumaiden kolmanneksi kirein verottaja (kuva 4.3) jättäen taakseen kaikki muut Pohjoismaat. Matalampien tulotasojen ankara verottaja Saksa muuttuu suurituloisimman palkkatason kohdalla löyhemmäksi verottajaksi, sillä työntekijän sosiaalivakuutusmaksuille asetetut kattosäännöt loiventavat progressiota. Myös Tanskassa veroprosentti jää alle suomalaisen korkeimman esimerkipalkan osalta. Tanskassa yleinen palkkataso on kuitenkin korkeampi kuin Suomessa.

Kuva 4.3 Suurituloisen, vuosipalkka 149 500 euroa, perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit vertailumaissa vuonna 2021

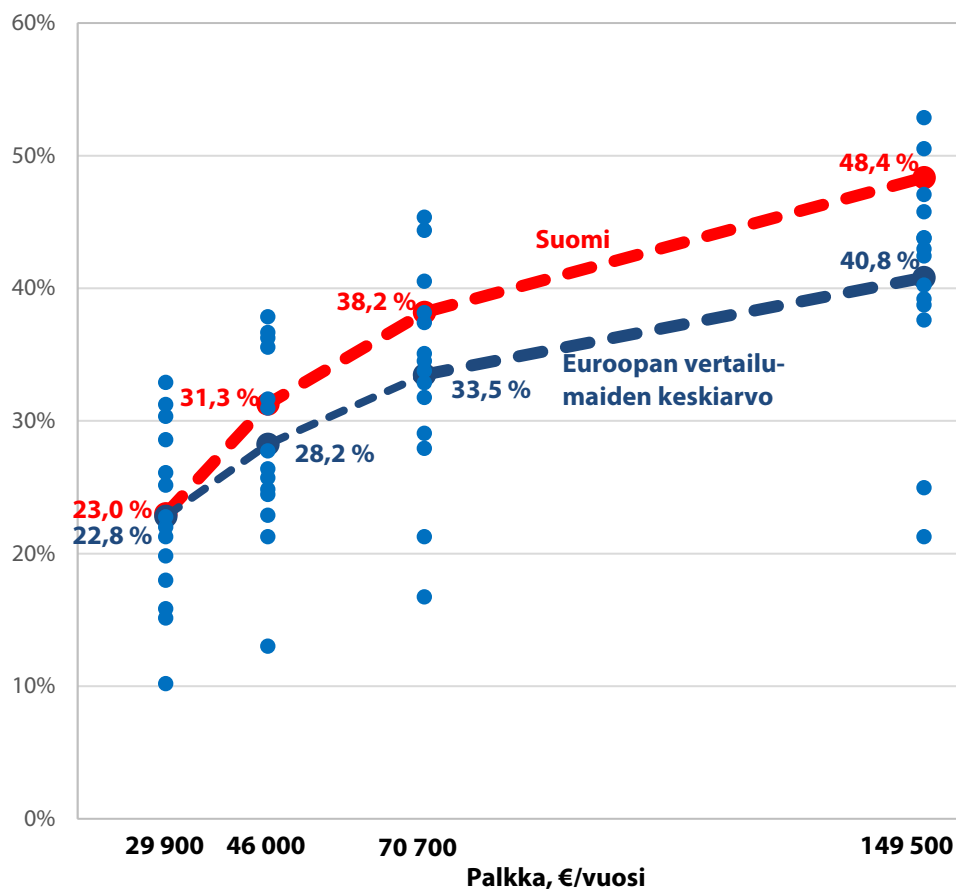
Suomessa tuloveroprosentti nousee vertailun matalimmalta tulotasolta korkeimmalle tulotasolle prosenttiyksiköissä mitattuna kolmanneksi eniten Alankomaiden ja Irlannin jälkeen. Näissä maissa ylimmällä tulotasolla veroprosentti jää kuitenkin selvästi Suomea matalammaksi.

Suomen tuloverotuksen progressiivisuus korostuu tuloveroprosenttien noustessa jyrkästi suuremmille tuloille siirryttäessä.

Pienipalkkaisen perheettömän palkansaajan veroprosentti on Suomessa suunnilleen muiden 14 Euroopan vertailumaan keskiarvon tasolla, mikä näkyy kuviosta 4.4.

Suomen asema suhteessa vertailumaiden nähden heikkenee tulojen kasvaessa. Suomalaisittain keskituloisella, 46 000 euron vuosipalkalla tuloverotus on 3,1 prosenttiyksikköä ja vertailun korkeimman esimerkkipalkan kohdalla 7,6 prosenttiyksikköä kireämpää kuin muissa Euroopan vertailumaissa keskimäärin.

Kuva 4.4 Perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit Suomessa ja muissa Euroopan vertailumaissa palkkatasoittain vuonna 2021

Perheellinen palkansaaja

Puolisoita tuloja verotetaan yhdessä esimerkiksi Sveitsissä ja Ranskassa. Saksassa, Yhdysvalloissa, Irlannissa ja Espanjassa puoliset voivat valita verotetaanko heitä yhdessä vai erikseen. Järjestelmän tarkemmat yksityiskohdat vaikuttavat kuitenkin siihen, kuinka suuri merkitys verojen kannalta perheasemalla on. Esimerkiksi Espanjassa yhteisverotus on edullisempi vain hyvin pienituloisille.

Suomen ohella puolisoitten erillisverotus on voimassa esimerkiksi Ruotsissa, Britannissa, Itävallassa, Italiassa, Tanskassa ja Alankomaissa sekä Virossa vuodesta 2017 lähtien.

Kun tarkastellaan yksittäisten palkansaajien sijaan perheellisiä palkansaajia, tuloverotus muuttuukin monessa maassa. Yhteisverotuksen lisäksi perhetilanteeseen liittyvät vähennykset (muun muassa lapsivähennys tai puolisovähennys) lieventävät perheellisten palkansaajien verotusta suhteessa yksinäisiin palkansaajiin useassa maassa.

Suomessa ja Ruotsissa perhe ei vaikuta palkkaverotukseen lainkaan. Vaikka useimmissa maissa perheasemalla ja lapsilla on merkitystä verotukseen jollakin tasolla, vaikutus jää usein hyvin rajalliseksi.

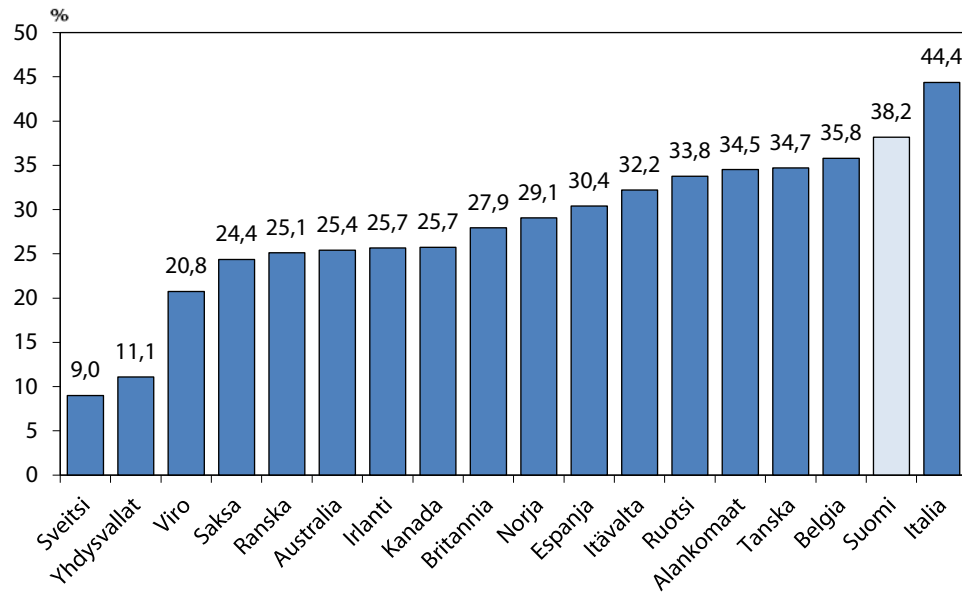
Veroprosentit laskevat perheettömään palkansaajaan nähden erityisesti, kun perheessä on vain yksi palkansaaja ja toinen puoliso hoitaa lapsia kotona. Etenkin puhtaana yhteisverotuksen Saksassa veroprosentti muodostuu tällöin selvästi kevyemmäksi. Myös Yhdysvalloissa, Belgiassa ja Ranskassa veroprosentti tippuu selvästi, etenkin vertailun matalimmilla tulotasolla. Monissa erillisverotukseen perustuvissa maissa lapsimäärän perusteella annettavat vähennykset keventävät nimenomaan pieni- ja keskituloisten perheellisten veroprosentteja.

Kansainvälisissä vertailuissa Suomi on perheiden verottajana suhteellisesti ankarampi kuin yksinäisten palkansaajien verottajana (ks. myös OECD 2021a). Suomi on keskimmaisilla tulotasolla toiseksi kirein verottaja, kun verrataan kahden huoltajan, mutta yhden tulonsaajan kaksilapsista perhettä (liite 2.1).

Perheetöntä palkansaajaa kireästi verottavissa Belgiassa ja Saksassa tuloverotus on yhden tulonsaajan lapsiperheellä 70 700 euron vuosituloilla kevyempää kuin Suomessa (kuva 4.5)¹⁷. Myös korkeimmalla tulotasolla Italia verottaa kireimmin yhden tulonsaajan perheitä ja veroprosentti on toiseksi kirein Suomessa ja Belgiassa vertailumaiden joukossa.

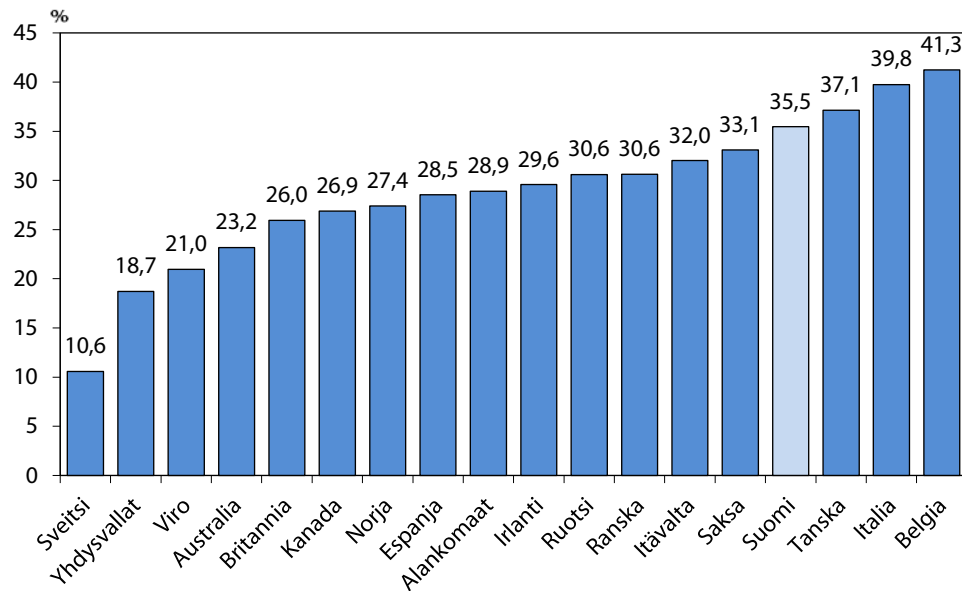
¹⁷ Esimerkiksi perheettömän 70 700 euroa vuodessa ansaitsevan palkansaajan veroprosentti on Saksassa 40,5 prosenttia, kun yhden tulonsaajan kaksilapsinen perhe maksaa veroa 24,4 prosenttia samalla tulotasolla. OECD:n Taxing Wages (2021a) -julkaisussa tarkempaa tietoa perheellisten veroista ja lapsilisistä.

Kuva 4.5 Palkansaajan, vuosipalkka 70 700 euroa, tuloveroprosentit vertailu-
maissa 2021, kun perheessä yksi tulonsaaja, kaksi huoltajaa ja kaksi lasta

Suomi on vertailumaista neljänneksi kirein verottaja, kun tarkastellaan kahden palkansaajan lapsiperhettä, jossa toinen puoliso on suomalaisittain keskipalkkainen ja toisen puolison tulot ovat joko 29 900 euroa tai 70 700 euroa vuodessa (kuva 4.6).

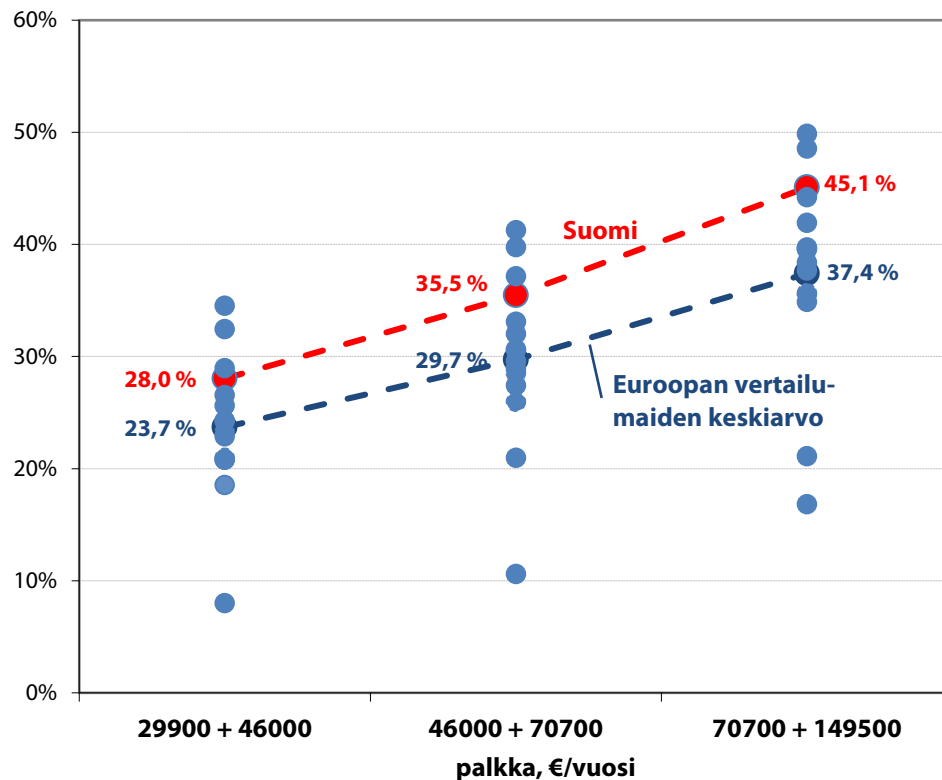
Kuva 4.6 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit vertailu-
maissa 2021, vuosipalkat 46 000 ja 70 700 euroa, perheessä kaksi lasta

Suomen tuloverotuksen kireys näkyy myös kuvassa 4.7, jossa esitetään kahden tulonsaajan kaksilapsisten perheiden keskimääräiset tuloveroasteet Suomessa ja muissa selvityksen eurooppalaisissa maissa kolmella tuloyhdistelmällä.

Suomalaisen palkansaajaperheen tuloveroprosentti ylittää Euroopan vertailumaiden keskiarvon kaikkien palkkayhdistelmien kohdalla. Alimmilla esimerkkitulota-soilla pariskunta maksaa tuloveroja Suomessa 4,3 prosenttiyksikköä korkeammalla veroprosentilla kuin muissa Euroopan vertailumaissa keskimäärin.

Kuva 4.7 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit Suomessa ja muissa Euroopan vertailumaissa palkkatasoittain vuonna 2021, kaksi lasta

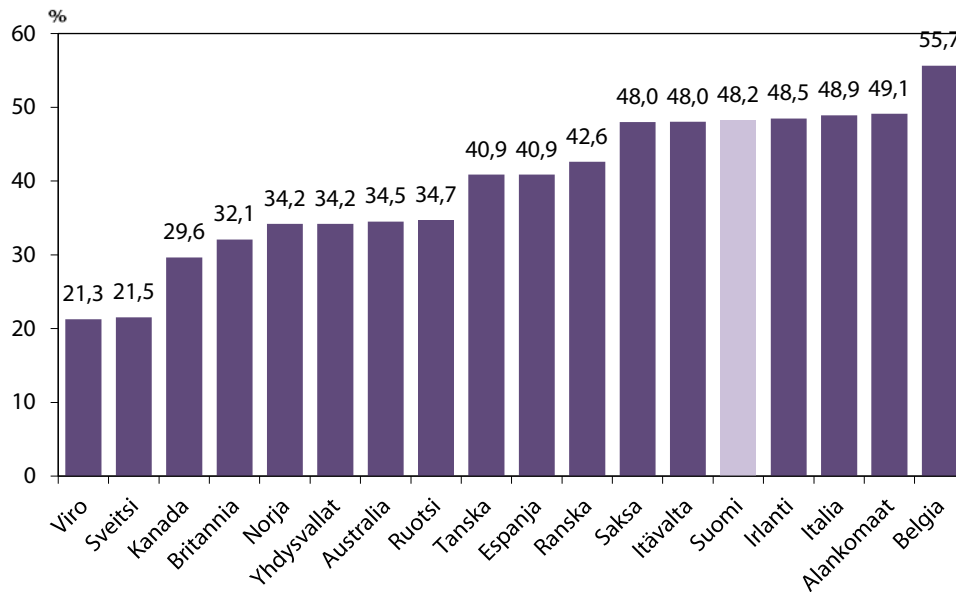
4.2 Palkansaajan marginaaliverot

Marginaaliveroprosentti kertoo tulojen kasvusta seuraavan verojen kasvun. Tulonlisäykseen kohdistuva marginaaliveroprosentti antaa kuvan esimerkiksi paremman koulutuksen tai lisätyön tekemisen tuoman palkkatason nousun vaikutuksesta veroihin ja käteen jäävään tuloon.

Kuvasta 4.8 näkyy, kuinka suuri marginaaliveroaste on suomalaisittain keskipalkkaisella vertailumaissa. Tulonlisäyksen verotus on kireintä Belgiassa, joissa tulojen noususta yli puolet menee veroihin. Marginaalivero on kireä myös Alankomaissa,

Italiassa, Saksassa, Irlannissa, Itävallassa ja Suomessa. Kaikissa näissä kuudessa maassa marginaalivero on tällä tulotasolla vain hieman alle 50 prosenttia. Sen sijaan Ruotsissa ja Norjassa marginaalivero on tällä palkkatasolla selvästi matalampi kuin Suomessa, jossa keskipalkkaisen työmarkkina-aseman parantaminen ei ole siis yhtä kannattavaa verotuksellisesti.

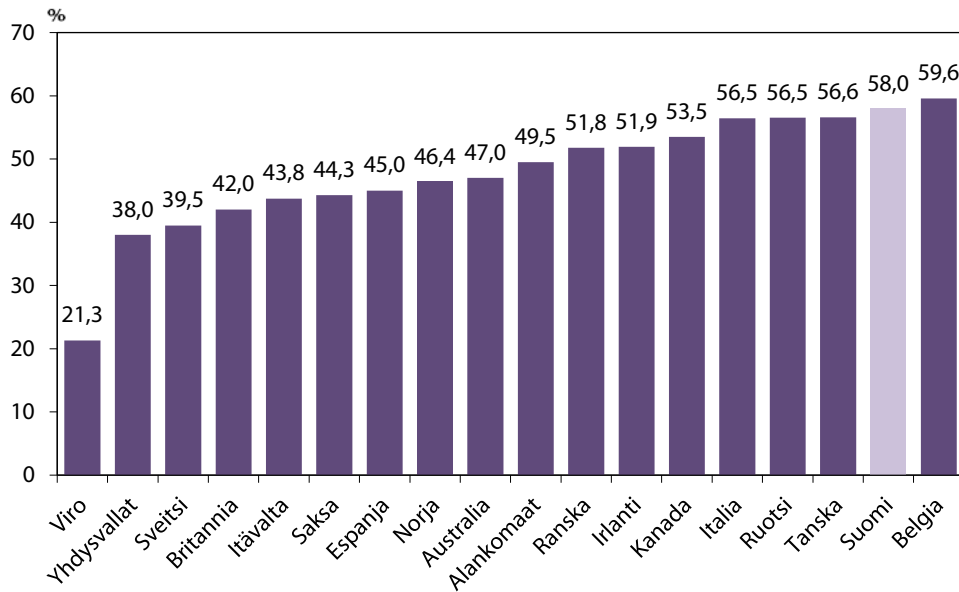
Kuva 4.8 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroprosentit vertailumaissa 2021, vuosipalkka 46 000 euroa

Vertailun korkeimmalla palkkatasolla marginaaliveroaste on Suomessa 58 prosenttia (kuva 4.9). Suomea korkeampi marginaaliveroprosentti on tällä tulotasolla enää Belgiassa. Ruotsissa valtion tuloveroasteikon ylempi marginaaliveroprosentti poistettiin vuoden 2020 alusta, mikä kevensi ylimpiä marginaaliveroja peräti viisi prosenttiyksikköä. Myös Alankomaissa ylintä marginaaliveroprosenttia kevennettiin vuonna 2020 noin kahdella prosenttiyksiköllä.

Ruotsissa selvityksen korkeimmalle palkkatasolle osuva ylin 56,5 prosentin marginaalivero johtuu osittain työtulovähennyksen poistumasta. Noin 1 700 000 kruunun (noin 168 000 euron) ylittävillä vuosituloilla marginaalivero tippuu 53,5 prosenttiin, kun vähennys on kokonaan poistunut. Suomessa sen sijaan korkein marginaaliveroprosentti osuu ylintä esimerkipalkkaa matalemmille tulotasolle verovähennysten pienentymisestä johtuen: noin 90 000 – 93 000 vuosituloilla marginaalivero on 60,8 prosenttia ja 94 000 – 129 000 vuosituloilla 59,9 prosenttia.

Kuva 4.9 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroprosentit vertailumaissa vuonna 2021, vuosipalkka 149 500 euroa

Kireät marginaaliveroasteet ovat ominainen piirre Suomen verojärjestelmässä jo matalilta tulotasoilta alkaen. Vuonna 2021 noin 22 000-30 000 euron palkkatuloilla marginaalivero on jo 40 prosenttia. Marginaaliveroprosentti nousee 46,3 prosenttiin noin 32 000 euron vuosituloilla ja siitä 48,2 prosenttiin 34 000 euron tuloilla.

Suomalaisittain keskipalkkaisten eteenpäin pyrkimistä ja siitä seuraavia lisätuloja verotetaan kireästi. Keskipalkkaisen marginaaliveroprosentti on 7,8 prosenttiyksikköä korkeampi kuin muiden Euroopan vertailumaiden keskiarvo. Marginaaliveroprosentit ovat kuitenkin hyvin herkkiä tulotason valinnalle.

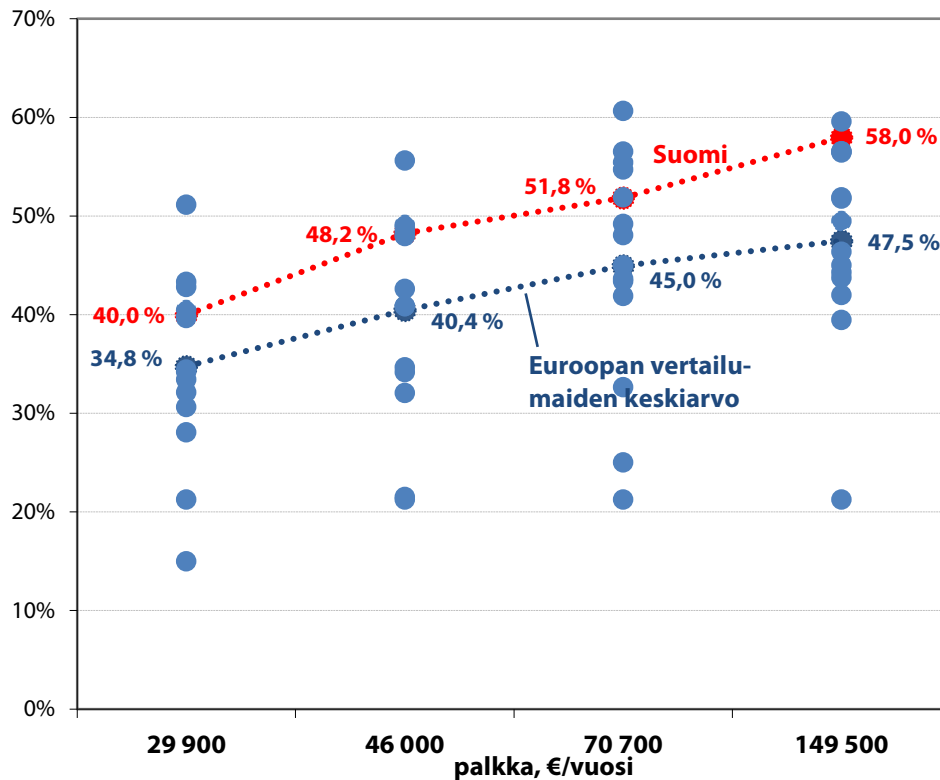
Myös vertailuun kuuluvien muiden Pohjoismaiden keskiarvo (36,6 %) alittaa Suomen marginaaliveroprosentin selvästi, kun kaikkien kolmen muun Pohjoismaan marginaaliveroprosentit ovat matalammat kuin Suomen tällä tulotasolla.

Vertailun korkeimmalla esimerkkipalkkatasolla suomalaisen palkansaajan marginaaliveroprosentti on yli kymmenen prosenttiyksikköä suurempi kuin Euroopan vertailumaissa keskimäärin. Myös Pohjoismaiden keskiarvo (53,2 %) alittaa reippaasti Suomen marginaaliveroasteen.

Palkansaajan lisätuloon kohdistuvat marginaaliveroasteet¹⁸ löytyvät tarkemmin liitteestä 3.

¹⁸ Tulonlisäys eli palkankorotus on laskettu yhden prosentin suuruiseksi kaikilla tulotasolla.

Kuva 4.10 Marginaaliveroprosentit Suomessa ja muissa Euroopan vertailumaissa palkkatasoittain vuonna 2021, perheetön palkansaaja

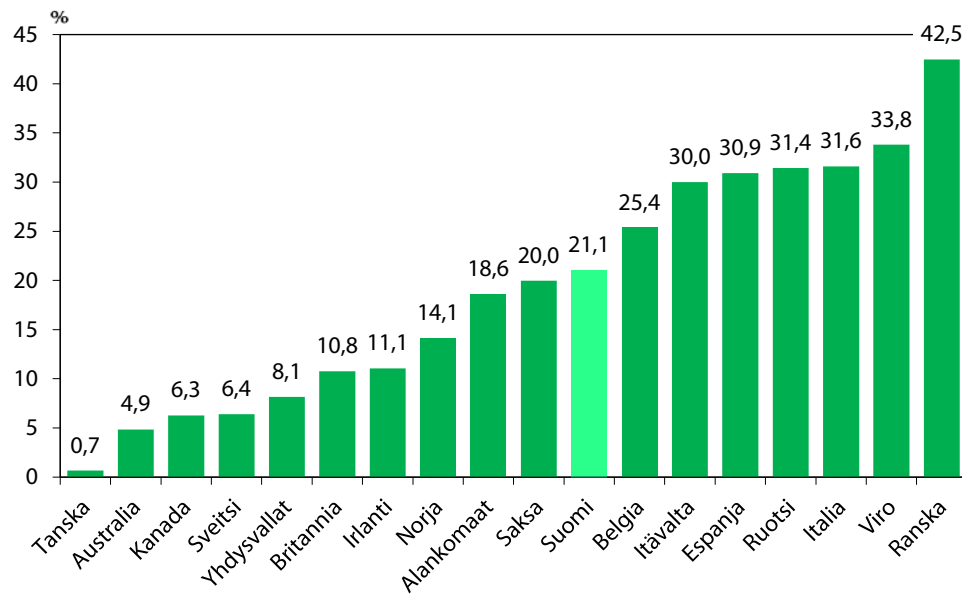

4.3 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut

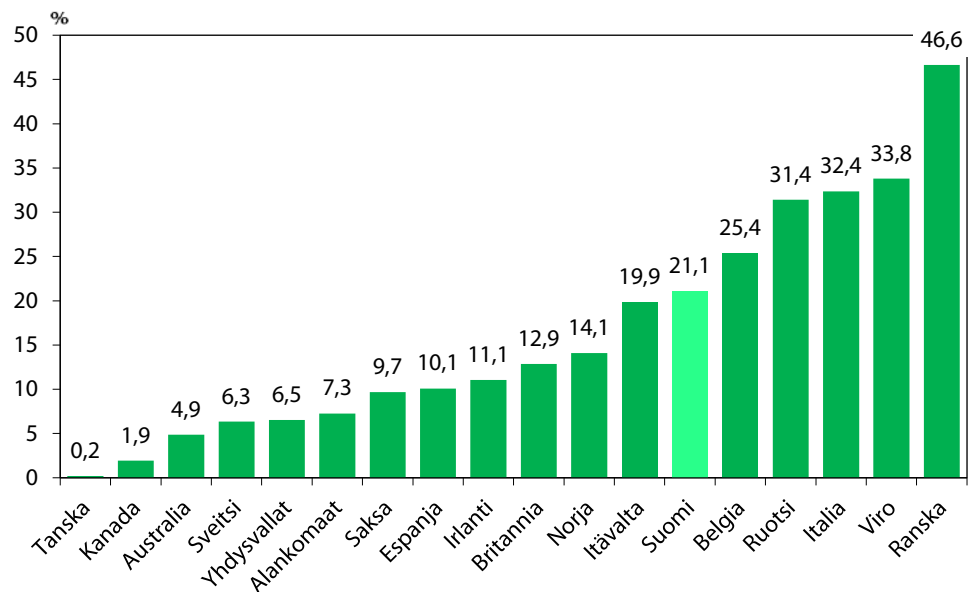
Vuosien 2016-2019 välillä keskimääräiset työnantajamaksut alenivat Suomessa yhteensä lähes 3,5 prosenttiyksikköä, mikä on merkittävältä osin seurausta työmarkkinajärjestöjen neuvottelemasta kilpailukykysoituksesta. Vuoden 2020 työnantajamaksujen keskimääräinen kokonaistaso laski vielä lähes 1,8 prosenttiyksikköä, kun koronaviruksen johdosta eläkevakuutusmaksua alennettiin väliaikaisesti 1.5.-31.12.2020. Vuodelle 2021 työnantajamaksujen kokonaistaso nousi, kun väliaikainen työeläkevakuutusmaksun alennus päättyi ja työttömyysvakuutusmaksu sekä sairausvakuutusmaksu nousivat. Yksityisen työnantajan maksamat sosiaalivakuutusmaksut nousivat yhteensä reilu kaksi prosenttiyksikköä selvitysvuodelle, ollen nyt keskimäärin 21,06 prosenttia palkasta, kun vakuutettu on alle 53-vuotias. 53-62 vuotiaiden osalta työnantajien osuus maksuista on hieman pienempi ja vastaavasti työntekijän suurempi eläkevakuutusmaksun ikäsidonnaisuudesta johtuen.

Työnantajien palkkasidonnaiset, pakolliset ja veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut ovat Suomessa tänä vuonna hieman alle Euroopan vertailumaiden keskiarvon ylintä esimerkkipalkkatasoa lukuun ottamatta. Ylimmällä palkkatasolla ne ovat Suomessa keskiarvoa korkeampia.

Kuva 4.11 Työnantajan veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut 46 000 euron vuosipalkasta 2021, perheetön palkansaaja

Kuva 4.12 Työnantajan veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut 149 500 euron vuosipalkasta 2021, perheetön palkansaaja

Monissa maissa kattosäännöt rajoittavat korkeimmista palkoista perittäviä sosiaalivakuutusmaksuja, mutta Suomessa sosiaalivakuutusmaksuilla ja niiden perusteena käytettävillä palkoilla ei ole vastaavia ylärajoja. Työnantajamaksut ovat näin Suomessa muihin vertailumaihin nähden korkeampia suurituloisista kuin pienituloisista työntekijöistä. Maksukattojen vuoksi Espanjassa ja Itävallassa maksuprosentit suurituloisista työntekijöistä jäävät pienemmiksi kuin Suomessa (kuva 4.12) toisin kuin keskipalkkaisen osalta (kuva 4.11).

Vertailumaissa on hyvin erilaisia tapoja verottaa työntekijöitä ja työnantajia. Esimerkiksi Virossa, Ruotsissa, Ranskassa ja Espanjassa työnantajat maksavat suuren osan työn verotuksesta palkkaperusteisten sosiaalivakuutusmaksujen muodossa. Sen sijaan esimerkiksi kireän palkkaverotuksen maa Tanska perii lähes olemattomia työnantajamaksuja. Muita keveän työnantajamaksupolitiikan maita ovat esimerkiksi Australia, Sveitsi ja Kanada.

Työnantajamaksujen osuudet palkkakuluista löytyvät tarkemmin liitteestä 4.

4.4 Palkkaverokiila – työvoimakustannukseen kohdistuvat palkkasidonaiset verot yhteensä

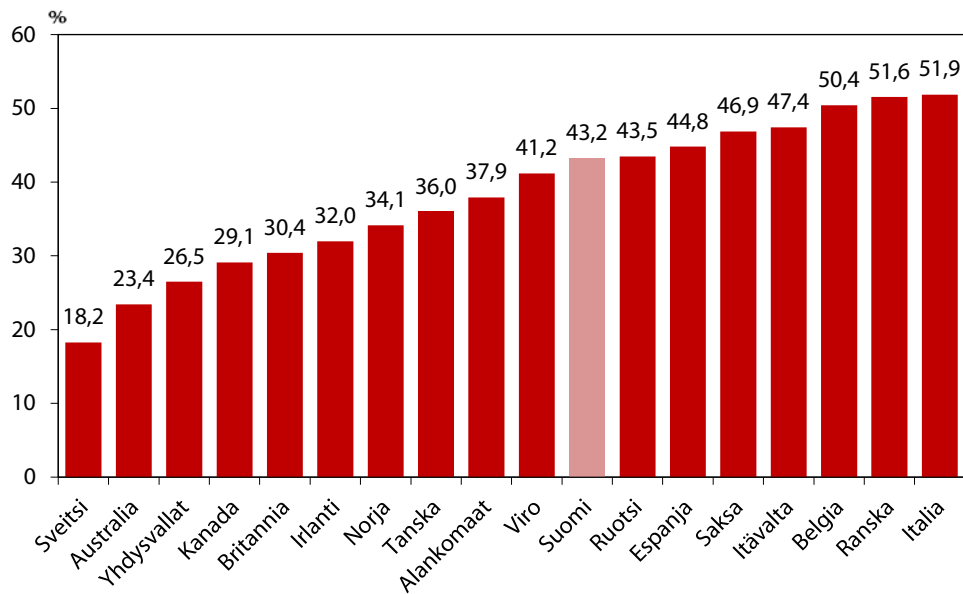
Palkkaverokiila mittaa työhön kohdistuvaa verorasitusta, ja se on kansainvälisissä vertailuissa laajasti käytetty mittari työn verotuksesta. Palkkaverokiila kertoo kaikkien palkkaan kohdistuvien tuloverojen ja veronluonteisten maksujen osuuden työnantajan palkkakustannuksesta. Työvoimakustannus muodostuu työntekijän bruttopalkasta ja työnantajan palkkasidonnaisista veronluonteisista maksuista. Liitteissä 5.1 ja 5.2 on esitetty vertailumaiden palkkaverokiila laajemmin.

Kuvassa 4.13 esitetään suomalaisittain keskipalkkaiseen bruttopalkkaan kohdistuva palkkaverokiila. Palkkaverokiila on levein Italiassa, 51,9 prosenttia. Myös Ranskassa ja Belgiassa yli puolet palkkakuluista menee tuloveroihin ja veronluonteisiin maksuihin. Suomessa työn verotus on kahdeksanneksi kireintä. Keskipalkkaisen työntekijän työvoimakustannuksesta menee meillä 43,2 prosenttia veroihin ja veronluonteisiin maksuihin. Suomen asema on kohentunut kilpailukykysovimukseen liittyvien maksumuutosten ja vuoden 2017 tuloverokevennyksen myötä. Vielä vuonna 2016 Suomessa oli vertailumaiden kuudenneksi suurin kiila keskipalkkaisella.

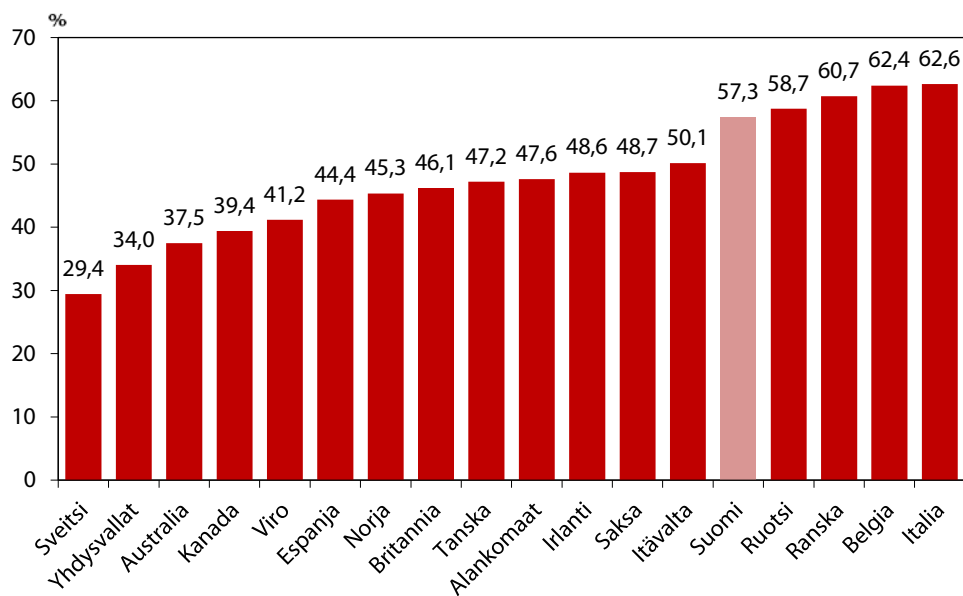
Keskituloisen palkkaverokiila on Suomessa hieman matalampi kuin korkeiden työnantajamaksujen Ruotsissa. Tällä mittarilla myöskään Viro ei näytä läheskään yhtä kevyeltä verottajalta kuin pelkkä henkilön tuloverotarkastelu antaisi ymmärtää. Sen sijaan kireän tuloverotuksen Tanskassa palkkaverokiila on reippaasti Suomea kapeampi, koska työnantajamaksut ovat hyvin matalat.

Koska progressio on Suomessa kireää eikä meillä ole työnantajamaksuja rajoittavia kattosääntöjä, työhön kohdistuva palkkaverokiila on vertailumaihin verrattuna sitä suurempi mitä korkeampi palkkataso on kyseessä. Korkeasti palkatun työn palkkaverokiila onkin Suomessa vertailumaiden viidenneksi levein (kuva 4.14).

**Kuva 4.13 Palkkaverokiila, % työvoimakustannuksesta perheettömällä palkansaa-
jalla vuonna 2021, vuosipalkka 46 000 euroa**

**Kuva 4.14 Suurituloiseen palkkaan, vuosipalkka 149 500 euroa, kohdistuva palk-
kaverokiila vuonna 2021, perheetön palkansaaaja, % työvoimakustannuksesta**

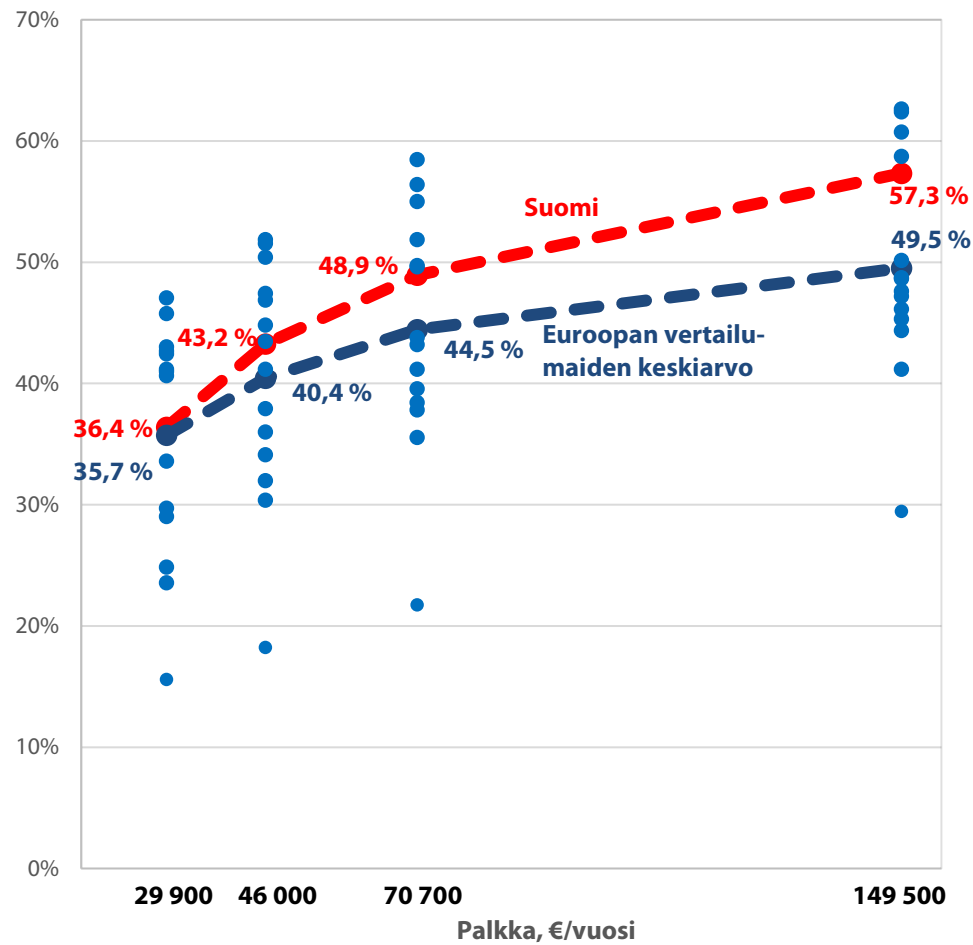

Ruotsissa palkkaverokiila on Suomea leveämpi myös korkeimmalla tulotasolla. Sen sijaan Itävallassa, Saksassa ja Espanjassa palkkaverokiila on tällä tulotasolla selvästi Suomea matalampi, vaikka se keskituloisella palkkatasolla oli korkeampi.

Ranskassa, Italiassa ja Belgiassa palkkaverokiila ylittää 60 prosenttia, jolloin alle 40 prosenttia työnantajan maksamista palkkakuluista päätyy työntekijälle. Vertailumaiden pienimmät verokiilat löytyvät EU:n ja Euroopan ulkopuolisista maista.

Kuvasta 4.15 nähdään, että pienimmän esimerkkipalkan palkkaverokiila on Suomessa selvitysvuonna hieman Euroopan vertailumaiden keskiarvoa korkeampi, mutta jo suomalaisittain keskituloisella verokiila on lähes kolme prosenttiyksikköä keskiarvon yläpuolella. Korkeimmalla esimerkkipalkkatasolla palkkaverokiila on Suomessa lähes kahdeksan prosenttiyksikköä leveämpi kuin Euroopan vertailumaissa keskimäärin.

Kuva 4.15 Palkkaverokiila (tuloverojen sekä palkansaajan ja työnantajan sosiaalivakuutusmaksujen osuus työvoimakustannuksesta) Suomessa ja Euroopan vertailumaissa vuonna 2021, perheetön palkansaaja, % työvoimakustannuksesta

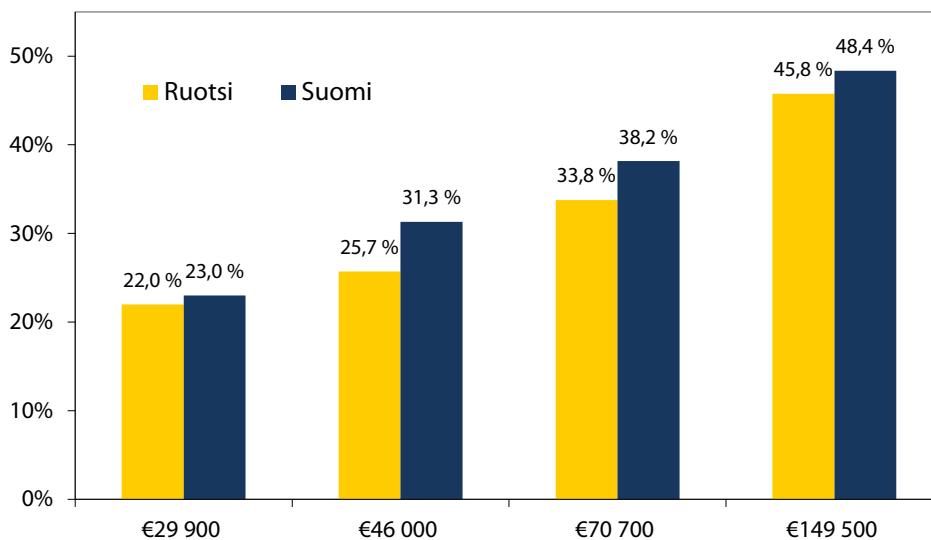

5 SUOMEN PALKKAVEROTUS VERRATTUNA SKANDINAVIAAN, VIROON, SAKSAAN JA BRITANNIAAN

Ruotsi

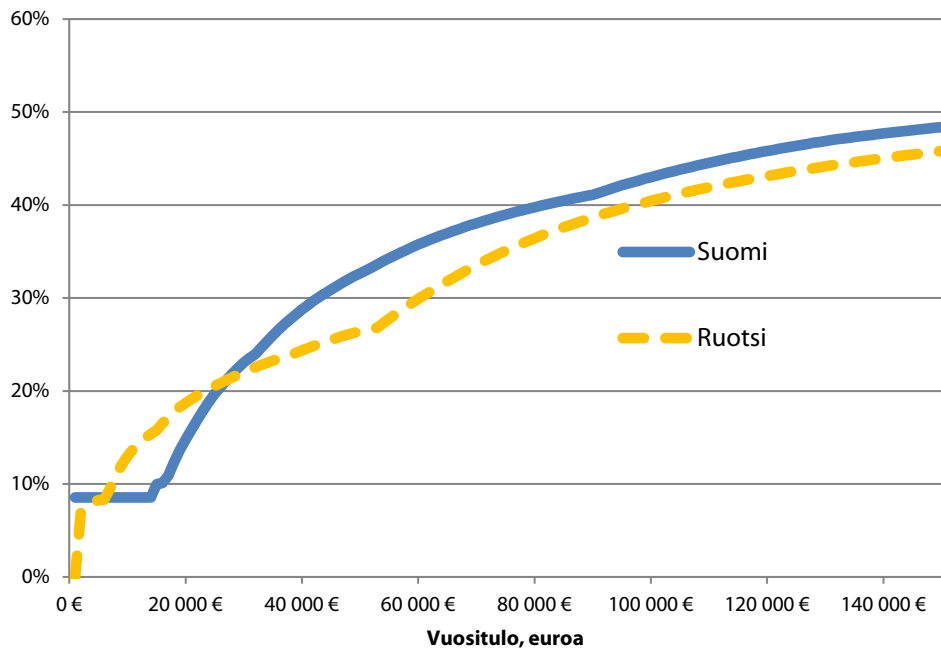
Palkansaajan verotus on Ruotsissa tänä vuonna kevyempää kuin Suomessa jo selvityksen matalimmasta tulotasosta ylöspäin (kuvat 5.1. ja 5.2). Esimerkiksi suomalaisen keskipalkan verotus on meillä 5,6 prosenttiyksikköä kireämpää kuin Ruotsissa. 46 000 euron vuosipalkalla Ruotsissa jää näin palkansaajalle käteen noin 2 500 euroa enemmän vuodessa kuin Suomessa. Vuodesta 2020 lähtien myös kaikkein suurituloisimmilla veroprosentti on jäänyt Ruotsissa matalammaksi kuin Suomessa, kun Ruotsi leikkasi valtion tuloveroasteikon korkeampaa marginaaliveroprosenttia viidellä prosenttiyksiköllä (ks. tarkemmin luvusta 3.1 Ruotsin viimeaikaisesta veropolitiikasta). Selvitysvuodelle Ruotsi kevensi tuloverotusta taas pieni- ja keskituloisia painottaen.

Kuva 5.1 Palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2021

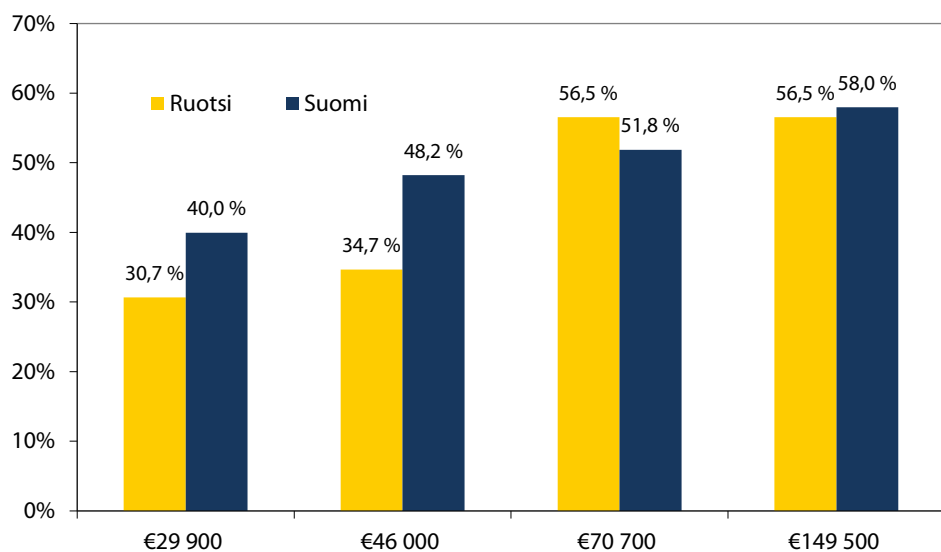
Kuvasta 5.2 erottuu kattavammin Suomen ja Ruotsin palkkaverotuksen erot. Suomalaisittain keskipalkkaisilla ja sitä hieman korkeammilla tulotasolla Ruotsin verotus on selkeästi kevyempää. Tätä selittää se, että marginaaliveroprosentti nousee Ruotsissa päälle 35 prosentin vasta yli keskipalkkaisella, kun Suomessa jo 32 000 euron tulotasolla marginaaliveroprosentti nousee yli 45 prosentin (kuva 5.3 ja 5.4.). Veroprogressio on Suomessa siten selvästi jyrkempi pieni- ja keskituloiselle.

Kuva 5.2 Palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa 2021 vuosipalkan mukaan

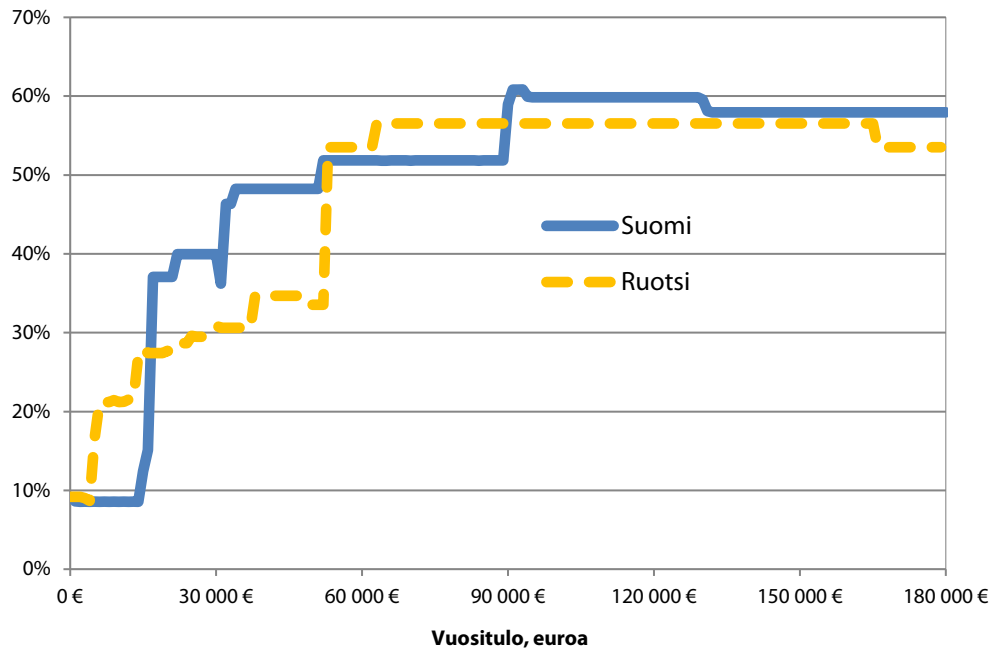

Matalimman esimerkkipalkkatason kohdalla marginaaliveroprosenttien ero on Suomen tappioksi lähes kymmenen prosenttiyksikköä ja keskipalkkaisella reilu 13 prosenttiyksikköä. Toiseksi korkeimmalla palkkatasolla marginaalivero on Ruotsissa Suomea korkeampi ja jo maksimissaan. Suomessa marginaaliveroprosentti on kuitenkin vielä korkeampi suurimman esimerkkipalkan tasolla.

Kuva 5.3 Palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2021

Kuva 5.4 Palkansaajan marginaaliveroprosentit Suomessa ja Ruotsissa 2021 vuosipalkan mukaan

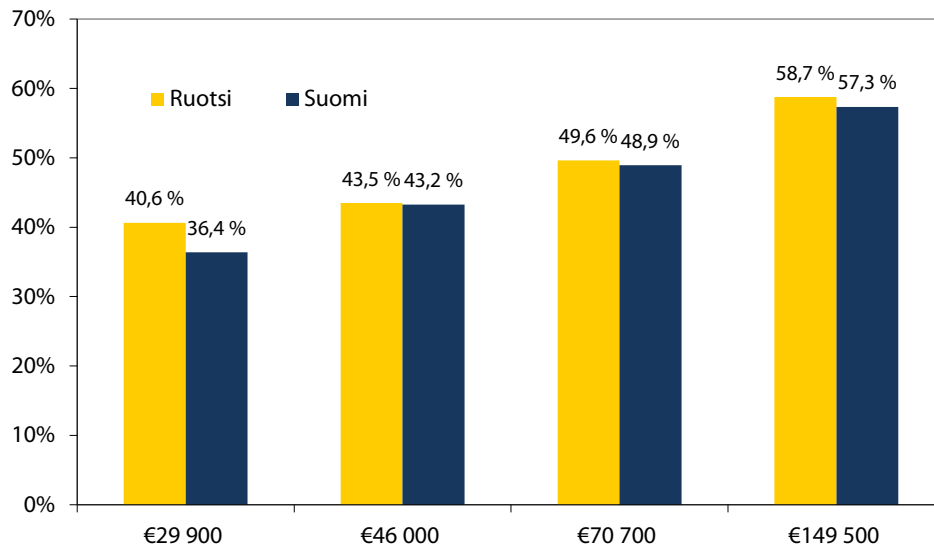

Suomessa kaikkein korkein marginaaliveroprosentti osuu ylintä esimerkipalkkaa pienemmille tulotasolle verovähennysten pienentymisestä johtuen: noin 90 000 – 93 000 vuosituloilla marginaalivero on 60,8 prosenttia ja 94 000 – 129 000 vuosituloilla 59,9 prosenttia. Ruotsissa ylin marginaalivero sen sijaan on juuri 56,5 prosenttia, mikä johtuu työtulovähennyksen poistumasta. Noin 1 700 000 kruunun (noin 168 000 euron) vuosituloilla marginaalivero tippuu 53,5 prosenttiin, kun vähennys on kokonaan poistunut.

Matalimmalla ja keskipalkkisella tulotasolla (29 900 euroa ja 46 000 euroa) sekä kaikkein korkeimmilla palkkatasoilla (149 500 euroa) lisätulojen hankinta on Ruotsissa Suomea houkuttelevampaa.

Kun tarkastellaan työn verotusta huomioimalla työnantajan veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut, palkkaverokiila on Ruotsissa yhä Suomea leveämpi kaikilla selvityksen neljällä tulotasolla (kuva 5.5). Tämä johtuu siitä, että työnantajamaksut ovat Ruotsissa noin kymmenen prosenttiyksikköä korkeammat kuin Suomessa. Maksut ovat pysyneet Ruotsissa ennallaan, kun taas Suomessa ne ovat olleet selvässä laskusuunnassa kilpailukykysovimuksen myötä.

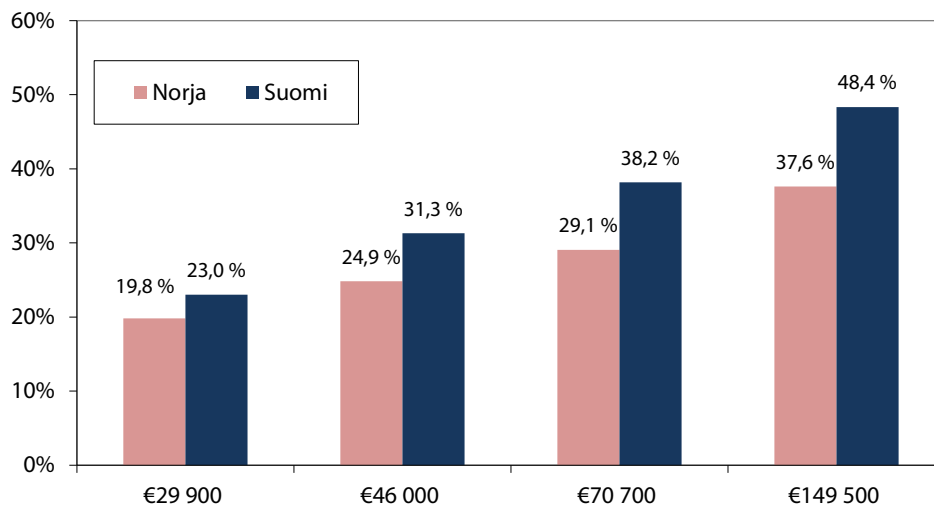
Kuva 5.5 Palkkaverokiila, % työvoimakustannuksesta, Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2021

Norja

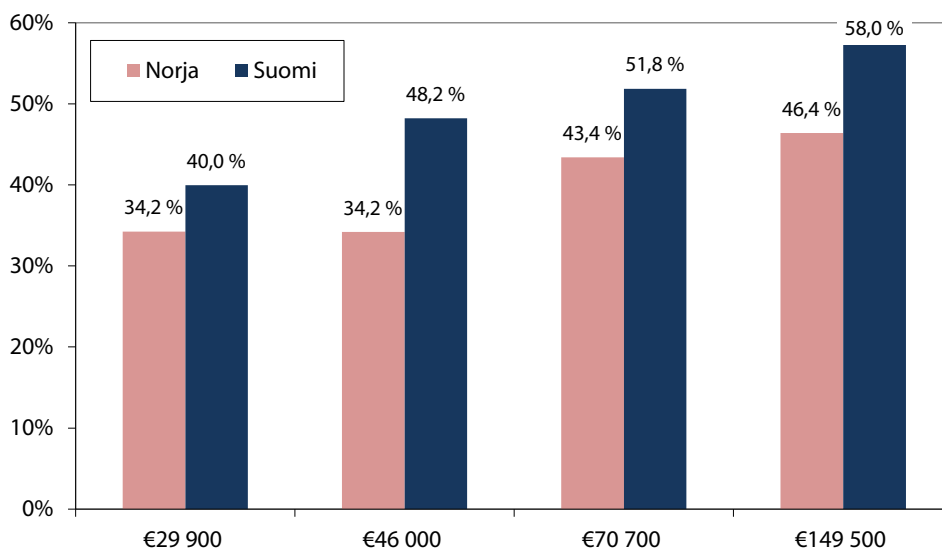
Norjassa palkkatuloja verotetaan kevyemmin kuin Suomessa. Pienipalkkaisimman tulotason kohdalla palkansaajan veroprosentti on Norjassa 3,2 prosenttiyksikköä matalampi kuin Suomessa, ja ero kasvaa tulojen noustessa (kuva 5.6). Suomalaisella keskipalkalla ero on 6,4 prosenttiyksikköä. Korkeimmalla tulotasolla ero on yli kymmenen prosenttiyksikköä. On kuitenkin syytä huomioida, että norjalainen keskipalkka on lähempänä toiseksi korkeinta tulotasoa kuin suomalaista keskipalkkaa.

Kuva 5.6 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2021

Suomeen verrattuna marginaaliveroasteet ovat Norjassa matalia. Ylimmän esimerkkipalkan marginaaliveroprosentti jää Norjassa selvästi alle 50 prosentin, kun se Suomessa on 58 (kuva 5.7). Työstä kerättävät verot ja veronluonteiset maksut painottuvat Norjassa enemmän palkansaajan verotukseen kuin työnantajamaksuihin. Työnantajamaksut ovat Norjassa noin seitsemän prosenttiyksikköä matalammat kuin Suomessa tänä vuonna.

Kuva 5.7 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2021

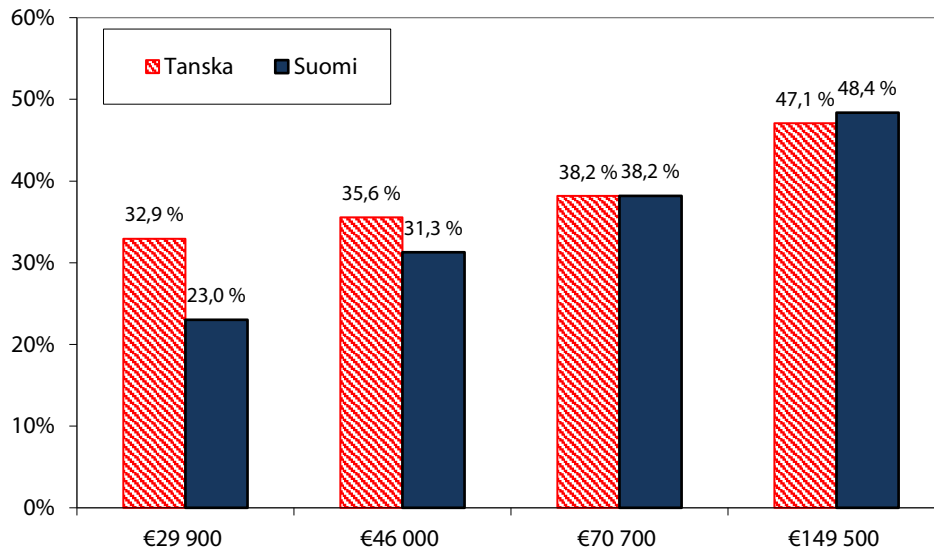
Tanska

Tanskassa palkkaverotus on erityisen ankaraa pienimmällä esimerkkipalkkatasolla, jolla Tanskan verotus ylittää Suomen lähes kymmenellä prosenttiyksiköllä (kuva 5.8). Ero kaventuu suuremmilla tulotasolla kääntyen ylimmällä esimerkkipalkkatasolla Tanskassa Suomea alemmaksi. Yhden tulonsaajan palkansaajaperheitä Tanska verottaa kevyemmin kuin Suomi alinta tulotasoa lukuun ottamatta.

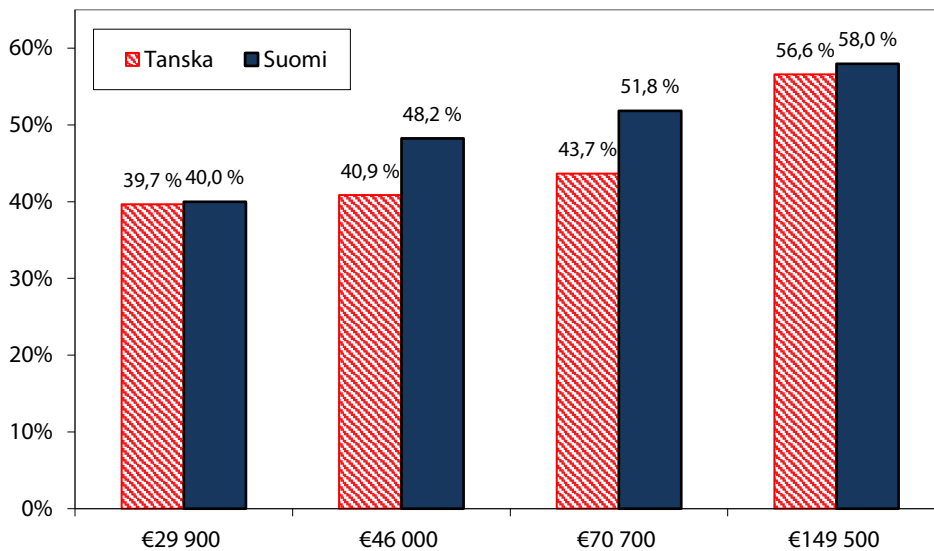
Tanskan tuloverotuksen ankaruus näkyy korkeina marginaaliveroprosentteina jo matalilla tulotasolla (kuva 5.9). Suomen marginaaliveroprosentti ei kuitenkaan jää millään selvityksen tulotasosta Tanskaa alemmaksi.

Kokonaisuutena työn verotus ei ole Tanskassa niin kireää kuin mitä ensi tuntu- malla näyttää. Työnantajan maksamien poikkeuksellisen matalien sosiaalivakuutusmaksujen vuoksi Tanskassa palkkaverokiila jää kaikilla esimerkkipalkkatasoilla Suomea matalammalle tasolle. Tanskan osalta tulee kuitenkin muistaa, että yleinen palkkataso on Suomea korkeampi. Tanskalainen keskipalkka on jotakuinkin selvityksen keskimmäisten palkkatasojen puolivälissä.

Kuva 5.8 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2021

Kuva 5.9 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2021

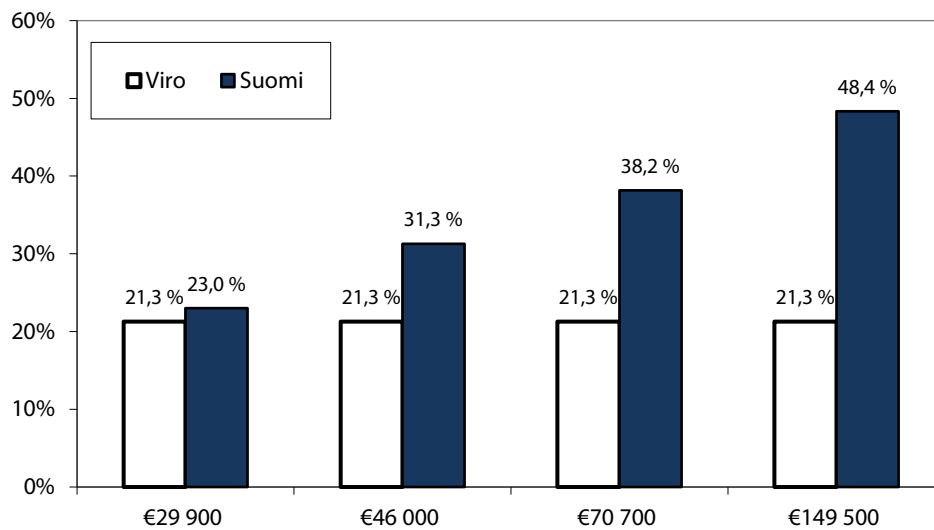

Viro

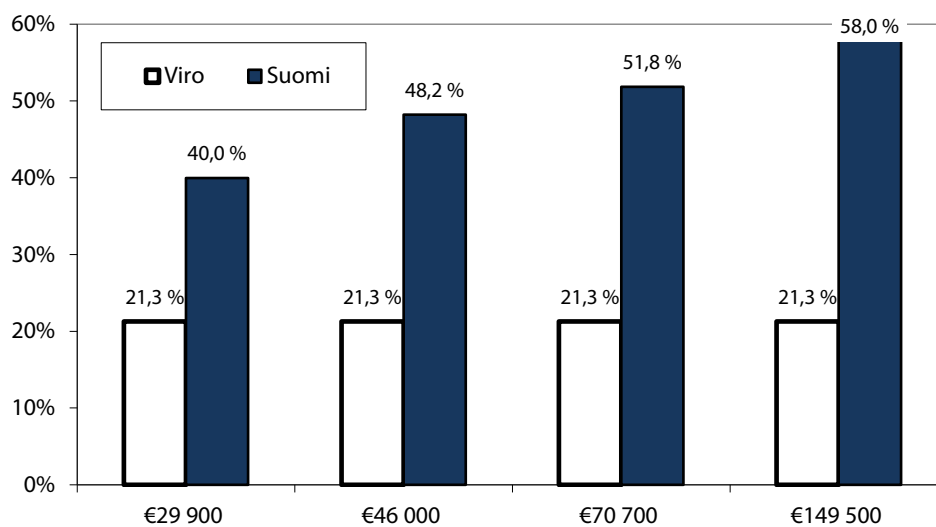
Viro on kevyen palkkaverotuksen maa nykyään kaikilla tulotasoilla matalan tasa-veroprosentin ja aiempaa progressiivisemmän perusvähennyksen myötä.

Viron tuloverotusta muutettiin vuoden 2018 alussa perusvähennyksen osalta merkittävästi. Kun aiemmin 2 160 euron perusvähennykseen olivat oikeutettuja kaikki tulotasosta riippumatta, nykyään 6 000 euroon korotettu perusvähennys leikkaantuu tulojen ylittäessä 14 400 euroa ja poistuu kokonaan noin 25 000 euron vuosituloilla. Muutos kevensi huomattavasti pieni- ja keskipalkkaisten (maan keskipalkka on 17 000 euron vuosipalkan tietämällä) verotusta, mutta kiristi jonkin verran yli 21 000 euroa ansaitsevien verotusta.

Kuva 5.10 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2021

Kuva 5.11 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2021

Kun aiemmin marginaaliveroprosentti oli perusvähennyksen muodostaman verovapaan tulon jälkeen kaikilla tulotasoilla 21,3 prosenttia sosiaalivakuutusmaksuineen, nyt marginaalivero nousee 32,4 prosenttiin perusvähennyksen leikkaantussa. Koska marginaalivero asettuu tämän jälkeen takaisin hyvin matalalle 21,3 prosenttiin, suomalaisittain suuripalkkaisten verotus on hyvin kevyttä Virossa. Esimerkiksi 149 500 euron vuosipalkalla veroprosentti on Virossa 27,1 prosenttiyksikköä matalampi kuin Suomessa. Viron tuloveroprosentti on tällä tulotasolla kaikkein matalin selvityksen vertailumaista.

Vaikka Viron palkkaverotus on takavuotia progressiivisempaa, selvityksen palkkatasoilla se näyttää aiempaa enemmän tasaverojärjestelmältä, koska kaikilla tulotasoilla sekä veroprosentti että marginaalivero ovat 21,3 prosenttia.

Viron ja Suomen marginaaliveroprosenttien ero on huima, myös selvityksen pienimmällä palkkatasolla (kuva 5.11). Pienimmän esimerkkipalkan marginaaliveroprosentti on Suomessa lähes 19 prosenttiyksikköä Viroa kireämpi, ja tulojen lisäntyessä ero kasvaa yli 36 prosenttiyksikköön ylimmällä tulotasolla.

Työn verotus kohdistuu kuitenkin Virossa työntekijöitä voimakkaammin työnantajille, jotka maksavat työntekijän bruttopalkan päälle lähes 34 prosenttia sosiaali- ja työttömyysvakuutusmaksuja. Kun palkansaajan veroihin lisätään työnantajien maksut, niin työn verotus ei kokonaisuudessaan näyttäydy Virossa enää erityisen keveänä. Suomalaisittain pienipalkkaisen työntekijän palkkaverokiila on Virossa noin viisi prosenttiyksikköä Suomea korkeampi, mutta suuremmilla palkkatasoilla asetelma muuttuu Viron eduksi, palkkaverokiilan pysyessä 41,2 prosentissa kaikilla selvityksen tulotasoilla.

Saksa

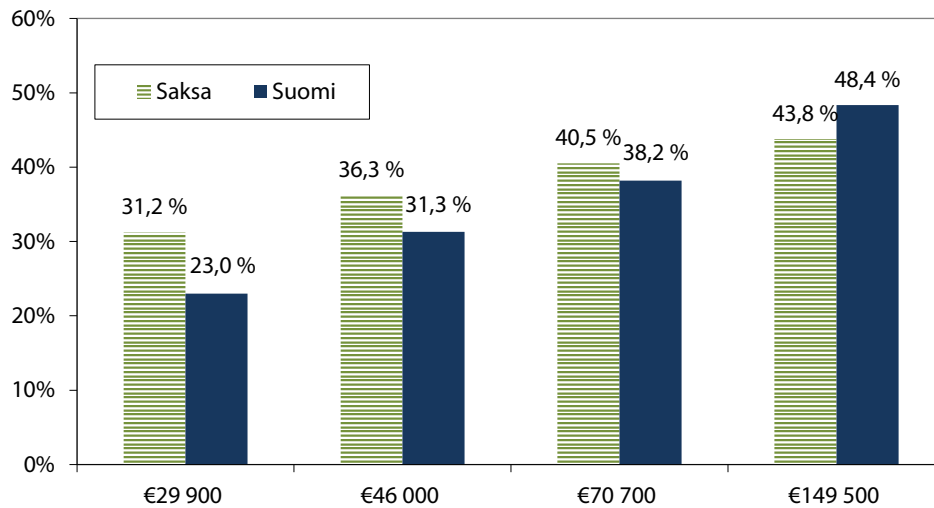
Saksa on perheettömien palkansaajien työntekoa kireästi verottava maa. Saksassa tuloverotus onkin kireämpää kuin Suomessa selvityksen kolmella alimmalla esimerkkipalkkatasolla. Sen sijaan ylimmän esimerkkipalkan kohdalla asetelma muuttuu, ja Suomen verotus nousee 4,6 prosenttiyksikköä Saksaa kireämmäksi.

Perheellisten verottajana Saksan verokohtelu on lempeämpää. Yhden ja kahden tulonsaajan palkansaajaperheen verotus onkin Saksassa Suomea kevyempää kaikilla selvityksen palkkatasoilla. Saksassa yhteisverotus keventää etenkin yhden tulonsaajan perheen verotusta huomattavasti.

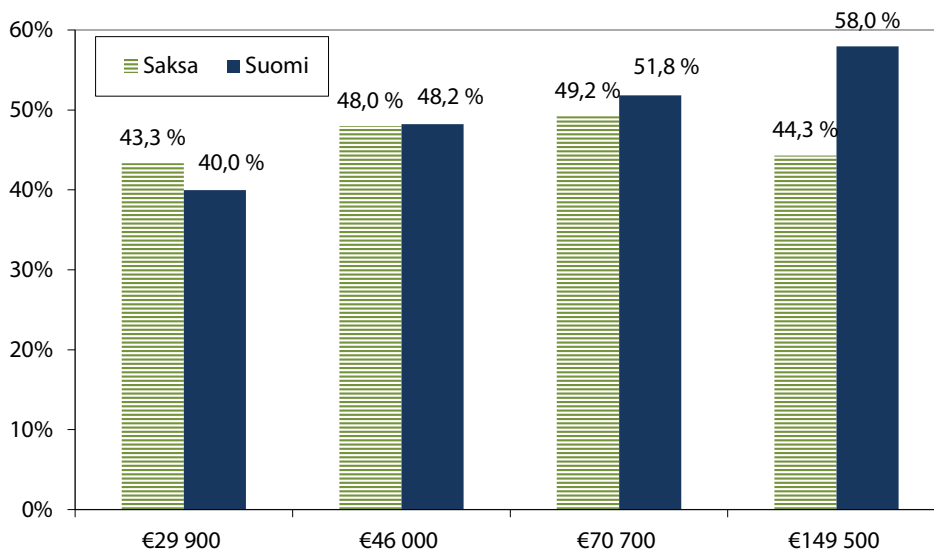
Marginaalivero on Saksassa hyvin korkea matalilla tulotasoilla. Kahdella alimmalla esimerkkipalkalla marginaalivero on Saksassa Suomea korkeampi. Ylimmän esimerkkipalkan kohdalla Suomen marginaalivero on sen sijaan selvästi Saksaa kireämpi. Tämä johtuu siitä, että Saksassa on enimmäistulorajat sekä työntekijän että työnantajan sosiaalivakuutusmaksuille. Saksan marginaalivero laskee enimmäistu-

lorajan jälkeen, kun maksettavien sosiaalivakuutusmaksujen osuus tuloista pienee palkan kasvaessa. Varsinkin suurehkoilla palkoilla lisätulojen ansaitseminen on siten Saksassa selvästi kannustavampaa kuin Suomessa (kuva 5.13).

Kuva 5.12 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2021

Kuva 5.13 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2021

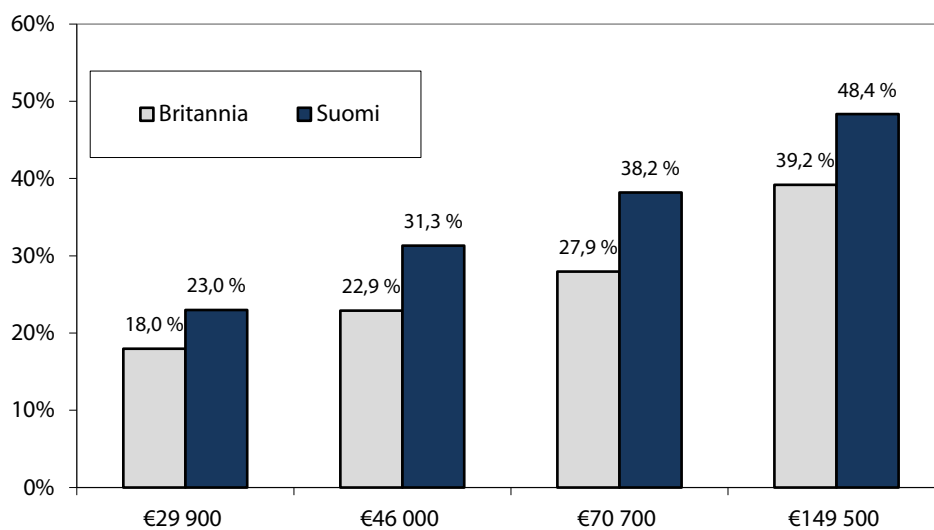
Britannia

Britanniassa työn verotus on kevyttä verrattuna Suomeen ja moneen muuhun Euroopan maahan (kuva 5.14).

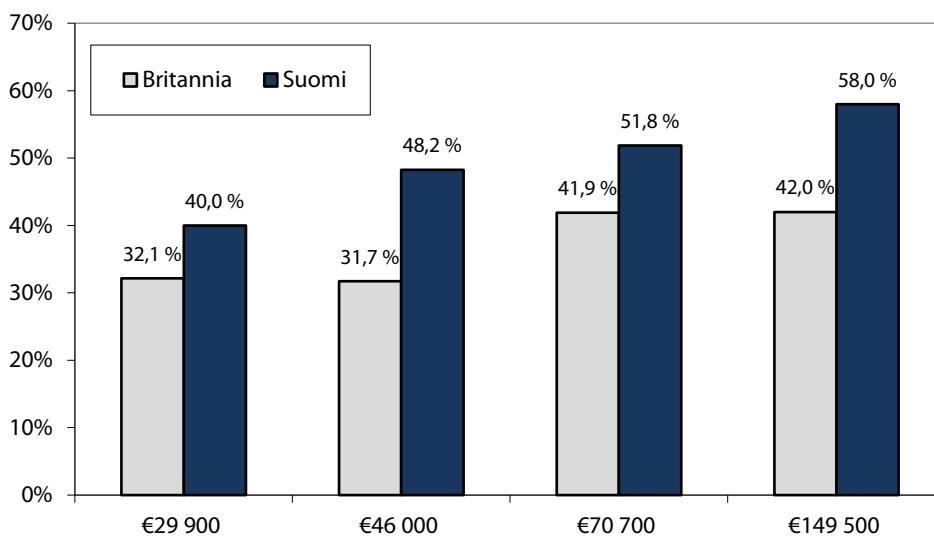
Pienimmän esimerkkipalkan kohdalla Suomen palkkaverotus on viisi prosenttiyksikköä Britanniaa kireämpää. Korkeimmilla palkkatasoilla Britannian ero Suomeen on 9,2 prosenttiyksikköä. Myös työnantajamaksut ovat Britanniassa selvästi Suomea matalampia.

Britanniassa tuettiin aiemmin perheellisiä pienituloisia palkansaajia lapsihyvityksen ja tuntevan ansiotulovähennyksen avulla. Verojärjestelmän kautta annettava tuki yhdistettiin kuitenkin sosiaaliturvaetuksiin (Universal Credit) eikä nykyään perhestatuksella ole juurikaan merkitystä verotukseen selvityksen tulotasoilla.

Kuva 5.14 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Britanniassa neljällä eri vuosipalkalla 2021

Kuva 5.15 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Britanniassa neljällä eri vuosipalkalla 2021

Marginaaliveroasteet ovat selvityksen palkkatasoilla selvästi matalammat Britanniassa kuin Suomessa. Vuoden 2016 palkkaverovertailussa (Kirkko-Jaakkola 2016) sen sijaan ylimmän tulotason osalta Britannian marginaaliveroaste oli peräti 62 prosenttia. Se johtui siitä, että noin 100 000–125 000 punnan verotettavilla tuloilla perusvähennyksen leikkaantuminen nostaa marginaaliveroprosenttia merkittävästi. Tämän tulovälin jälkeen marginaaliveroprosentti laskee, kun vähennykseen ei ole enää oikeutettu.

6 LOPUKSI

Finanssikriisin jälkeen verotuksessa on havaittavissa kansainvälisiä trendejä. Alkuun budjettivajeiden paikkaamiseksi Euroopassa kiristettiin etenkin kulutusveroja. 2010-luvun loppupuoliskolla veropolitiikka kääntyi veronkorotusten kierreestä kasvuhakuisempaan suuntaan. Työn verotusta enemmän kevennettiin kuin kiristettiin kilpailukyvn, kokonaiskysynnän ja työllisyyden vahvistamiseksi.

Selvitykseen kuuluvista maista laajempia tuloveronkevennyksiä toteutettiin 2010-luvun loppupuolella mm. Alankomaissa, Australiassa, Belgiassa, Britanniassa, Espanjassa, Itävallassa, Virossa ja Yhdysvalloissa. Myös Suomi kuului työn verotusta keventäneiden maiden joukkoon vuoden 2017 työnantajamaksujen ja tuloverotuksen kevennyksillä.

Koronavirus vaikutti veropolitiikkaan ainakin hetkellisesti, kun monissa maissa tehtiin väliaikaisia kohdistettuja kevennyksiä verotukseen nopeasti kriisin iskettyä (OECD 2021c). Nyt myöhemmin on havaittavissa myös joitakin aiemmasta trendistä poikkeavia veronkiristyksiä. Esimerkiksi Britanniassa yritys- ja osinkoverotukseen on tulossa merkittäviä kiristyksiä. Alankomaissa yritysveroprosenttia laskettiin pienempien voittojen osalta ja alun perin tarkoituksena oli laskea myös suurempiin voittoihin kohdistuvaa verokantaa, mutta nyt sitä ollaankin päinvastoin korottamassa. Espanjassa taas yli 300 000 euron tulojen marginaaliveroa korotettiin kahdella prosenttiyksiköllä kuluvalle vuodelle.

Palkkaverotuksen osalta keventävät muutokset olivat kuitenkin yleisempiä selvitysvuonna. Esimerkiksi Alankomaissa, Saksassa ja Ruotsissa tuloverotusta kevennettiin pieni- ja keskituloisia painottaen.

Työn verotuksen keventäminen tukee paitsi työn tarjontaa palkansaajien kannustimien parantuessa, myös työn kysyntää ja kilpailukykyä työvoimakustannusten kautta. OECD (2019 ja 2021e) suosittelee talouskasvun ja työllisyyden kohentamiseksi keventämään yhä työn verotaakkaa Suomessa.

OECD (2018) kiinnittää myös huomiota Suomen kansainvälisesti vertaillen korkeisiin ylimpiin marginaaliveroihin, jotka voivat vaikeuttaa sekä erityisosaajien pysymistä maassa että toisaalta heidän muuttoaan ulkomailta Suomeen.

Eryityisesti hyväpalkkaisten verotukseen kohdistuu jonkinlaista verokilpailua, kun kansainvälinen liikkuvuus on kasvanut. Ylimmät marginaaliverot ovatkin olleet laskusuunnassa EU:ssa. Esimerkiksi Ruotsissa ja Alankomaissa ylimpiä marginaaliveroja laskettiin vuonna 2020. (Euroopan komissio 2020 ja 2021b)

Suomessa verotus rasittaa ankarasti työuralla etenemisen kannustimia tulotasosta riippumatta. Keskipalkkaisten marginaaliveroprosentti on Suomessa Pohjoismaiden korkein ja suurituloisimman koko vertailujoukon toiseksi korkein Belgian jälkeen.

LÄHTEITÄ

AUSTRALIAN GOVERNMENT (2021). Taxation Office. <http://www.ato.gov.au/> viitattu 18.11.2021.

AUTIO SIRKKA ja KURJENOJA JAANA (2001). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 2001. Verotietoa 26, Veronmaksajain Keskusliitto.

BUNDESFINANZMINISTERIUM (2021) <https://www.bundesfinanzministerium.de> viitattu 22.11.2021.

CANADA REVENUE AGENCY (2021). <https://www.canada.ca/en/revenue-agency.html>, viitattu 19.11.2021.

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA (2018). The 2018/2019 Budget. <https://www.budget.gov.au/>, viitattu 19.11.2018.

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA (2020). The 2020/2021 Budget. <https://www.budget.gov.au/>, viitattu 10.11.2020.

GOVERNMENT OF CANADA (2021). Budget 2021. <https://www.budget.gc.ca/2021/>, viitattu 25.11.2021.

ELÄKETURVAKESKUS (2021). Lyhyen aikavälin maksutasoennuste. 19.10.2021.

EUROPEAN COMMISSION (2021a). Taxation trends in the European Union. 2021 edition.

EUROPEAN COMMISSION (2021b): Annual Report on Taxation 2021.

EUROPEAN COMMISSION (2020): Tax Policies in the European Union. 2020 Survey.

EY (2016). Austrian National Assembly adopts 2015/2016 tax reform <http://www.ey.com/gl/en/services/tax/international-tax/alert--austrian-national-assembly-adopts-2015-2016-tax-reform>, viitattu 16.11.2016.

HM REVENUE & CUSTOMS (2019). Tax credits. <https://www.gov.uk/topic/benefits-credits/tax-credits>, viitattu 21.11.2019.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2021a). European Tax Handbook 2021. Global Tax Series. Amsterdam, IBFD.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2021b). Tax News Service online. IBFD.

IRS (2021). <http://www.irs.gov/>, viitattu 17.11.2021.

JOINT COMMITTEE ON TAXATION (2021). Overview of the Federal Tax System as in Effect for 2021(JCX-18-21), April 15, 2021.

KIRKKO-JAAKKOLA MIKAEL (2016): Kansainvälinen palkkaverovertailu 2016. Verotietoa 76. Veronmaksajain Keskusliitto.

KIRKKO-JAAKKOLA MIKAEL (2020): Kansainvälinen palkkaverovertailu 2020. Verotietoa 88. Veronmaksajain Keskusliitto.

KURJENOJA JAANA (1998). Verokiila pysyy leveänä. Verokiilan kehitys vuosina 1987–1999. Verotietoa 11. Veronmaksajain Keskusliitto.

LEHTINEN TEEMU (1995). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 1995. Verotietoa 2, Veronmaksajain Keskusliitto.

MIRPLEES REVIEW (2011). Tax by Design. Ch. 4, (toim.) J. Mirrlees, S. Adam, T. Besley, R. Blundell, S. Bond, R. Chote, M. Gammie, P. Johnson, G. Myles and J. Poterba, Oxford University Press.

NSW GOVERNMENT (2021). Taxes, duties, levies and royalties. <https://www.revenue.nsw.gov.au/taxes-duties-levies-royalties/payroll-tax/rates-and-thresholds>, viitattu 19.11.2021.

OECD (2021a). Taxing Wages 2019-2020. OECD Publishing, Paris.

OECD (2021b). Revenue Statistics 1965-2020. OECD Publishing, Paris.

OECD (2021c). Tax Policy Reforms 2021: Special Edition on Tax Policy during the COVID-19 Pandemic, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/427d2616-en>

OECD (2021d). Taxing Wages 2019-2020. Non-tax compulsory payments as an additional burden on labour income in 2020.

OECD (2021e), Economic Policy Reforms 2021: Going for Growth: Shaping a Vibrant Recovery, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/3c796721-en>.

OECD (2019). Economic Policy Reforms 2019. Going for Growth. OECD Publishing, Paris.

OECD (2018). OECD Economic Surveys: Finland 2018. OECD Publishing, Paris.

REGERINGSKANSLIET (2021). Budgetpropositionen för 2022. 16.9.2021. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2021/09/prop.-2021221/>

REGERINGSKANSLIET (2019). Budgetpropositionen för 2020. 18.9.2019.
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2019/09/prop.-2019201/>.

RIIGI TEATAJA (2021). Income Tax Act. <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/518062015017/>, viitattu 15.11.2021.

RIS (2020). Gesamte Rechtsvorschrift für Einkommensteuergesetz 1988, Fassung vom 29.11.2020. <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10004570>.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN (2021). <http://www.scb.se/>, viitattu 22.11.2021.

SVERIGES RIKSDAG (2021). Statens budget 2022 – Rambeslutet. Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU1. https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/statens-budget-2022--rambeslutet_H901FiU1, viitattu 25.11.2021.

www.swissinfo.ch/eng/lump-sum-initiative_voters-retain-tax-perks-for-rich-foreigners/41135066, viitattu 16.11.2015.

TAX FOUNDATION (2021). Build Back Better Act: Details & Analysis of Tax Provisions in the \$1.75 Trillion Reconciliation Bill, <https://taxfoundation.org/build-back-better-plan-reconciliation-bill-tax/> , viitattu 17.11.2021.

TAX POLICY CENTER (2018). Urban Institute and Brookings Institution. Analysis of the Tax Cuts and Jobs Act, <http://www.taxpolicycenter.org/feature/analysis-tax-cuts-and-jobs-act>, viitattu 20.11.2018.

TILASTOKESKUS (2021a). Palkat ja työvoimakustannukset.
<http://www.stat.fi/til/pal.html>, viitattu 10.12.2021.

TILASTOKESKUS (2021b). Verot ja veronluonteiset maksut
<http://www.stat.fi/til/vermak>, viitattu 22.11.2021.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ (2021). Taloudellinen katsaus, Syksy 2021. Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2021:51.

VERTAILUN PALKKATULOT ERI VALUUTOISSA

Maa	Valuutta	Markkinakurssi 2021 1. neljännes
Australia	AUD	1,5601
Britannia	GBP	0,8743
Kanada	CAD	1,5264
Norja	NOK	10,2617
Ruotsi	SEK	10,1188
Sveitsi	CHF	1,0911
Tanska	DKK	7,4372
Yhdysvallat	USD	1,2048

Lähde: Suomen Pankki

Tarkastellut tulotasot muunnettuina eri valuutoiksi, markkinakurssit

Maa	Valuutta	Tulo euroissa				Keskimääräinen palkka 2020**
		29 900	46 000 *	70 700	149 500	
Alankomaat	EUR	29 900	46 000	70 700	149 500	54 843
Australia	AUD	46 648	71 767	110 302	233 241	90 504
Belgia	EUR	29 900	46 000	70 700	149 500	47 720
Britannia	GBP	26 142	40 219	61 815	130 712	41 807
Espanja	EUR	29 900	46 000	70 700	149 500	26 934
Irlanti	EUR	29 900	46 000	70 700	149 500	46 685
Italia	EUR	29 900	46 000	70 700	149 500	30 233
Itävalta	EUR	29 900	46 000	70 700	149 500	48 658
Kanada	CAD	45 639	70 214	107 915	228 195	57 292
Norja	NOK	306 826	472 040	725 504	1 534 129	627 370
Ranska	EUR	29 900	46 000	70 700	149 500	38 188
Ruotsi	SEK	302 553	465 466	715 401	1 512 765	465 767
Saksa	EUR	29 900	46 000	70 700	149 500	52 104
Sveitsi	CHF	32 624	50 191	77 142	163 122	87 363
Tanska	DKK	222 373	342 113	525 813	1 111 867	437 094
Viro	EUR	29 900	46 000	70 700	149 500	16 637
Yhdysvallat	USD	36 025	55 423	85 183	180 125	60 220

* Tähdellä merkitty tulotaso vastaa suurin piirtein keskipalkkaa Suomessa.

** Lähde: OECD (2021) Taxing Wages 2019-2020.

TULOVEROASTEET 2021

YKSINÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	29900	46000	70700	149500
Alankomaat	15,8 %	26,4 %	34,5 %	43,8 %
Australia	11,3 %	19,7 %	25,4 %	34,4 %
Belgia	28,6 %	37,9 %	45,4 %	52,9 %
Britannia	18,0 %	22,9 %	27,9 %	39,2 %
Espanja	22,8 %	27,8 %	31,8 %	38,8 %
Irlanti	15,1 %	24,5 %	32,9 %	43,0 %
Italia	30,3 %	36,7 %	44,4 %	50,5 %
Itävalta	25,2 %	31,7 %	37,4 %	40,2 %
Kanada	20,2 %	24,6 %	28,3 %	38,2 %
Norja	19,8 %	24,9 %	29,1 %	37,6 %
Ranska	26,1 %	31,0 %	35,1 %	42,4 %
Ruotsi	22,0 %	25,7 %	33,8 %	45,8 %
Saksa	31,2 %	36,3 %	40,5 %	43,8 %
Suomi	23,0 %	31,3 %	38,2 %	48,4 %
Sveitsi	10,2 %	13,0 %	16,7 %	25,0 %
Tanska	32,9 %	35,6 %	38,2 %	47,1 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %	21,3 %
Yhdysvallat	17,9 %	20,5 %	25,3 %	29,7 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	29900	46000	70700	149500
Alankomaat	15,8 %	26,4 %	34,5 %	43,8 %
Australia	9,0 %	19,7 %	25,4 %	34,4 %
Belgia	15,1 %	24,8 %	35,8 %	48,4 %
Britannia	18,0 %	22,9 %	27,9 %	39,2 %
Espanja	19,5 %	25,7 %	30,4 %	38,1 %
Irlanti	6,2 %	13,4 %	25,7 %	39,6 %
Italia	23,2 %	32,7 %	44,4 %	50,5 %
Itävalta	18,0 %	23,7 %	32,2 %	37,8 %
Kanada	14,7 %	21,0 %	25,7 %	37,1 %
Norja	19,8 %	24,9 %	29,1 %	37,6 %
Ranska	23,7 %	22,8 %	25,1 %	33,6 %
Ruotsi	22,0 %	25,7 %	33,8 %	45,8 %
Saksa	3,7 %	16,2 %	24,4 %	32,3 %
Suomi	23,0 %	31,3 %	38,2 %	48,4 %
Sveitsi	6,4 %	6,6 %	9,0 %	16,9 %
Tanska	24,8 %	30,3 %	34,7 %	45,5 %
Viro	18,6 %	19,5 %	20,8 %	21,0 %
Yhdysvallat	-17,7 %	4,1 %	11,1 %	21,7 %

VERONMAKSAJAT

TULOVEROASTEET* 2021

KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	29 900	46 000	70 700
+ 2. puoliso	46 000	70 700	149 500
= yhteensä	75 900	116 700	220 200
Alankomaat	18,5 %	28,9 %	39,6 %
Australia	16,4 %	23,2 %	31,5 %
Belgia	32,4 %	41,3 %	49,9 %
Britannia	21,0 %	26,0 %	35,6 %
Espanja	23,2 %	28,5 %	35,6 %
Irlanti	20,8 %	29,6 %	39,7 %
Italia	29,0 %	39,8 %	48,6 %
Itävalta	24,3 %	32,0 %	37,7 %
Kanada	22,9 %	26,9 %	35,1 %
Norja	22,9 %	27,4 %	34,9 %
Ranska	25,6 %	30,6 %	38,4 %
Ruotsi	24,2 %	30,6 %	41,9 %
Saksa	26,5 %	33,1 %	39,7 %
Suomi	28,0 %	35,5 %	45,1 %
Sveitsi	8,0 %	10,6 %	16,8 %
Tanska	34,5 %	37,1 %	44,2 %
Viro	20,8 %	21,0 %	21,1 %
Yhdysvallat	12,0 %	18,7 %	26,6 %

*) tuloveroaste yhteensä = puolisoitten yhteenlaskettujen verojen osuus yhteenlasketuista tuloista.

MARGINAALIVEROASTEET 2021
YKSIÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	29900	46000	70700	149500
Alankomaat	40,5 %	49,1 %	55,5 %	49,5 %
Australia	28,5 %	34,5 %	37,5 %	47,0 %
Belgia	51,2 %	55,7 %	60,7 %	59,6 %
Britannia	32,1 %	32,1 %	41,9 %	42,0 %
Espanja	34,5 %	40,9 %	45,0 %	45,0 %
Irlanti	28,1 %	48,5 %	51,9 %	51,9 %
Italia	39,8 %	48,9 %	54,7 %	56,5 %
Itävalta	42,8 %	48,0 %	48,1 %	43,8 %
Kanada	29,8 %	29,6 %	43,4 %	53,5 %
Norja	34,2 %	34,2 %	43,4 %	46,4 %
Ranska	33,4 %	42,6 %	32,7 %	51,8 %
Ruotsi	30,7 %	34,7 %	56,5 %	56,5 %
Saksa	43,3 %	48,0 %	49,2 %	44,3 %
Suomi	40,0 %	48,2 %	51,8 %	58,0 %
Sveitsi	15,0 %	21,5 %	25,0 %	39,5 %
Tanska	39,7 %	40,9 %	43,7 %	56,6 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %	21,3 %
Yhdysvallat	24,2 %	34,2 %	34,2 %	38,0 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	29900	46000	70700	149500
Alankomaat	40,5 %	49,1 %	55,5 %	49,5 %
Australia	36,5 %	34,5 %	37,5 %	47,0 %
Belgia	40,1 %	50,2 %	60,7 %	59,6 %
Britannia	32,1 %	32,1 %	41,9 %	42,0 %
Espanja	34,5 %	40,9 %	45,0 %	45,0 %
Irlanti	8,0 %	48,5 %	51,9 %	51,9 %
Italia	41,1 %	52,2 %	57,9 %	56,5 %
Itävalta	17,7 %	48,0 %	48,1 %	43,8 %
Kanada	29,6 %	29,8 %	43,4 %	53,6 %
Norja	34,2 %	34,2 %	43,4 %	46,4 %
Ranska	21,7 %	20,4 %	32,3 %	43,6 %
Ruotsi	30,7 %	34,7 %	56,5 %	56,5 %
Saksa	35,4 %	41,3 %	38,3 %	44,3 %
Suomi	40,0 %	48,2 %	51,8 %	58,0 %
Sveitsi	6,4 %	10,8 %	16,3 %	30,3 %
Tanska	39,7 %	40,9 %	43,7 %	56,6 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %	21,3 %
Yhdysvallat	45,4 %	24,2 %	24,2 %	33,0 %

**TYÖNANTAJAN SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT 2021
PERHEETÖN PALKANSAAJA**

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	29900	46000	70700	149500
Alankomaat	18,6 %	18,6 %	15,3 %	7,3 %
Australia	4,9 %	4,9 %	4,9 %	4,9 %
Belgia	25,4 %	25,4 %	25,4 %	25,4 %
Britannia	9,1 %	10,8 %	11,8 %	12,9 %
Espanja	30,9 %	30,9 %	21,4 %	10,1 %
Irlanti	11,1 %	11,1 %	11,1 %	11,1 %
Italia	31,6 %	31,6 %	33,9 %	32,4 %
Itävalta	30,0 %	30,0 %	30,0 %	19,9 %
Kanada	7,2 %	6,3 %	4,1 %	1,9 %
Norja	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %
Ranska	36,3 %	42,5 %	44,3 %	46,6 %
Ruotsi	31,4 %	31,4 %	31,4 %	31,4 %
Saksa	20,0 %	20,0 %	18,3 %	9,7 %
Suomi	21,1 %	21,1 %	21,1 %	21,1 %
Sveitsi	6,4 %	6,4 %	6,4 %	6,3 %
Tanska	1,0 %	0,7 %	0,4 %	0,2 %
Viro	33,8 %	33,8 %	33,8 %	33,8 %
Yhdysvallat	8,4 %	8,1 %	8,0 %	6,5 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2021**

**YKSIÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE**

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	29900	46000	70700	149500
Alankomaat	29,0 %	37,9 %	43,2 %	47,6 %
Australia	15,4 %	23,4 %	28,9 %	37,5 %
Belgia	43,0 %	50,4 %	56,4 %	62,4 %
Britannia	24,9 %	30,4 %	35,6 %	46,1 %
Espanja	41,0 %	44,8 %	43,8 %	44,4 %
Irlanti	23,6 %	32,0 %	39,6 %	48,6 %
Italia	47,1 %	51,9 %	58,5 %	62,6 %
Itävalta	42,4 %	47,4 %	51,9 %	50,1 %
Kanada	25,6 %	29,1 %	31,2 %	39,4 %
Norja	29,7 %	34,1 %	37,8 %	45,3 %
Ranska	45,8 %	51,6 %	55,0 %	60,7 %
Ruotsi	40,6 %	43,5 %	49,6 %	58,7 %
Saksa	42,7 %	46,9 %	49,7 %	48,7 %
Suomi	36,4 %	43,2 %	48,9 %	57,3 %
Sveitsi	15,6 %	18,2 %	21,7 %	29,4 %
Tanska	33,6 %	36,0 %	38,4 %	47,2 %
Viro	41,2 %	41,2 %	41,2 %	41,2 %
Yhdysvallat	24,3 %	26,5 %	30,8 %	34,0 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	29900	46000	70700	149500
Alankomaat	29,0 %	37,9 %	43,2 %	47,6 %
Australia	13,2 %	23,4 %	28,9 %	37,5 %
Belgia	32,2 %	40,0 %	48,8 %	58,8 %
Britannia	24,9 %	30,4 %	35,6 %	46,1 %
Espanja	38,5 %	43,2 %	42,7 %	43,8 %
Irlanti	15,5 %	22,0 %	33,1 %	45,6 %
Italia	41,7 %	48,8 %	58,5 %	62,6 %
Itävalta	36,9 %	41,3 %	47,9 %	48,1 %
Kanada	20,4 %	25,7 %	28,7 %	38,3 %
Norja	29,7 %	34,1 %	37,8 %	45,3 %
Ranska	44,0 %	45,8 %	48,1 %	56,2 %
Ruotsi	40,6 %	43,5 %	49,6 %	58,7 %
Saksa	19,8 %	30,2 %	36,1 %	38,3 %
Suomi	36,4 %	43,2 %	48,9 %	57,3 %
Sveitsi	12,0 %	12,2 %	14,5 %	21,8 %
Tanska	25,5 %	30,7 %	35,0 %	45,6 %
Viro	39,2 %	39,9 %	40,8 %	41,0 %
Yhdysvallat	-8,6 %	11,3 %	17,7 %	26,5 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2021
KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA**

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	29 900	46 000	70 700
+ 2. puoliso	46 000	70 700	149 500
= yhteensä	75 900	116 700	220 200
Alankomaat	31,3 %	39,0 %	45,0 %
Australia	20,3 %	26,7 %	34,7 %
Belgia	46,1 %	53,1 %	60,0 %
Britannia	28,2 %	33,5 %	42,8 %
Espanja	41,4 %	42,9 %	43,4 %
Irlanti	28,7 %	36,6 %	45,7 %
Italia	46,0 %	54,7 %	61,3 %
Itävalta	41,7 %	47,7 %	49,4 %
Kanada	27,7 %	30,3 %	36,7 %
Norja	32,4 %	36,4 %	42,9 %
Ranska	46,9 %	51,7 %	58,7 %
Ruotsi	42,4 %	47,2 %	55,8 %
Saksa	38,8 %	43,7 %	46,3 %
Suomi	40,5 %	46,7 %	54,6 %
Sveitsi	13,5 %	16,0 %	21,8 %
Tanska	35,0 %	37,5 %	44,4 %
Viro	40,8 %	40,9 %	41,0 %
Yhdysvallat	18,7 %	24,8 %	31,4 %

Verotietoa sarjassa aikaisemmin ilmestynyt:

60. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2011 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 13.12.2010
61. **Minna Punakallio: Mitä tuloverotuksessa on tapahtunut?**
Palkansaajan verot ja ostovoima 1990-luvun alun laman jälkeen. 4.7.2011
62. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Mitä eläkeverotuksessa on tapahtunut?**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2011. 4.8.2011
63. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2011** 19.12.2011
64. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2012 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 16.2.2012
65. **Minna Punakallio: Kiristysten aika**
Kulutusverot meillä ja muualla. 4.9.2012
66. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkeverotus muutoksessa**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2013. 4.12.2012
67. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2012.** 13.12.2012
68. **Mikael Kirkko-Jaakkola, Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2013.** 12.12.2013
69. **Niina Suutarinen: Kuntien verot 2014 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 11.6.2014
70. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2014.** 13.11.2014
71. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2015 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 4.2.2015
72. **Leena Savolainen: Verottaja kuluttajan kukkarolla**
Kulutusverot meillä ja muualla. 8.4.2015
73. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 12.5.2015
74. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2015.** 26.11.2015
75. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2016 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 27.1.2016
76. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2016.** 30.11.2016
77. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2017 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. Tammikuu 2017
78. **Janne Kalluinen: Kulutusverotuksen trendit meillä ja muualla.** 1.6.2017
79. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2017.** 12.12.2017
80. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2018 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. Tammikuu 2018
81. **Janne Kalluinen: Eläkkeensaajan vero- ja ostovoimakehitys 2000-luvulla.** Kesäkuu 2018
82. **Janne Kalluinen: Korkeakouluopiskelijan tulot ja verotus 2018.**
Laskelmia työtulojen vaikutuksista käytettävissä oleviin tuloihin. 5.10. 2018
83. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2018.** 30.11.2018
84. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2019 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 24.1.2019
85. **Janne Kalluinen: Verottaja kuluttajan kukkarolla**
Kulutusverotuksen trendit Suomessa. Huhtikuu 2019
86. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2019.** 16.12.2019
87. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2020 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 31.1.2020
88. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2020.** 10.12.2020
89. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2021 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 5.2.2021
90. **Janne Kalluinen: Kulutusverot meillä ja muualla 2021.** 23.6.2021

Veronmaksajain Keskusliitto + Verotieto Oy
Kalevankatu 4, 00100 HELSINKI, puhelin (09) 618 871, fax (09) 608 087
www.veronmaksajat.fi

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.